

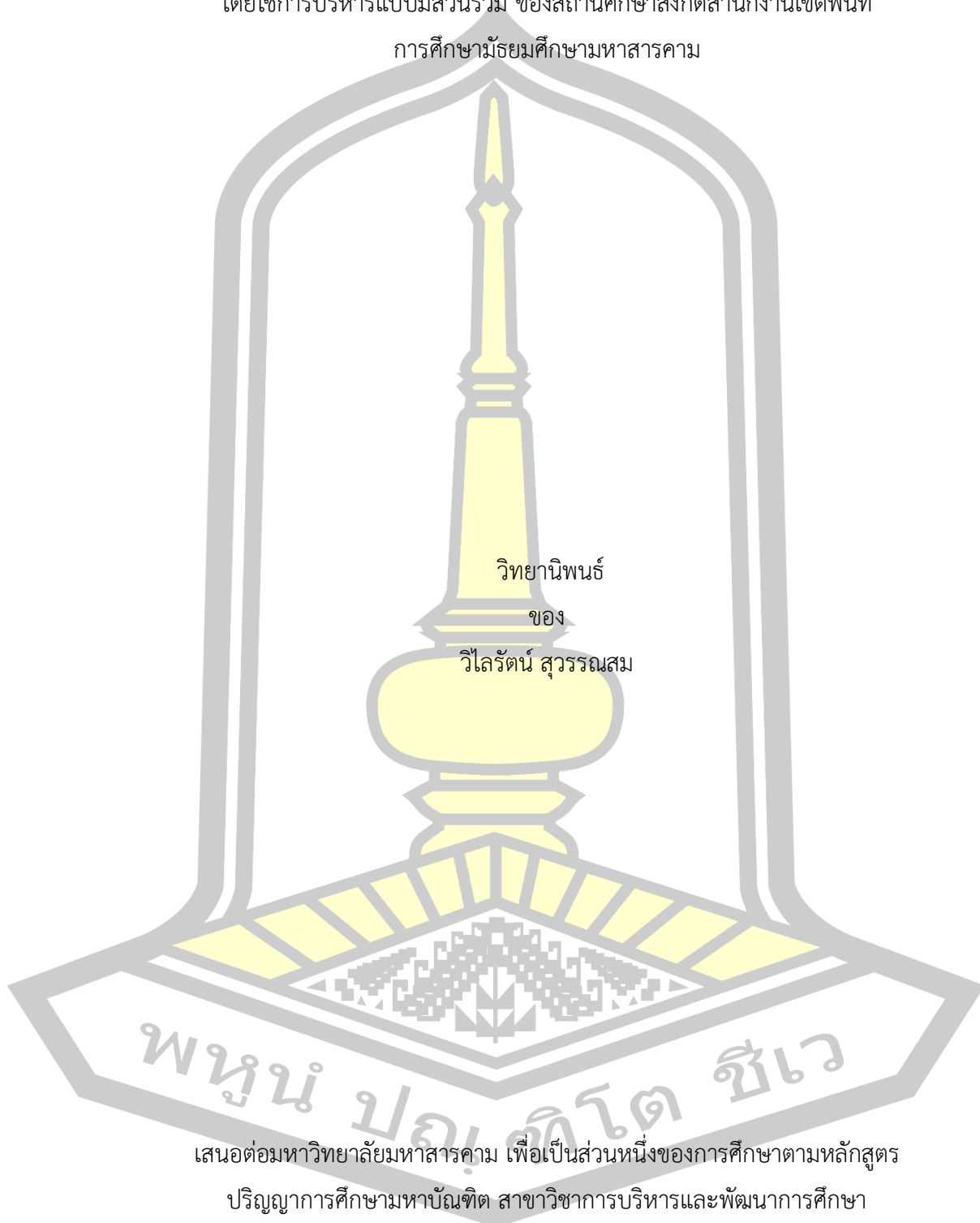
การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัชฌิมศึกษามหาสารคาม

วิทยานิพนธ์
ของ
วิไลรัตน์ สุวรรณสม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

วิทยานิพนธ์
ของ
วีไลรัตน์ สุวรรณสม

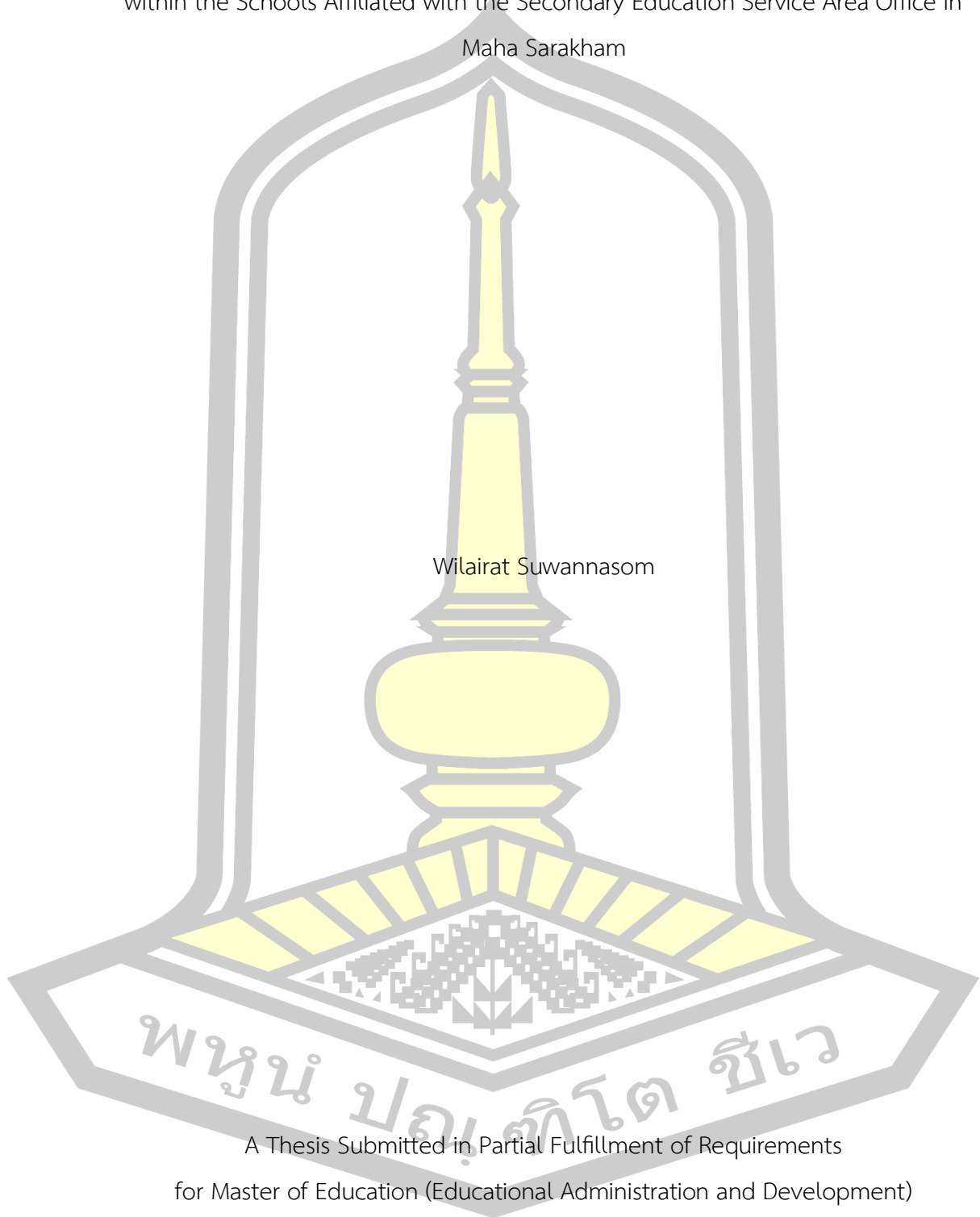
พูน ปลูกดีโต ชีเว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing Guidelines for Internal Quality Assurance by a Participatory Management
within the Schools Affiliated with the Secondary Education Service Area Office in
Maha Sarakham

Wilairat Suwannasom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

February 2024

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางวิไลรัตน์ สุวรรณสม
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

กรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม		
ผู้วิจัย	วิไลรัตน์ สุวรรณสม		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม 2) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 317 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานประกันคุณภาพของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี และแบบประเมินในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

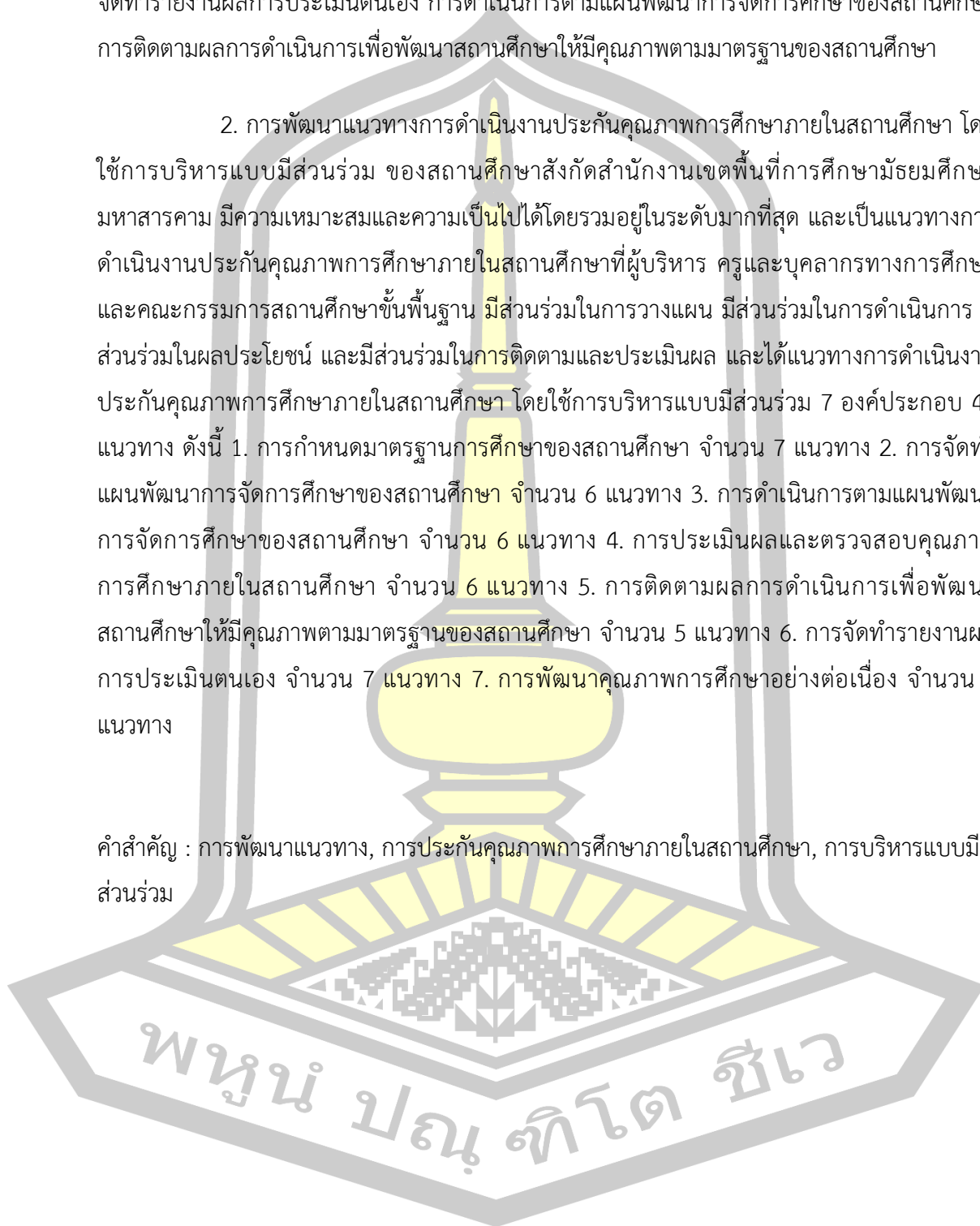
ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา

2. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และได้แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม 7 องค์ประกอบ 41 แนวทาง ดังนี้ 1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 7 แนวทาง 2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง 3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง 4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง 5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง 6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จำนวน 7 แนวทาง 7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 4 แนวทาง

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา, การบริหารแบบมีส่วนร่วม

TITLE	Developing Guidelines for Internal Quality Assurance by a Participatory Management within the Schools Affiliated with the Secondary Education Service Area Office in Maha Sarakham		
AUTHOR	Wilairat Suwannasom		
ADVISORS	Associate Professor Suwat Junsuwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Mahasarakham University	YEAR	2024

ABSTRACT

The aim of this research were 1) to study the current situation, desirable conditions, and the needs assessment for internal quality assurance, and 2) to develop guidelines for internal quality assurance by a participatory management within the schools affiliated with the Secondary Education Service Area Office in Maha Sarakham. The research was structured into 2 phases. The first phase was to study of the current situation, desirable conditions and the needs assessment for internal quality assurance involves collecting data from the questionnaire and a sample group of 317 individuals, including school administrators and teachers. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, and stratified random sampling technique was employed. The second phase was to develop guidelines of internal quality assurance by a participatory management. This phase included interviews with school administrators and quality assurance department heads from the schools with best practice, along with data collection from five qualified individuals. Statistical methods was employed in the research comprise mean, standard deviation, and modified priority needs Index.

The research findings indicated that:

1. The current status of internal quality assurance was generally found to be at a moderate level, with overall conditions being deemed desirable and ranking at the highest level. The analysis of the priority needs index for internal quality assurance was arranged in descending order, with the following priorities: The evaluation and verification of the quality of education within schools. The continuous improvement in the quality of education. The establishment of educational standards for schools. The formulation of educational development plans for schools. The creation of self-assessment reports. The implementation of educational development plans for schools. The monitoring of operational results to develop the school's quality according to the standards of school.

2. Development of guidelines for internal quality assurance by a participatory management was deemed highly suitable and feasible overall. The guidelines for internal quality assurance involved the participation of school administrators, teachers, educational staff and the basic school committee in planning, executing, benefiting and participating in monitoring and evaluation. The guidelines for internal quality assurance by a participatory management, consisting of 7 components and 41 strategies: 1. Establishing educational standards for the school - 7 strategies. 2. Creating educational development plan for the school - 6 strategies. 3. Implementing according to educational development plan for the school - 6 strategies. 4. Evaluating and verifying the quality of education within the school - 6 strategies. 5. Monitoring the results of operations to develop the school's quality according to the standards of school - 5 strategies. 6. Creating self-assessment reports - 7 strategies. 7. Continuous improvement in the quality of education - 4 strategies.

Keyword : Development of Guidelines, Internal Quality Assurance, Participatory Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ ดร.ปรีชา การสอาด ดร.ชัตกร พิกุลทอง ดร.ฐิตารีย์ วิลัยเลิศ ว่าที่ ร.ท. ดร.สุเชษฐ์ ศรีบุญเรือง และ ดร.กรนันท วรรณทวี ที่ได้กรุณาตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้ การสร้างเครื่องมือมีความถูกต้องและได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ ดร.ไพฑู ลพรรณาภูล ดร.สำอังก์ จันทนตรี ดร.อธิการ สุขศรี และ ดร.เอมอร จันทนตรี ที่ได้กรุณาประเมิน และให้ข้อเสนอแนะที่ทำให้งานวิจัยมีคุณภาพมากขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่ให้ความอนุเคราะห์ ความสะดวก และความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเพื่อนนิสิตสาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา รุ่น พ.35 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

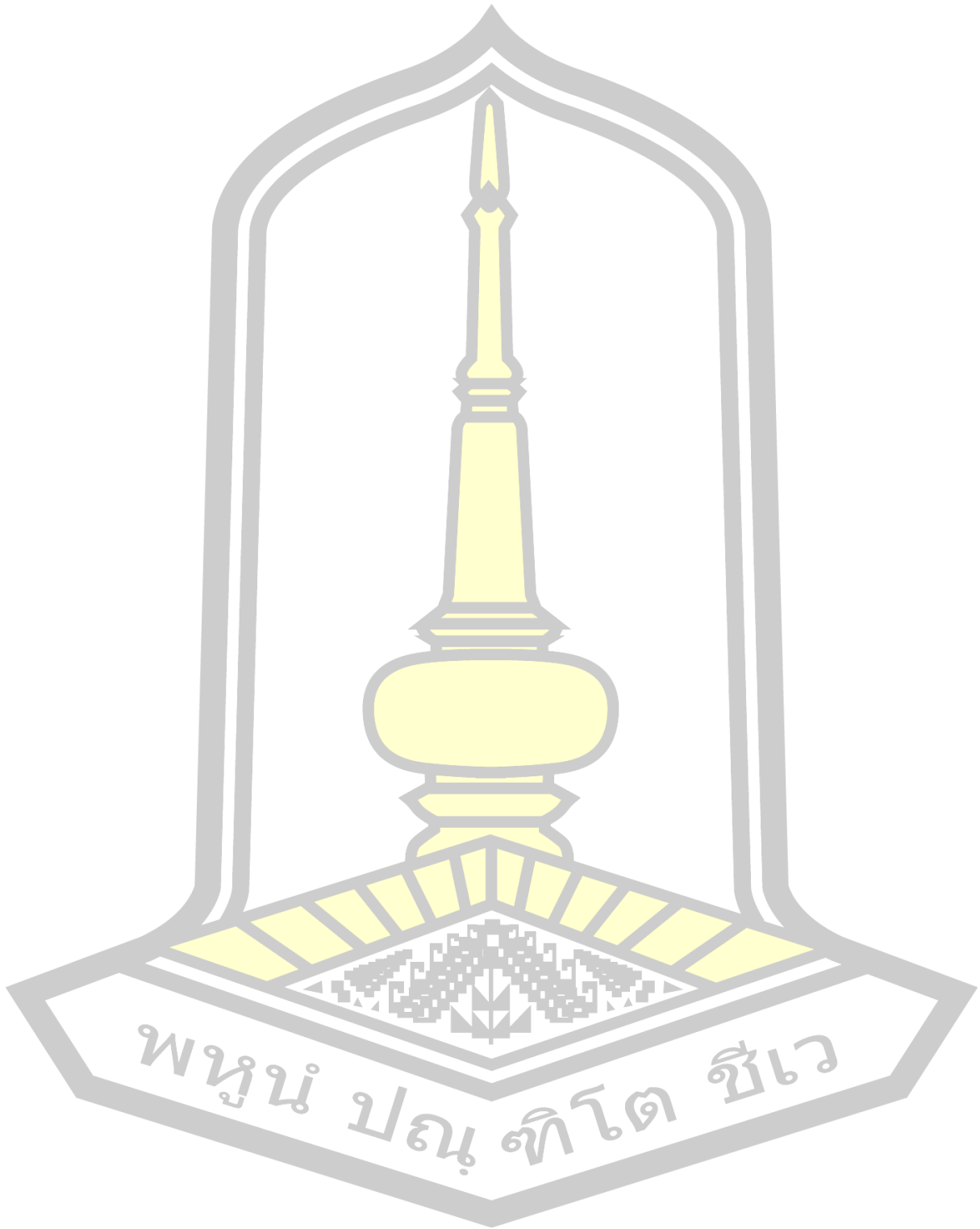
ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวสุวรรณสมทุกคน ตลอดจน ครู อาจารย์ และญาติพี่น้อง ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ทั้งหลายที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรม ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้มีสติปัญญา คุณธรรมและ จริยธรรม อันเป็นเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	13
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	57
บริบทของงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	74
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
งานวิจัยในประเทศ.....	80

งานวิจัยต่างประเทศ.....	84
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	86
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	88
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม.....	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	183
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	183
สรุปผล.....	183
อภิปรายผล.....	185
ข้อเสนอแนะ.....	190
บรรณานุกรม.....	191
ภาคผนวก.....	197
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	198
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์.....	210
ภาคผนวก ค แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางฯ.....	213
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	230
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	235
ภาคผนวก ฉ ภาพประกอบการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี.....	261

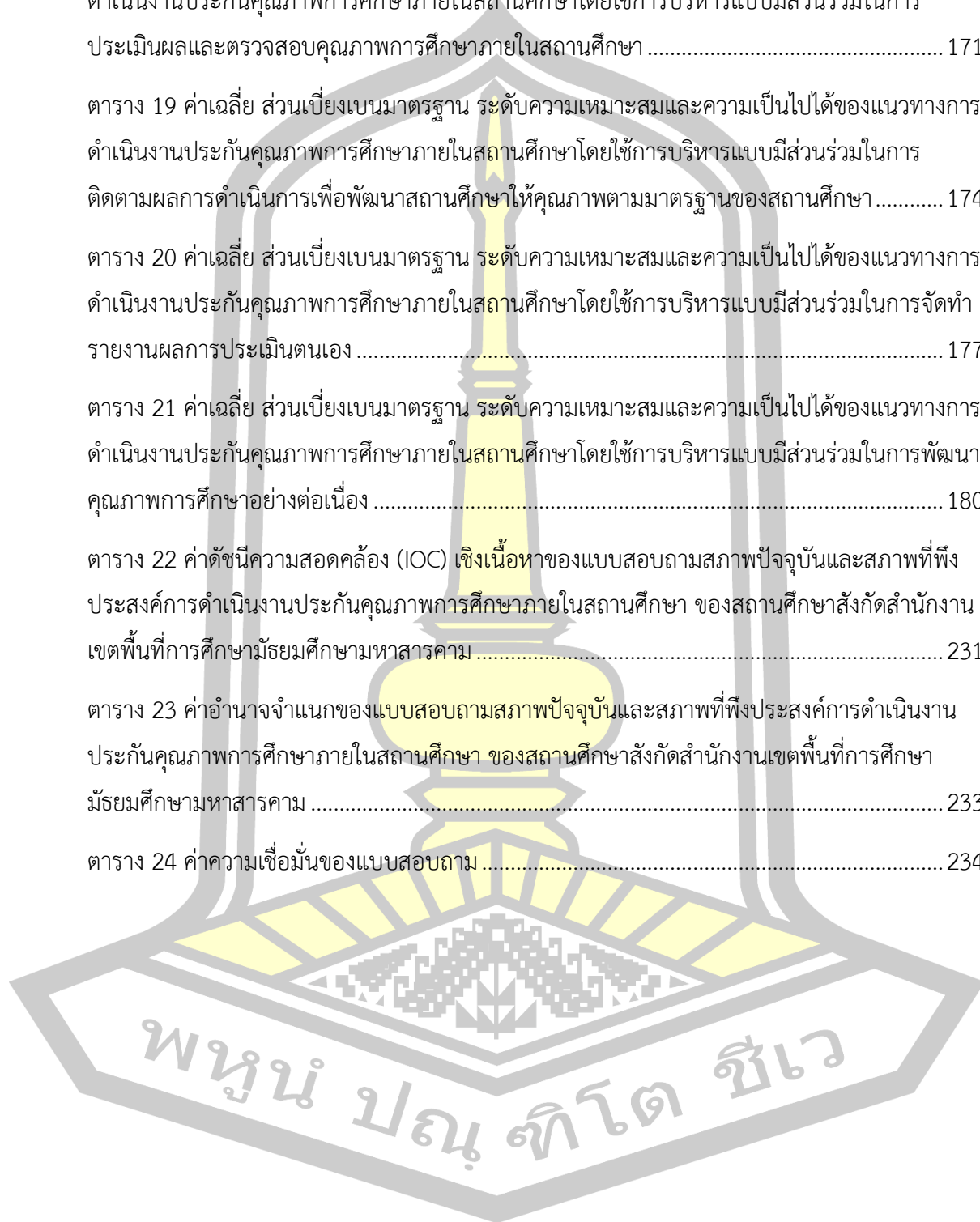

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	69
ตาราง 2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่และผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19.....	80
ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	89
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	101
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	103
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	107
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	110
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	113
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของ	

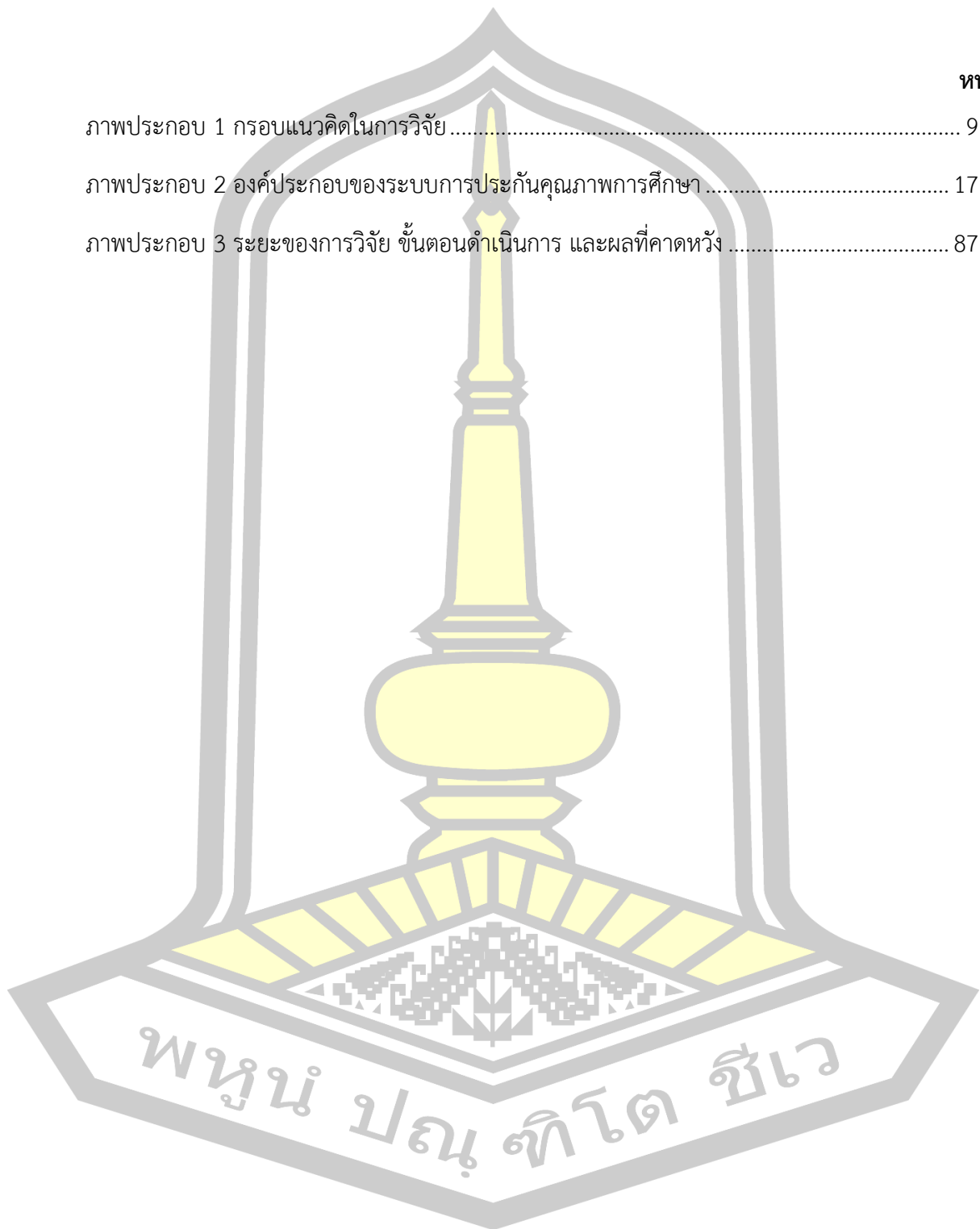
การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา.....	116
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง.....	118
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	121
ตาราง 12 สรุปแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี.....	143
ตาราง 13 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	150
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	158
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	159
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	163
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	167

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	171
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา	174
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	177
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	180
ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	231
ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	233
ตาราง 24 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	234

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	17
ภาพประกอบ 3 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	87

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งนำไปสู่การกำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้มีการจัดการศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียน ทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็น กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ที่หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาต้องจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้สังคมมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของ สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐาน การศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 จ) การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการในการจัดการศึกษาที่ได้มีการวางแผนจัดระบบไว้เป็นอย่างดี มีมาตรการที่กำหนด แนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษา นำไปสู่การปฏิบัติต่าง ๆ ของ สถานศึกษาที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ การประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ทำให้มีกลไก ในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือ หน่วยงานที่กำกับดูแล (ไพบูล แจ่มพงษ์, 2541; สงบ ลักษณะ, 2541; อภิญา ตันศิริ, 2541; รุ่ง แก้วแดง, 2545 ; พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542; วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ เฉลิมชัย ชาญกล้า, 2546 ; กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561, 2561) ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากร ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และผลการประเมิน

คุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561; สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2563 จ)

การศึกษาเป็นหลักสำคัญในการสร้างคนที่มีคุณภาพให้กับโลกอนาคต และหากพิจารณา สถานะของประเทศไทยในการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยมีเป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม เท่าเทียมและ สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งผลการประเมินการบรรลุเป้าหมายพบว่า ส่วนใหญ่ มีคะแนนต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษาจึงต้องดำเนินการเพื่อที่จะบรรลุ การพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) และ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ 2566 อันเป็นแนวทาง เพื่อรับมือกับการจัดการศึกษาในอนาคต ให้มีการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้น สมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) และสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2566 คือ การเพิ่ม ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และปรับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ และชีวิตวิถีปกติต่อไป และสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามได้มีจุดเน้นในการส่งเสริมสถานศึกษาในสังกัดให้เป็นองค์กร คุณภาพตามมาตรฐานต่าง ๆ เช่น ระบบประกันคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2566) และดำเนินการ ส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และให้ความร่วมมือ ในการประเมินคุณภาพภายนอก โดยให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล คุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2565 พบว่า ผลการ ประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับยอดเยี่ยมและ ระดับดีเลิศ เป็นส่วนใหญ่ และมีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับดี และจุดที่ควรพัฒนาคือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และควรมี การจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการสร้างทีมงานประเมิน คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนให้พร้อมรับการประเมินภายนอก และส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาระบบการประกันภายใน ให้เข้มแข็ง (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2565) และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการตรวจสอบและการติดตามผลการดำเนินงาน รวมถึง

แนวทางในการวิเคราะห์ผลและนำผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางการพัฒนาอนาคต ไปกำหนดวิธีการ กิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ยังไม่ชัดเจน และบุคลากรในสถานศึกษาบางส่วนยังไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษา และสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดแนวทางหรือคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน และสถานศึกษาควรได้รับการส่งเสริมในการวิเคราะห์กำหนด มาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายตามบริบทสถานศึกษา และการเขียนรายงานประเมินตนเอง ที่ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษา และมีการสรุปสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์และพัฒนาต่อไป และควรมีการสร้างความตระหนักและความสำคัญกับงานประกันคุณภาพการศึกษาให้กับครูและ บุคลากรทางการศึกษา (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2566)

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญที่ต้องมีการดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องและสถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้และ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วย มีการวางระบบการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน มีมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา เป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้มีบทบาทสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงาน ตลอดทั้ง สนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ก) ดังนั้นการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ และเกิดมีประสิทธิภาพสูงสุด ต้องเกิดจาก การดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกคนในสถานศึกษา เพราะการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของ ทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องมีการบริหารและการจัดการโดยใช้การบริหารแบบ มีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน หรือดำเนินกิจกรรม ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมกระบวนกรบริหาร ร่วมติดตามผล และร่วมรับผิดชอบในการบริหารงาน การแบ่งงานกันทำ ตามบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และยินยอมปฏิบัติตามอย่างสมัครใจ ทำให้การปฏิบัติงาน หรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการให้สัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผล สูงสุด และภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2534; เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2537; เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2538; ธงชัย สันติวงษ์, 2543; เดช กาญจนางกูร, 2547; วันชัย วัฒนศัพท์, 2551; กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ, 2554) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการ ปฏิบัติงาน ลดช่องว่างของระบบการสื่อสาร ขจัดความขัดแย้ง และผู้มีส่วนร่วมเกิดความภาคภูมิใจ

ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ทำให้เกิดการปรับปรุงงาน การปฏิบัติงานและการตัดสินใจมีคุณภาพ ผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจและทำให้งานประสบความสำเร็จ (สัมฤทธิ์ กางเพ็ญ, 2545; วันชัย โกลละสุด, 2549; เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553) และการมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดเพื่อที่จะให้โรงเรียน ได้รับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจาก ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ รวมถึงต้องพร้อมให้ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต้นสังกัด ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจในมาตรฐานและคุณภาพที่เป็นหลักประกันให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้อย่างแท้จริง (เสาวนิตย์ ชัยมุสิก, 2544) จากสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของ ประเทศ นโยบาย จุดเน้น ของหน่วยงานต้นสังกัด และผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ทำให้ผู้วิจัย ตระหนักถึงความสำคัญที่จะพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกคนในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนที่มี คุณภาพตามเป้าหมาย

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม เพื่อให้ผู้บริหารและครูนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

2. ได้แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม เพื่อให้ผู้บริหารและครูนำไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม มีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.1.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.1.5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ตามมาตรฐานของสถานศึกษา

1.1.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

1.1.7 การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

1.2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

1.2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

1.2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูล

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น

ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม รวมทั้งสิ้น 1,782 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 317 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ครูผู้สอนจำนวน 302 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2.2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยคัดเลือกแบบเจาะจงที่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาเอกขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา

และมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาส่งเสริม กำกับ ดูแล และติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียด ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังนี้

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้
  - 2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและ รับผิดชอบร่วมกัน
  - 2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
  - 2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
  - 2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนด ผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสม
  - 2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา
  - 2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี
  - 2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของ สถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

สถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญได้แก่

1. หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา

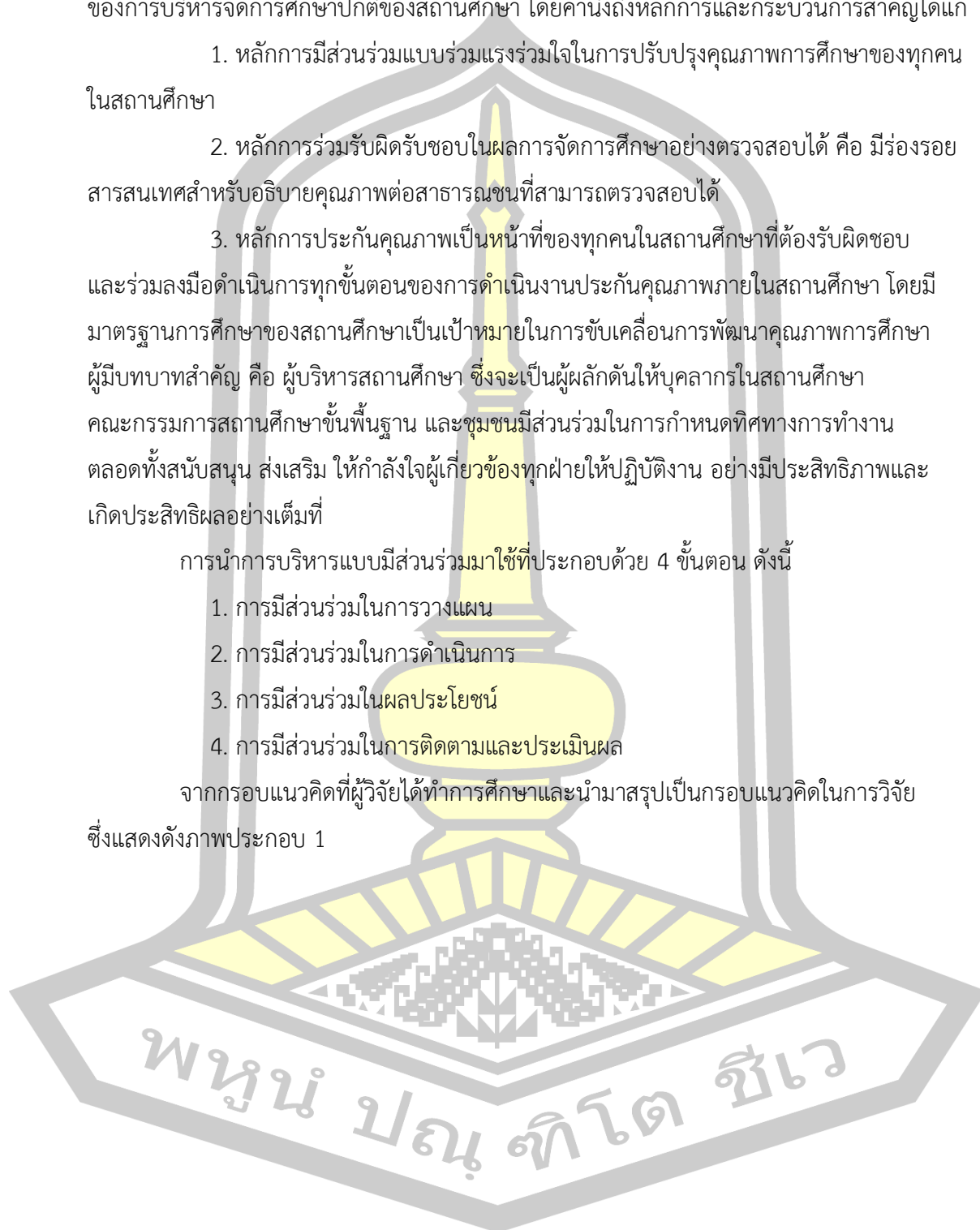
2. หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้

3. หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้มีบทบาทสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรในสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงาน ตลอดจนทั้งสนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

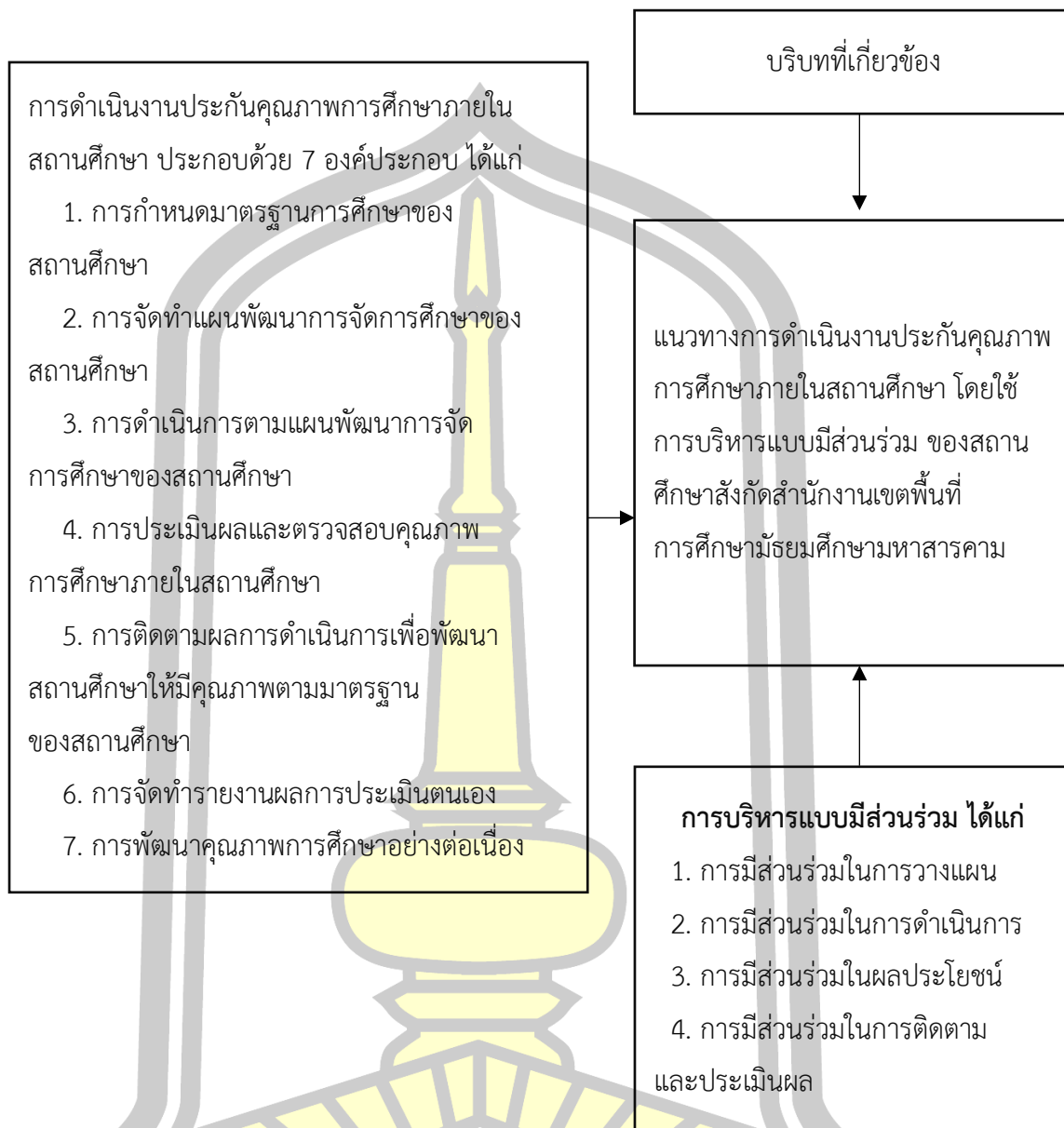
การนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

จากกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งแสดงดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วม

ในการติดตามและประเมินผล ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และผู้มีส่วนร่วมประกอบด้วยผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพการบริหารและการจัดการ และด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ และสามารถเพิ่มเติมตามคุณภาพเฉพาะทาง และมีการกำหนดเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ บริบทสถานศึกษานำมากำหนดและการประกาศใช้มาตรฐานและค่าเป้าหมายที่ผ่านการตรวจสอบและความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องวางแผนและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา บริบทสถานศึกษา ข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี มีการวิเคราะห์ข้อมูลหลายแนวทาง กำหนดทิศทางการจัดการศึกษา และการกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา นำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นระบบและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาและดำเนินโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยบุคลากรของสถานศึกษาทุกคนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีระบบและ

กลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสม มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ของแผนงานโครงการ กิจกรรม ให้เป็นไปตามระยะเวลาและการบรรลุเป้าหมาย มีการสรุปผล การดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การตรวจ สอบและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยคณะครูและบุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาต้องกำหนดและมอบหมาย ผู้รับผิดชอบ และใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมตามข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจาก การปฏิบัติงานและผลการดำเนินการจัดการศึกษาที่เกิดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ หลากหลาย มีการประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และ ดำเนินการประเมินผลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และสรุปรายงานผลการประเมิน

2.5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ สถานศึกษา หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติ การประจำปีว่าดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ กรอบการ ติดตามผล เครื่องมือติดตามผล และปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผลซึ่งอยู่ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้น การดำเนินงาน มีการรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง การทำรายงานนำเสนอผลการ ดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานที่เป็นระบบ มีการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน การศึกษา มีสาระสำคัญประกอบด้วยบทสรุปสำหรับผู้บริหารและผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษาทั้ง 3 มาตรฐาน นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดส่งรายงาน ต่อหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี เผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน เตรียมรับ การประเมินคุณภาพภายนอก และนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองไปใช้ปรับปรุงหรือ พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อเนื่องต่อไป

2.7 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การนำรายงานผลการประเมิน ตนเองและคำแนะนำจากหน่วยงานต้นสังกัดมาใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ ยกกระดับคุณภาพทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมดำเนินงาน ช่วยเหลือ สนับสนุน หรือ ดำเนินกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ

ร่วมบริหาร ร่วมติดตามผล ร่วมรับผิดชอบ มีการบูรณาการในด้านความรู้ ความคิด และความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน โดยใช้การระดมความคิด การแบ่งงานกันทำตามบทบาทหน้าที่ด้วยความยินยอม สม่ัครใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยทุกคนในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการรับรู้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น และร่วมวางแผนกิจกรรม ในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน การแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ และวางแผนด้านทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในทุกขั้นตอน การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การสนับสนุนทรัพยากร ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน การลงมือปฏิบัติงาน การบริหารและการประสานงาน การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำงาน พัฒนาคิดคิดใหม่สำหรับการพัฒนาปรับปรุงงาน และร่วมตัดสินใจ

3.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการรับผลของกิจกรรม ผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น หรือผลประโยชน์ร่วมกัน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการวัดผล วิเคราะห์ผล และประเมินผล ในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา การมีประโยชน์ และการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรค และร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระทรวงศึกษาธิการ

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

6. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. บริบทของงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษามหาสารคาม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1. ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา
กฎกระทรวง และนักริชาการหลายท่านได้ให้นิยามไว้ดังนี้

ไพบูล แจ่มพงษ์ (2541) มีความเห็นว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรการที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษา เพื่อจะช่วยให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีหลักประกันว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สงบ ลักษณะ (2541) ให้ความเห็นว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดการของผู้ที่ได้รับผิดชอบจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและความมุ่งหวังของสังคม

อภิัญญา ตันศิริ (2541) กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติต่าง ๆ ของโรงเรียนที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง จนสร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542) ได้กำหนดความหมายการประกันคุณภาพภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและ

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือ โดยหน่วยงานสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

รุ่ง แก้วแดง (2545) ได้ให้แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การประกันคุณภาพการสอน และการประกันคุณภาพการบริหาร โดยประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปการสอน การปฏิรูปการบริหาร การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และเฉลิมชัย ชาญกล้า (2546) ได้กำหนดถึงการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไก หรือกระบวนการในการจัดการศึกษาที่ได้มีการวางแผนจัดระบบไว้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะนำไปสู่การได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีมาตรฐานที่กำหนด

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561) ได้กำหนดความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

Murgatroyd และ Morgan (1994) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบ หรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงไร

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการจัดการศึกษา และการวางแผนจัดระบบไว้เป็นอย่างดี มีมาตรฐานที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้มีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นและนำไปสู่การปฏิบัติต่าง ๆ ของโรงเรียนที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นการประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การประกันคุณภาพการสอน และการประกันคุณภาพการบริหาร เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีคุณภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นที่ยอมรับของสังคม

2. หลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษามีหลักการและความสำคัญที่ต้องมีการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (2540) มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2562) กำหนดความหมายของศึกษาตามหมวดที่ 4 การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และกำหนดให้หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของ สถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย หนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ การศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพ ภายนอกของสถานศึกษานั้น

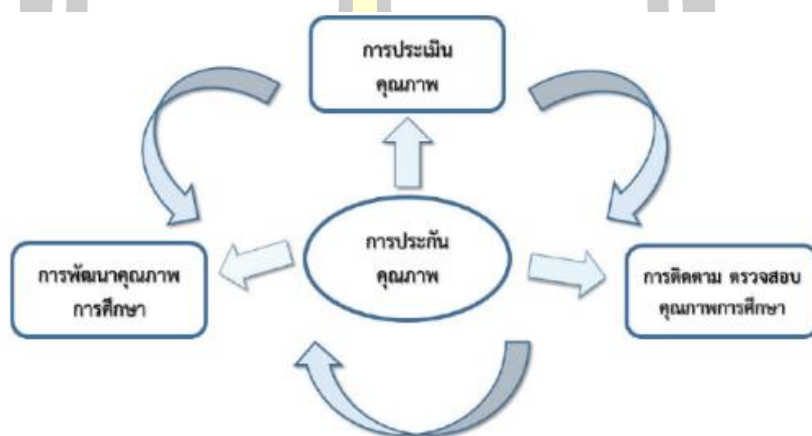
มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตาม มาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงาน ต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการอาชีวศึกษา เพื่อการดำเนินการให้มีการ ปรับปรุงแก้ไข

รุ่ง แก้วแดง (2545) ได้กล่าวถึง การบริหารและการจัดการศึกษาในด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาต้องเน้นเป้าหมายที่ชัดเจน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมาย การจัดการศึกษาไว้แล้วโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อมีเป้าหมายดังนี้ การประกันคุณภาพการศึกษา จึงต้องเน้นเป้าหมายที่ผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย คือ ต้องประกันว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ ประกันว่าผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาครบถ้วนทั้งความรู้และคุณธรรม ประกันว่าครูอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และประกันว่าผู้บริหารได้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องของ ทุกคน และต้องทำตลอดเวลา ซึ่งจะกลายเป็นวิถีชีวิตในการทำงานหรือวัฒนธรรมของการบริหารและ การจัดการ ซึ่งการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นเรื่องของทุกคน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ให้แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษา โดยการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของ

สถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากภาพประกอบ 2 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีการพัฒนาการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบ กระบวนการดำเนินงานระหว่างปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับใช้ผลการประเมินเป็นฐานยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ในทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง หลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุง คุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา 2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่าง ตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้ 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือ ดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัย กระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพ PDCA คือ กระบวนการวางแผนกำหนด เป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่าง ดำเนินงาน (DO & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือ ยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ (Act) ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นบทบาท หน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ ติดตาม ตรวจสอบ และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนั้นระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นกลไกเป้าหมาย เพื่อทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคม

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็น หลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่า นักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล การประเมินภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบ กระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนา และ ยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการร่วมรับผิดชอบต่อ

ผลการจัดการศึกษา และใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีหลักการและความสำคัญที่ต้องดำเนินการ เนื่องจากตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2562) หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยมีระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

3. หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561) กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแล้ว ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา

จัดส่งรายงานพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ในการดำเนินการสำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) กำหนดแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จกำหนดขึ้นเป็นหลักเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น
2. พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจน ครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

3. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษา จากการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล และจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองเพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา ภายใต้บริบทของสถานศึกษา

ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สรุปลงได้ดังนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ซึ่งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน 3) จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และการประเมินคุณภาพภายนอกที่ความสอดคล้องและเป็นหนึ่งเดียวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา และใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา

4. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศ

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้น เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษาใช้เป็นแนวปฏิบัติ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) นำการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่ กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการ ดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการ ประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้น เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาส่งเสริม กำกับ ดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดให้สถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังนี้

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้และ ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ ใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ และรับผิดชอบร่วมกัน

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

จากแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนด โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว และระบบประกันคุณภาพตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 จึงนำมากำหนดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินการดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดวิธีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

กรมส่งเสริมเสริมการปกครองท้องถิ่น (2562) กำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงที่มีการ

กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภท โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนดำเนินการร่วมกัน โดยกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ และเกณฑ์การประเมินตามสภาพและบริบทของสถานศึกษา และจัดทำประกาศมาตรฐานและค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา โดยอาจกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและประเด็นพิจารณาตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. พิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สะท้อนอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา
3. กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา
4. เสนอเพื่อขอความเห็นชอบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ให้ความหมายมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างตามบริบทท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วม คือ อารงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมืองต่อไปได้ ซึ่งมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทของการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนให้สถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา

เป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาคือ การให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของ

สถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่าสถานศึกษาเป็นผู้จัดทำมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบท ระดับและประเภทการศึกษาของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมิน คุณภาพภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงาน ต้นสังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องมีการธำรง ความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือ เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคม เป็นฐาน ในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำ ได้แก่

1. ผู้เรียนรู้ เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรีย์ะ รักและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานสัมมนาอาชีพบนพื้นฐานของ ความพอเพียงความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้ที่มีทักษะทางปัญญาทักษะศตวรรษ ที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้าม ศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทาง เทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึก เป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการ ประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ โดยผลลัพธ์ที่ พึงประสงค์ 3 ด้าน ที่เหมาะสมตามช่วงวัยที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงและสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษา ปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ก) กำหนดแนวคิดและหลักการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้นิยามมาตรฐานการศึกษาว่า เป็นข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ

การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่สำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา จึงเกี่ยวข้องกับปัจจัยกระบวนการ และผลผลิตจากการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งมาตรฐานการศึกษา หมายรวมถึง ผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูและ กระบวนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องต้องอาศัยการทำงานอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย ความสำเร็จ และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีความสำคัญต่อการวางรากฐาน สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจในการ พัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพที่ต้องการ เพื่อการ วางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้ ดังนั้น มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้นต้อง ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ซึ่งกระบวนการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 สถานศึกษาต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ ซึ่งสถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายหรือ ภาพความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษาที่มีความท้าทาย เป็นไปได้ และเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ เชื่อมโยงถึงคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาบางแห่งที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการผลิตผู้เรียนให้มี คุณภาพเฉพาะทางก็สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ การจัดทำมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาควรพิจารณาคุณลักษณะผู้เรียนจากผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ของการศึกษาในมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เด่นชัดและครบถ้วนตามที่ต้องการ เช่น นักเรียนมีทักษะในการเขียนโปรแกรม ทักษะการเป็น ผู้ประกอบการ ทักษะในการออกแบบ ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการบริหารการเงิน เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผนวกกับการรู้ทัน กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่เป็นรูปธรรมและเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของ ประเทศต่อไป และเพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วม

โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ องค์กร ที่สนับสนุนสถานศึกษาตามความเหมาะสมร่วมดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะพัฒนา คุณภาพชีวิต และสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา การกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ต้องมีข้อมูลสารสนเทศหลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น บริบทความพร้อมและศักยภาพของสถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนา การศึกษาชาติ เป็นต้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระและประเด็นสำคัญ ต่าง ๆ เชื่อมโยงไปสู่มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภาพ เป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งควรสะท้อนถึงเป้าหมายหรือ ภาพความสำเร็จที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม สถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษอาจกำหนดมาตรฐาน เพิ่มเติมเพื่อให้เห็นความโดดเด่นเฉพาะทางได้ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องมี จำนวนมาก และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับยุคสมัย หรือความต้องการยกระดับให้ สูงขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบ ทบทวน เพื่อพิจารณาความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และนำสู่การปฏิบัติสามารถ บรรลุเป้าหมายได้จริง แล้วจึงเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษา

ของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายช่องทาง เช่น แจงในทีประชุม แจงในเว็บไซต์ของโรงเรียน ตีตประกาศ เป็นต้น

การกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีแนวทาง ดังนี้

1. สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SWOT Analysis) และประเมินบริบทต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความรอบคอบ โดยพิจารณาพร้อมกับข้อมูลสารสนเทศ ความสำเร็จของสถานศึกษาย้อนหลังอย่างน้อย 2 ปี จนได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ความสำเร็จที่ท้าทายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยลักษณะของเป้าหมายที่ดีควรมีลักษณะ SMART ดังนี้

2.1 Specific เป้าหมายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ไม่ควรระบุให้กว้างจนเกินไปและไม่ใช้คำที่ต้องตีความ

2.2 Measurable เป้าหมายควรวัดได้เป็นตัวเลข ประเมินค่าเปรียบเทียบได้และใช้ติดตามประเมินผลได้

2.3 Action oriented เป้าหมายต้องระบุถึงสิ่งที่สถานศึกษา จะดำเนินการและนำไปสู่การกำหนดโครงการและกิจกรรมได้อย่างชัดเจน

2.4 Realistic เป้าหมายต้องเป็นจริงได้แต่ไม่่ง่ายจนเกินไป เป้าหมายที่ดี ต้องมีความท้าทาย (Challenge) เพื่อนำไปสู่การคิดค้นริเริ่มวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ

2.5 Timely เป้าหมายต้องมีกรอบระยะเวลาที่แน่นอน ชัดเจน ซึ่งอาจจะ เป็นรายวันสัปดาห์ เดือน ไตรมาส ครึ่งปี หรือ 1 ปี ไม่ควรตั้งเป้าหมายที่ยาวนานเกินกว่า 1 ปี เมื่อดำเนินโครงการจนบรรลุเป้าหมายในปีนั้น ๆ ในปีถัดไปสถานศึกษาก็จะตั้งเป้าหมายที่สูงขึ้นและท้าทายยิ่งขึ้น

การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย สถานศึกษาต้องพิจารณา ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบประกอบด้วย โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงเปรียบเทียบได้ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น ดูผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมา ๆ มา เพื่อดูแนวโน้มความสำเร็จ แล้วกำหนดเป้าหมายให้สูงขึ้น

2. กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในกลุ่มเดียวกัน เพื่อสร้างความท้าทายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

3. กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษาในระดับที่เหนือกว่ากลุ่มเดียวกัน หรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์รางวัลที่ได้รับการยอมรับระดับชาติหรือ

นานาชาติ ทั้งนี้สถานศึกษาเลือกกำหนดเป้าหมายด้วยวิธีใดก็ตามต้องคำนึงถึงศักยภาพและบริบทของสถานศึกษาด้วย เป้าหมายที่ดีต้องท้าทายให้ลงมือทำ แต่ต้องมีความเป็นไปได้โดยอาศัยการริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์

3. ระบุเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้ชัดเจน ดังนี้

3.1 ระบุเป้าหมายเชิงปริมาณเป็นจำนวน ร้อยละ หรือค่าเฉลี่ย โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านมาเป็นฐาน ในการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย เช่น ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้รับรางวัล ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนครูที่ผ่านการอบรมการวิจัย จำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง จำนวนกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น

3.2 ระบุเป้าหมายเชิงคุณภาพ เช่น เพิ่มขึ้น สูงขึ้น ดีเลิศ ดีเยี่ยม ชัดเจนก้าวหน้าขึ้น มีแนวโน้มที่ดีขึ้น ซึ่งจะต้องมีเกณฑ์ระดับคุณภาพกำกับด้วย

อย่างไรก็ดีสถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้หลายลักษณะ อาจกำหนดเป็นภาพรวม เป็นรายชื่อ เป็นข้อความ เป็นความเรียง หรือกำหนดในลักษณะอื่นที่สามารถสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจได้ว่าเป้าหมายที่สถานศึกษามุ่งที่จะพัฒนาเน้นไปในทิศทางใด

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 กำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด
คำนวณ

1.1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณ
อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแก้ปัญหา

1.1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

1.1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.6 มีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 1.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 1.2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 1.2.4 สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

อย่างมีคุณภาพ

การจัดการเรียนรู้

- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไป
- 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนา

ผู้เรียน

ประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) โดยมีแนวทางการดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ เพื่อนำมาใช้เทียบเคียงในการกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดค่าเป้าหมาย และประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีแนวดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายของสถานศึกษา

ควรดำเนินการดังนี้

- 1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ควรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- 1.2 ศึกษามาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ เพื่อใช้เทียบเคียงในการกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายของสถานศึกษา
 ทั้งนี้ มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษา ประเด็นพิจารณา และระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ กำลังพัฒนา ปานกลาง ดี ดีเลิศ และยอดเยี่ยม

ขั้นที่ 2 กำหนดค่าเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาเพื่อกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา กำหนดให้สอดคล้องกับฐานเดิมหรือบริบทเดิมของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความท้าทายที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ประกาศมาตรฐานการศึกษา เป้าหมาย และค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

- 3.1 ประชาพิจารณ์/ร่วมกันพิจารณามาตรฐานการศึกษา เป้าหมาย และค่าเป้าหมายของสถานศึกษา
- 3.2 นำมาตรฐานการศึกษา เป้าหมาย และค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ที่ผ่านการประชาพิจารณ์/พิจารณาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ให้ความเห็นชอบ
- 3.3 ประกาศมาตรฐานการศึกษา เป้าหมาย และค่าเป้าหมายของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ เช่น บ้ายนิเทศ แผ่นพับ จุลสาร วารสาร เว็บไซต์ เป็นต้น

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร (2565) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมีวิธีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาตามระดับการศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มาตรฐานการศึกษาตามที่กรุงเทพมหานครประกาศกำหนดและต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร นโยบายของกรุงเทพมหานคร คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษาท้องถิ่นและชุมชนคาดหวัง โดยเน้น

คุณภาพผู้เรียนคือเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำประกาศสถานศึกษา เรื่อง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากกรรมการสถานศึกษาและต้องระบุเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานให้ชัดเจน เพื่อความเข้าใจตรงกันในการพัฒนาการวัดประเมินผลและการสื่อสารผู้ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพการบริหารและการจัดการ และด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ และสามารถเพิ่มเติมตามคุณภาพเฉพาะทาง และมีการกำหนดเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ บริบทสถานศึกษา นำมากำหนดและการประกาศใช้มาตรฐานและค่าเป้าหมายที่ผ่านตรวจสอบและความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีวิธีดำเนินการดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดวิธีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561) กำหนดแนวทางจัดทำหรือปรับปรุงหรือเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาการศึกษาสี่ปีของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นแผนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาแต่ละปีการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสี่ปีของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

1. แผนพัฒนาการศึกษา 4 ปี
2. แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา
3. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 3 แผน จะต้องมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา แผนพัฒนาสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2563 ข) กำหนดให้การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสถานศึกษา จึงต้องขับเคลื่อนให้สอดคล้อง เหมาะสมกับพื้นฐานของแนวคิด หลักการ และความสำคัญของการวิเคราะห์ที่ใช้และพัฒนาที่อิงต่อ การวางแผนพัฒนาเชิงกลยุทธ์ โดยใช้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ความมีคุณภาพตามมาตรฐานของ สถานศึกษาเป็นสำคัญ ตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปตามเจตนาของ การสร้างระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นเครื่องมือจำเป็นของสถานศึกษา ในการสื่อสาร กระบวนการดำเนินการให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษาได้ยึดเป็นแนวทางที่ชัดเจน สำหรับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในองคาพยพของการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา โดยแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสะท้อนการขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินการตาม วิสัยทัศน์และพันธกิจที่เป็นฉันทามติของผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้รับโอกาส ของการจัดการศึกษา และผู้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ที่กำหนด ไว้ตามกฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง การนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมและวัตถุประสงค์ จนกระทั่งได้ ข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีกระบวนการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบรรลุเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา บุคลากรผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยง ระหว่างแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มี ประสิทธิภาพ และได้กำหนดกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด (3-5 ปี) โดยจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดร่วมกัน โดยอาศัยหลักการและแนวคิดการบริหาร จัดการโดยใช้วงจรคุณภาพ

แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะต้อง ดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ที่เน้นให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ วางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ยึดสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญของการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็น ปัจจัยหลัก สำหรับการวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากร ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วน เกี่ยวข้อง สถานศึกษาจะต้องมีการระดมสมองเพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เน้นผู้ให้บริการทางการศึกษา

ซึ่งมีความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมออกแบบ ร่วมวางแผน ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เจเนอซ และภาพแห่งความสำเร็จที่ครอบคลุมภารกิจและ ความรับผิดชอบ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพสถานศึกษา ทั้งระบบตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

คณะทำงานควรประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาด้วย คณะกรรมการและคณะทำงาน อาจจำแนกเป็นด้าน ๆ ตามความเหมาะสม เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการแต่ละด้าน เช่น ด้านข้อมูลและสารสนเทศ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ที่สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ สร้างความรู้ความเข้าใจคณะทำงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาการศึกษา

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศต้องถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมงานทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการวิเคราะห์สารสนเทศ วิเคราะห์ความขาด-เกิน เทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตัวอย่างข้อมูลสารสนเทศ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านปริมาณ อาทิ นักเรียนจำแนกตามระดับชั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

2.2 ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน อาทิ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทุกระดับ ประกอบด้วย ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ คุณภาพผู้เรียน จากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก สุขภาพผู้เรียน รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา รวมถึงนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นต้น

2.3 ข้อมูลด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ อาทิ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา รายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน

ภูมิปัญญาท้องถิ่น บันทึกรายงานการประชุม รายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน รายงานผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา เป็นต้น

2.4 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาทิหลักสูตรในแต่ละระดับ แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดประสบการณ์ บันทึกหลังสอน แฟ้มสะสม ผลงานของครู การบริหารจัดการชั้นเรียน สื่อ สารสนเทศที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2.5 นโยบายที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษานั้น มีการวิเคราะห์หลายแนวทาง เช่น Scenario Planning/Five Forces Model/BSC/KPI/SWOT Analysis/TOWS Matrix เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการกำหนดเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการศึกษา เปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่สถานศึกษาต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา ร่วมกันตั้งปณิธานความมุ่งมั่น ตั้งมั่น พรารถนาที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดยร่วมกันระดมพลังปัญญา วิจารณ์ญาณ และแรงบันดาลใจ ตรวจสอบ ทบทวน กลั่นกรอง จัดวางสร้างสรรค์ สภาพที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาทิศทางของสถานศึกษาประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์มีสาระสำคัญ ดังนี้

4.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์จะเป็นการมองไปในอนาคต เป็นสิ่งที่บอกลถึงสิ่งที่สถานศึกษาอยากจะเป็นในอนาคต เป็นการบอกลถึงทิศทางขององค์กรในอนาคต

4.2 การกำหนดพันธกิจ พันธกิจเป็นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง พันธกิจจึงเป็นการบ่งบอกหน้าที่ของสถานศึกษาที่กำลังทำ หรือจะทำในอนาคตให้แก่ผู้รับบริการหรือสังคมได้รู้ว่าเรากำลังทำอะไร ข้อความที่ปรากฏในพันธกิจมีกระบวนผลิตของสถานศึกษา กลุ่มหรือผู้รับบริการ หรือวิธีการดำเนินงาน และ ความรับผิดชอบของสถานศึกษา

4.3 การกำหนดเป้าประสงค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่คาดหวังในอนาคต หรือผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น โดยมีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์และประเมินผลความสำเร็จต่อไป

ขั้นที่ 5 การกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

เป็นการเลือกวิธีการทำงานที่แบบคาย สู่จุดหมายปลายทางอย่างมีทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบาย สามารถดำเนินการได้ประสบความสำเร็จ นำไปปฏิบัติได้จริง การกำหนดกลยุทธ์เป็นการนำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากขั้นตอนการกำหนดทิศทางของหน่วยงานและการศึกษาสถานภาพหน่วยงาน ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา มาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ การกำหนดกลยุทธ์เปรียบเสมือนการตอบคำถามว่า “เราจะไปถึงจุดนั้นได้อย่างไร หรือ เราจะบรรลุทิศทางของหน่วยงานได้อย่างไร” กรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วยประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ริเริ่ม (กลยุทธ์ระดับแผนงาน)

5.1 การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ (กลยุทธ์ระดับสถานศึกษา)

ประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษาเป็นประเด็นกลยุทธ์หลักที่สถานศึกษากำหนดการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากพันธกิจและเป้าประสงค์ แล้วมากำหนดเป็นประเด็นกลยุทธ์ (ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษา)

5.2 การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นผลสำเร็จต่าง ๆ

ที่ต้องการบรรลุภายใต้ประเด็นกลยุทธ์ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากเป้าประสงค์และมาตรฐานการศึกษาเป็นหลัก

5.3 การกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดเป็นตัวชี้วัดของ

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในแต่ละกลยุทธ์หรือไม่ ค่าเป้าหมาย เป็นความสำเร็จที่สถานศึกษาต้องการจะบรรลุในแต่ละตัวชี้วัด

5.4 การกำหนดกลยุทธ์ริเริ่ม กลยุทธ์ริเริ่มเป็นวิธีการที่ดีที่สุด

โดดเด่น ที่แตกต่างจากเดิมที่สถานศึกษา จะต้องทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ โดยนำผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix และนโยบายที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ

ขั้นที่ 6 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนา

คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ในกระบวนการนี้ต้องอาศัยแผนปฏิบัติการ

การประจำปี เป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับส่วนต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน ทั้งในแง่ทิศทางและจังหวะเวลา โดยสรุปแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นแผนที่ทำขึ้นสำหรับการใช้ในการบริหารหน่วยงานให้เกิดความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด มีระบบการทำงานที่ชัดเจนและเป็นขั้นตอน มีการใช้งบประมาณ

อย่างคุ้มค่าและมีการตรวจสอบผลการทำงาน ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษามีขั้นตอนการจัดทำดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี
ในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย ระยะ 3-5 ปี เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์การพัฒนาประจำปี

ขั้นที่ 2 ประมาณการงบประมาณรายรับของโรงเรียน การประมาณการรายรับ เป็นการดำเนินการเพื่อทราบวงเงินที่คาดว่าจะได้รับ และเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดวงเงินรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณนั้น ๆ ให้ใกล้เคียงกับวงเงินที่ประมาณการไว้หรือไม่เกินที่คาดไว้มากเกินไป

ขั้นที่ 3 ประมาณการรายจ่ายงบประมาณ การประมาณการรายจ่ายของโรงเรียนเป็นการวิเคราะห์รายจ่ายที่เกิดขึ้นในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งรายจ่ายของสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานประจำตามโครงสร้าง โครงการตามกลยุทธ์และงบกลางสำรองจ่าย

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ ในขั้นตอนการวิเคราะห์โครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นการคัดเลือกโครงการเพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีมีกระบวนการในการคัดเลือกโครงการดังนี้

4.1 วิเคราะห์คัดเลือกโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 3-5 ปี

4.2 จัดทำรายละเอียดโครงการตามรูปแบบฟอร์มโครงการ

4.3 ประเมินความเหมาะสมโครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี

ขั้นที่ 5 การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1-4 มาสังเคราะห์ลงในเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ให้แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาสและ

อุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับ พร้อมประมาณการ งบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. แผนปฏิบัติการประจำปี เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่ การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณ การงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของ โครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหาร และจัดการกระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงาน ต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) กำหนดแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา มีกรอบระยะเวลา 3-5 ปี โดยกำหนดวิธีการ โครงการ กิจกรรม ที่เหมาะสมสอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา ซึ่งขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน ประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่าย ทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร หัวหน้างาน ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น ตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอก สถานศึกษา

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของ สถานศึกษา

ขั้นที่ 4 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ขั้นที่ 5 กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ กิจกรรม การกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ กิจกรรม ให้นำข้อมูล วิสัยทัศน์ พันธกิจ

ขั้นที่ 6 กำหนดแผนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการนำตัวชี้วัดความสำเร็จ โครงการ กิจกรรม แต่ละกลยุทธ์มากำหนดงบประมาณ แผนการดำเนินงาน แหล่งวิทยากรภายนอก

ที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ บทบาทหน้าที่บุคลากรของโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดแผนการกำกับ ติดตามและประเมินผล

ขั้นที่ 7 กำหนดวิธีการนำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องวางแผนและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา บริบทสถานศึกษา ข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี มีการวิเคราะห์ข้อมูลหลายแนวทาง กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาและการกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา นำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นระบบและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษามีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561) กำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา ตามโครงการ/กิจกรรม ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการดังนี้

1. นำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้
2. ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2563 ข) ให้แนวทางการใช้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งต้องกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานของการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านผลลัพธ์ (มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนที่จำแนกเป็นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน) กับมาตรฐานด้านกระบวนการ (มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการกับมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) โดยสถานศึกษาดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์นโยบายทางการจัดการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด จุดเน้นการพัฒนากลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ผลที่เกิดจากการสังเคราะห์ผลการประเมินในรอบปีที่ผ่านมาที่เน้นเป้าหมาย คุณภาพตามมาตรฐานซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการดำเนินการ

พัฒนาคุณภาพตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาคุณภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง เหมาะสม เพียงพอ ชัดเจน ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิผลของการดำเนินการพัฒนา สำหรับการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ผ่านแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่ได้จัดสร้างขึ้น และนำไปสู่การใช้อย่างเป็นระบบ บุคลากรในสถานศึกษาควรศึกษาความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง และความเป็นเหตุเป็นผลของการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และสำหรับการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดผ่านแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิผล และถูกต้องตามหลักวิชาการที่ยึดหลักการและทฤษฎีทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ วงจรคุณภาพ การบริหารงานเชิงระบบ การจัดทำและนำไปสู่การใช้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงเป็นที่น่ายอมรับ และเชื่อถือได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวคิด หลักการที่เสนอ ความเชื่อมโยงการวางกรอบแผนพัฒนาการจัดการศึกษาดังกล่าว จะสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาผ่านการทำโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปีจนกระทั่งบรรลุเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ได้กำหนดการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยระบุถึงการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้น สถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาไม่เป็นภาระกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงาน วิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบพัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) ได้ให้ความหมายการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนพัฒนา

การจัดการศึกษาที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลดีต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดังกล่าว
    - 1.1 กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน
    - 1.2 เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน
  2. การประเมิน จัดเก็บ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินการดังนี้
    - 2.1 การประเมินโครงการ กิจกรรม ควรกำหนดวิธีการและสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ หรือตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรม การประเมินวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย
    - 2.2 การจัดเก็บรวบรวมโครงการ กิจกรรม เมื่อดำเนินโครงการ กิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ผู้รับผิดชอบควรมีการจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการดำเนินโครงการกิจกรรมอย่างเป็นระบบ
    - 2.3 การรายงานผลหรือสรุปผลการดำเนินโครงการ กิจกรรม หลังจากการดำเนินโครงการกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้บริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบ
    - 2.4 การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นการนำผลที่เกิดจากการ กำกับ ติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีมาจัดทำรายงานอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ภาคเรียนละ 1 ครั้ง) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีคุณภาพสอดคล้องตามเหตุการณ์ นโยบาย หรือสภาพปัญหาในขณะนั้น และนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)
- สรุปได้ว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและดำเนินโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยบุคลากรของสถานศึกษาทุกคนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีระบบและกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสม มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรม ให้เป็นไปตามระยะเวลาและการบรรลุ

เป้าหมาย มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดวิธีปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561) กำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งในระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นคำสั่งมอบหมายงาน มอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ และกำหนดการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม การประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดำเนินการดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสิน โดยอาศัยความเชี่ยวชาญ และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้าน และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสิน เพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง

2. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน หรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ค) ได้ให้แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนของการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เนื่องจากเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษาและ/หรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยผลการประเมินสามารถทำให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด

ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนรับทราบว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมาย หรือมาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถใช้ข้อมูลผลการประเมินเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานได้ทันกับความต้องการ และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้ง รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษายังเป็นสารสนเทศสำคัญในการสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรดำเนินการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยสามารถกำหนดระยะเวลาในการประเมินได้ตามความเหมาะสม ต้องสอดคล้องกับ สภาพและบริบทของการดำเนินงานของสถานศึกษาของตน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูลและวิเคราะห์ผล โดยการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาพัฒนาและ ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการ ของผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนสังคมและประเทศชาติ การประเมินคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาเป็นการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่แต่ละสถานศึกษา กำหนดขึ้น โดยมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประกาศโดยสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นผู้มีส่วนร่วมในการประเมินต้องศึกษา ประเด็นพิจารณาที่กำหนดไว้ในมาตรฐานของสถานศึกษา และระดับคุณภาพให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในแง่มุมของภาระงาน โครงสร้างเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหาร การพัฒนาการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอและความรู้เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อการช่วย เสนอแนะการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและตรงกับความต้องการของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเน้นการประเมินตามหลักฐาน เชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา เป็นการประเมินจากสภาพจริง ไม่สร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินเพิ่มเติม หรือสร้างเอกสารเพิ่มเติมนอกเหนือจากการร่องรอย ที่เกิดจากการทำงานปกติของสถานศึกษา ข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ เกิดจากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ เหมาะสม เป็นผลงานอันเกิดจากการเรียนรู้ตามปกติของนักเรียน รวมทั้งผลงานที่เกิดขึ้นจากการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน การบริหาร

จัดการศึกษาที่มีคุณภาพเชิงประจักษ์ที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว เพื่อแสดงข้อมูลและได้ผลประเมินที่สะท้อนคุณภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาจากการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ ชัดเจน และครบถ้วน สามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ และมีการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน ในระดับเดียวกัน โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้นคณะทำงานที่รับผิดชอบในการประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสิน เพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง มีการให้ข้อมูลแบบตรงไปตรงมา จริงใจ ปราศจากอคติ และคณะกรรมการประเมินภายในต้องมั่นใจว่าตนเองในฐานะผู้ประเมินมีความสามารถในการประเมินจริง ที่สำคัญคือต้องมีความเข้าใจบริบทของสถานศึกษา เพื่อจะได้ให้คำแนะนำที่เหมาะสมนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ๆ ได้ทั้งนี้ต้องให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ถูกประเมิน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ง) กำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสิน โดยอาศัยความเชี่ยวชาญและการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้าน และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสิน เพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง
2. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน
3. การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาโดยยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา

4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมาย การประเมินเพื่อการพัฒนาลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

5. ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษาดำเนินการ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

6. คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษา มาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปและเขียนรายงานการประเมินตนเอง

7. ข้อควรตระหนักในการประเมินคุณภาพภายใน

7.1 ผู้ประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในแง่มุมของภาระงาน โครงสร้างเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหาร และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอ เพื่อการช่วยชี้แนะการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

7.2 ผู้ประเมินควรวิเคราะห์ข้อถกเถียงด้วยใจเป็นกลางโดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งข้อมูลปัจจุบัน และผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา (อาจพิจารณาย้อนหลัง 3 ปี) ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาว่าอยู่ในระดับใด

7.3 สิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุดที่ได้รับการประเมินภายในของสถานศึกษา คือ การได้รับข้อชี้แนะ คำแนะนำ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควรรู้ความเคลื่อนไหวของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน

7.4 การกำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินภายในของสถานศึกษานั้น ให้สถานศึกษากำหนดได้เองตามความเหมาะสม แต่ควรสอดคล้องกับสภาพและบริบทของการดำเนินงาน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน เช่น แผนพัฒนา

คุณภาพการจัดการศึกษา แผนการเรียนรู้ บันทึกหลังสอนรายงานประชุม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า เอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานไม่ใช้การสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

7.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของ การสังเกตและสัมภาษณ์นั้น ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง ต้องสร้างความรู้สึกร่วมมิตรมากกว่าการจับผิดหรือการกล่าวโทษ และควรพูดคุยสอบถามด้วยความสุภาพ และสร้างความไว้วางใจเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะสอบถาม เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ให้แนวทางการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้อง กำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติงาน ของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายระดับสถานศึกษา ให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการ ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) ได้กำหนด แนวดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แบ่งการดำเนินงาน เป็น 3 ขั้นตอน และมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดย 1) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมิน 2) พัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษา รายละเอียดของมาตรฐาน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ 3) ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินคุณภาพ ภายใน ขั้นตอนการประเมิน แนวทางการตัดสินใจ การสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา และรูปแบบ การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) เป็นต้น

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการควรประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในโรงเรียน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง เป็นต้น และเพื่อให้ผลการประเมินมีประสิทธิภาพ และเชื่อถือได้ โรงเรียนควรเชิญบุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ บริหารโรงเรียน หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันทางการศึกษาที่มีความรู้ถึงความเป็นมาและการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการประเมิน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินงาน มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน (P: Plan) ประกอบด้วย กำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมิน นำกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน วิธีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา วางแผนจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

2.2 การดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงาน (D : Do) ประกอบด้วย สร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยเน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการที่หลากหลายสะท้อนคุณภาพของผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาที่เกิดจากการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป

2.3 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (C : Check) เป็นการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ดำเนินการตามกรอบการประเมิน พร้อมบันทึกผลการประเมินตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ เช่น แบบบันทึก ผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หรือแบบบันทึกอื่น ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด

2.4 การนำผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ (A : Act) เป็นการนำผลการประเมินของสถานศึกษาไปใช้พัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพสูงขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปวางแผน พัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นจัดทำรายงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ในขั้นที่ 2 มาดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)

เพื่อส่งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

3.2 จัดทำบทสรุปผู้บริหารเพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการ

วางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยคณะครูบุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาต้องกำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบ และใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมตามข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานและผลการดำเนินการจัดการศึกษาที่เกิดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลาย มีการประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการประเมินผลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และสรุปรายงานผลการประเมิน

5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดให้การดำเนินงานประกันคุณภาพต้องมีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561) กำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการและคณะกรรมการดำเนินการ และรายงานผลการติดตาม หากไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาจต้องพิจารณาปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีหรือปรับปรุงการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามความจำเป็นและเหมาะสม ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยนำผลจากการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาปัจจุบันไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีถัดไป ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา โครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามเวลาที่ระบุไว้ในแผนและปฏิทินการดำเนินงานและให้เป็นไปตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม โดยคณะกรรมการติดตามและ

ประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา
ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับ

สถานศึกษา

2. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระบบปีละ 1 ครั้ง
3. รายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์

ในการปรับปรุงพัฒนา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) กำหนดแนวทางติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และการทำงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผล จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) ได้กำหนดแนวดำเนินการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการติดตามระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อให้กระบวนการบริหารและการจัดการดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ควรดำเนินการดังนี้

1. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ/คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน/แผนการติดตามผลการดำเนินงาน
3. สร้างเครื่องมือติดตามผลการดำเนินงาน
4. ติดตามผลการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2565) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ประกาศกำหนดไว้ ซึ่งต้อง ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาได้มีคำสั่งอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ว่าดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ กรอบการติดตามผล เครื่องมือติดตามผล และปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผลซึ่งอยู่ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน มีการรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุง หรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความ เห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561) กำหนดแนวทางการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษาเป็นประจำ ทุกปี และส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) พร้อมแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา การจัดส่ง รายงานประเมินตนเอง ดำเนินการดังนี้

1. สรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่ หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
2. นำเสนอรายงานประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบ
3. เผยแพร่รายงานประเมินคุณภาพภายในต่อสาธารณชน หน่วยงาน ต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ส่งเสริมแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และพัฒนา สถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา

5. นำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ค) ได้กำหนดแนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นภารกิจตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการหลังจากจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปีการศึกษา เพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษา โดยสารสนเทศในรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้น เป็นผลของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประเมินและให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งจะต้องมีการประเมินเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอ และใช้ผลการประเมินระหว่างปีปรับปรุงการทำงานตลอดเวลา ในการประเมินผลการดำเนินงานแต่ละระยะให้บันทึกข้อมูลพร้อมจัดทำและเก็บรวบรวมสารสนเทศ และเอกสารร่องรอยหลักฐานอย่างเป็นระบบไว้ เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาให้บุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และสาธารณชน รับทราบว่าสถานศึกษาได้บริหารจัดการสถานศึกษา และจัดการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาได้วางไว้และเป็นไปตามที่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สถานศึกษา กำหนดมาน้อยเพียงใด พร้อมทั้งเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาในจุดที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของตนเองในอนาคต อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดสามารถใช้ผลการประเมินจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในการตัดสินใจ กำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดต่อไป

หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเป็นผลการประเมินในแต่ละมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาแล้ว จึงเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่แสดงข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องครบถ้วน มีเนื้อหาสาระและหลักฐานที่แสดงผลที่มาของการให้ระดับคุณภาพอย่างถูกต้อง ละเอียดถี่ถ้วน โดยรูปแบบรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาควรมีการเรียบเรียงเนื้อหาให้อ่านง่าย ให้เป็นลำดับ กำหนดหัวข้อเรื่องไม่ซ้ำซ้อน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินตนเอง ซึ่งในส่วนที่ 2 จะนำเสนอข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และตอบคำถาม 3 ข้อคือ ข้อ 1 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับคุณภาพใด ข้อ 2 ข้อมูลหลักฐานและเอกสารเชิงประจักษ์สนับสนุนมีอะไรบ้าง และข้อ 3 แผนงานแนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิม แล้วจึงนำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษา

พิจารณาให้ความเห็นชอบหลังจากเขียนรายงานประเมินตนเองเสร็จสมบูรณ์แล้ว ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน ต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม เช่น เว็บไซต์ จุลสาร วารสาร แผ่นพับ เสียงตามสาย หนังสือเวียน และการชี้แจงในการประชุม เป็นต้น และกระบวนการที่สำคัญอีกกระบวนการหนึ่ง คือ การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน โดยหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายวางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป ในการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น สถานศึกษาต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วยบุคลากรในสถานศึกษาและ/หรืออาจมีบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษานั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูจากสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับการประเมินให้ได้มากที่สุด มีการกำหนดแผนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่น ประเภทข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวมในแต่ละมาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณา วิธีการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล ผู้รับผิดชอบในการเก็บข้อมูล กำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล และแผนการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและแผนการติดตามการใช้ผลการประเมินตนเองเพื่อการส่งเสริมจุดแข็งและพัฒนาส่วนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งต้องครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่แต่ละสถานศึกษาได้กำหนดไว้ เพื่อรายงานและนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญและต้องมีการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้รายงานที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์ ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงานสถานศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร

ครู และบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และอาจกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองก็สามารถทำได้

2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลสารสนเทศนั้นส่งผลต่อความความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ดังนั้น ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจึงต้องเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาและผลดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เกิดขึ้นจริงและสามารถสะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน ชัดเจน ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการเขียนรายงาน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณ ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม และ 2) ข้อมูลที่เป็นผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนอื่น ๆ ผลการประเมินจากการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม สรุปผลการประเมินจากหน่วยงานภายนอกและข้อเสนอแนะ

3. เขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสม สามารถนำเสนอได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การนำเสนออาจเป็นความเรียง ตาราง ประกอบความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิรูปภาพ หรือกราฟ ฯลฯ โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน สาระสำคัญแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินตนเอง ซึ่งในส่วนที่ 2 จะนำเสนอข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และตอบคำถาม 3 ข้อ คือ ข้อ 1 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับคุณภาพใด ข้อ 2 ข้อมูลหลักฐาน และเอกสารเชิงประจักษ์สนับสนุนมีอะไรบ้าง และข้อ 3 แผนงาน แนวทางพัฒนา คุณภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิม

4. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ สถานศึกษาต้องนำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหลังจากเขียนรายงานประเมินตนเองเสร็จสมบูรณ์แล้ว

5. รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง เมื่อรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว สถานศึกษาจะต้อง

รายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น เว็บไซต์ของสถานศึกษา จุลสาร วารสาร แผ่นพับ เสียงตามสาย และการชี้แจงในการประชุม เป็นต้น

ทั้งนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งและหน่วยงานต้นสังกัดต้องนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง ยั่งยืนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) ได้กำหนดแนวดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นผลที่เกิดจากการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และติดตามผลการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อให้ทราบว่าสถานศึกษามีผลการดำเนินงานในภาพรวม และรายมาตรฐานอยู่ในระดับคุณภาพใด มีหลักฐานข้อมูลใดที่สนับสนุนว่าสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับนั้น เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตลอดทั้งปี เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนการจัดทำรายงานดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการควรประกอบด้วย คณะบุคคลจากหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ทั้งข้อมูลทั่วไป และข้อมูลผลการดำเนินงาน โครงการ และกิจกรรมของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นตอนนี้มีความสำคัญที่จะทำให้รายงานมีความสมบูรณ์ครบถ้วน

ขั้นที่ 3 สรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) สถานศึกษา นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาสรุปและเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง

ขั้นที่ 4 นำเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียนพิจารณาให้ความเห็นชอบสถานศึกษานำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ที่เขียนเสร็จสมบูรณ์แล้วเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียนพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อรับรองผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ขั้นที่ 5 เผยแพร่ต่อสาธารณชนหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษานำรายงานผลการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเผยแพร่ต่อสาธารณชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ตามความเหมาะสม ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ จุลสาร วารสาร เว็บไซต์ของโรงเรียน หรือชี้แจงในการประชุมครู การปฐมนิเทศ ผู้ปกครอง เป็นต้น พร้อมทั้งนำส่งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาทุกปี

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2565) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานในการ พัฒนาการจัดการศึกษาว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยใช้ข้อมูลผลการประเมินและนำผลมาวิเคราะห์ จุดเด่น จุดควรพัฒนาและระบุแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาปีถัดไปให้ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง การทำรายงาน นำเสนอผลการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา จัดทำรายงานที่เป็นระบบ มีการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา สถานศึกษา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สะท้อนคุณภาพ ในแต่ละมาตรฐานการศึกษา มีสาระสำคัญประกอบด้วย บทสรุปสำหรับผู้บริหารและผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษาทั้ง 3 มาตรฐาน นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ จัดส่งรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี และเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณชน และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก และนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมิน ตนเองไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อเนื่องต่อไป

7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดแนวปฏิบัติ การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง และตาม คำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561) กำหนดแนวทางการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการศึกษาวិเคราะห์ผลการประเมิน กำหนดประเด็นการพัฒนาสถานศึกษา กำหนดแนวทาง การพัฒนาสถานศึกษา จากนั้นนำข้อมูลไปปรับปรุงจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในปีถัดไป โดยให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามกระบวนการ PDCA และนำข้อเสนอแนะจาก การวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล สถานศึกษา และข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มากำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โดยอาจต้องพิจารณาปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามความจำเป็น และเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) ได้กำหนด แนวดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาตาม กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานขั้นการปรับปรุงและ พัฒนา (A: Act) ส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อนอย่างเป็น ระบบครบวงจรคุณภาพ (PDCA) และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีแนวดำเนินการ ดังนี้

1. การนำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาไปใช้วางแผน ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. การใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. การจัดการความรู้

4. การใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2565) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยการนำข้อมูลจากผลการประเมินตนเอง ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของคณะกรรมการที่เป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้สถานศึกษา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางการพัฒนาของแต่ละประเด็นหรือมาตรฐาน มาวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปี การศึกษาถัดไปให้สอดคล้องกับสภาพจริง และสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาในปีถัดไปให้ดีกว่า ปีการศึกษาที่ผ่านมา

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การนำ รายงานผลการประเมินตนเองและคำแนะนำจากหน่วยงานต้นสังกัดมาใช้ในการวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา และยกระดับคุณภาพทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และการประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ได้ชี้ให้เห็นแนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายปฏิรูประบบ การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มี การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิด หลักการว่า สถานศึกษา สามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้ และสอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รวมถึงการประกาศใช้ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ในการปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา ของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประกาศใช้มาตรฐาน

การศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จึงต้องมีการพัฒนาแนวทาง เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

ดังนั้น การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญที่สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง และสอดคล้องตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนด โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้
 ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2534) กล่าวว่า สาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหารประสิทธิผลขององค์การ ขึ้นอยู่กับการรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้น ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญา คือ การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้นบุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการหรือปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพันกับกิจกรรมและองค์กรในที่สุด

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบของความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกันของสมาชิกในการประชุมเพื่อตัดสินใจและควบคุมการทำงานร่วมกัน

ธงชัย สันติวงษ์ (2543) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการใช้วิธีการแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น การให้มีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบไว้ให้

เดช กาญจนางกูร (2547) ได้ให้ความหมาย คือ การมีส่วนร่วมเป็นการแบ่งงานกันทำตามบทบาทหน้าที่และหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีการบูรณาการในด้านความรู้ ความคิด และความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานหรือกระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการให้ประสานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นจังหวะเดียวกัน จึงจะทำให้การปฏิบัติร่วมกันสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามที่ผู้มีส่วนร่วมทุกคนปรารถนา

วันชัย วัฒนศัพท์ (2551) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะดำเนินการ ไม่ว่าจะในระดับครอบครัว โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรหรือระดับประเทศ การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและทำให้ผู้มีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยินยอมปฏิบัติตามอย่างสมัครใจ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ไม่ว่าจะ เป็นทางตรงหรือทางอ้อม ลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล และกล่าวถึงประเภทของการมีส่วนร่วม เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมโดยตรง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการที่ปรึกษาที่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ เพราะกิจกรรมบางอย่างอาจจะมีอุปสรรค ไม่สามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงจำเป็นต้องให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ผลการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไปหรือเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมโดยตรงจึงมีสาระสำคัญอยู่ที่ว่าเป็นการร่วมกันอย่างเป็นทางการ และมักทำเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญประชุม บันทึกการประชุม เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมโดยอ้อม เป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการบริหาร แต่เป็นเรื่องของ

การสนับสนุน ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เข้ามาช่วยสมทบ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมแต่ยินดีร่วมมือ เป็นต้น

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในการบริหารงาน เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร

ดังนั้น สามารถสรุปความหมายของการมีส่วนร่วม เป็นการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล เข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน หรือดำเนินกิจกรรม ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมกระบวนการบริหาร ร่วมติดตามผล และร่วมรับผิดชอบ มีการบูรณาการในด้านความรู้ ความคิด และความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน โดยใช้การระดมความคิด การแบ่งงานกันทำตามบทบาทหน้าที่ด้วยความยินยอมสมัครใจ ทำให้การปฏิบัติงานหรือกระทำ กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการให้สัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด และภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย

2. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

2.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการได้อธิบายไว้ดังนี้

คุณวุฒิ คนฉลาด (2540) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารองค์การแบบมีส่วนร่วมเป็นเทคนิคการบริหารที่มีการยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยหลักการคือ มุ่งที่จะให้สมาชิกในองค์การมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม ให้ทุกคนมีส่วนร่วมจึงจะประสบความสำเร็จ

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก (2544) ได้ให้แนวคิดเพื่อที่จะให้โรงเรียนได้รับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ รวมถึงต้องพร้อมให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต้นสังกัดตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจในมาตรฐานและคุณภาพที่เป็นหลักประกันให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ได้อย่างแท้จริง

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545) ได้ให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ ผูกพันกับงานหรือองค์การนั้นมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และจะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจ

ร่วมกัน โดยมีส่วนร่วมคือการปรึกษาหารือกลุ่มคุณภาพ ระบบข้อเสนอแนะ ระบบส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการและกล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด การอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีที่ทำให้ผู้บริหารสามารถใช้ทดสอบว่าสิ่งที่ตนเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชาหรือไม่
3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น
5. การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นและการตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงานให้มีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนถึงผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2547) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า ผู้นำแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการตัดสินใจที่ผู้นำและพนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รูปแบบนี้เหมาะกับพนักงานที่ชอบทำงานโดยการควบคุมตนเอง เพราะพนักงานที่จะมีอำนาจในการกระทำของตนเอง

วันชัย โกลละสุด (2549) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

- 1) ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง
- 2) กระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้
- 3) เป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้
- 4) ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้งได้

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้ระบุถึงผลดีของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. เป็นการสร้างสรรค์ให้มีการระดมสรรพกำลังจากบุคคลต่าง ๆ เช่น พลังความคิด สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น
2. เป็นการสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงาน
3. ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีส่วนช่วยให้ประสานกันดี
4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เพราะมีความผิดพลาดน้อย

5. ผลงานที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดความภูมิใจแก่บุคลากรทุกคน เพราะทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน

6. ช่วยให้งานสำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว เพราะมีการแบ่งหน้าที่กันทำ

7. สร้างความสมดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติ

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินกิจการและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์การหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และที่สำคัญผู้มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์การ ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังงานในการขับเคลื่อนองค์การและหน่วยงานที่ดีที่สุด

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญ คือ สมาชิกในองค์การมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม การดำเนินการเชิงวิเคราะห์ เกิดความรู้ ผูกพันกับงาน ซึ่งผู้นำและพนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอำนาจในการกระทำของตนเอง ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้งได้ และผู้มีส่วนร่วมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์การ และเกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์การหรือเครือข่าย ทำให้มีเกิดการปรับปรุงงานให้มีความเป็นไปได้สูง เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ การตัดสินใจมีคุณภาพและผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น และงานประสบความสำเร็จ

2.2 การมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้ รุ่ง แก้วแดง (2545) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายในสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วม ดังมาตรา 8 กำหนดว่าให้สังคมมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และมาตรา 9 กำหนดว่ากระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ต้องมีกระบวนการบริหารการเรียนรู้และมีการประกันคุณภาพ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการเรียนรู้เป็นเรื่องของผู้เรียนที่จะสามารถวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ลงมือปฏิบัติคือ เรียนรู้ด้วยตนเองและประเมินผลการเรียนรู้

2. การประกันคุณภาพการเรียนรู้เป็นเรื่องของกลุ่มผู้เรียน หรือกลุ่มเพื่อนที่จะมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน และการประเมินผล

3. การประกันคุณภาพการเรียนรู้เป็นเรื่องของครูที่จะวางแผนการสอน ปฏิบัติการสอน ประเมินผู้เรียน ปรับผู้เรียน และประเมินและปรับปรุงการสอนของตนเอง

4. การประกันคุณภาพการเรียนรู้เป็นเรื่องของผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษา มีหน้าที่วางแผนการศึกษาของโรงเรียนในภาพรวม อำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอน ดำเนินไปตามแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินผลและปรับปรุง

5. การประกันคุณภาพการเรียนรู้เป็นเรื่องของหน่วยงานกลาง มีหน้าที่จัดทำนโยบายและแผน นำแผนสู่การปฏิบัติ ประเมินผลและพัฒนา ตลอดจนดำเนินการให้มีการประเมินภายนอก เสนอรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และวางแผนการพัฒนาการศึกษาของชาติต่อไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ก) กำหนดแนวทางให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาการวางระบบการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน (วงจร PDCA) 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนาที่การดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเป็นวงจร โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้มีบทบาทสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงาน ตลอดทั้งสนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ให้แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่

1. หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา

2. หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้

3. หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษา

ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต้องใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลหน่วยงานต้นสังกัด

3. รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีรูปแบบที่นักวิชาการทางการศึกษาได้รวบรวมและนำเสนอ ดังนี้

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น เพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่จะต้องใช้
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยประชาชนเข้าร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคลและสังคม
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อที่จะร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

อคิน ระพีพัฒน์ (2547) ได้เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าคณะกรรมการสถานศึกษาไม่สามารถเข้าใจปัญหาและค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยตนเองได้แล้ว กิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์ เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาจะขาดความเข้าใจมองไม่เห็นความสำคัญของโครงการนั้น ที่แน่นอนที่สุดก็คือ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้อยู่กับปัญหาและรู้จักปัญหาของตนเองดีที่สุด

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยให้เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนของประชาชนในการช่วยกันวางแผน เพราะถ้าเราไม่ให้

คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในชั้นวางแผนนี้ โอกาสที่ชาวชนบทจะได้รับการศึกษา และพัฒนางานเองในการวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าชาวชนบทในคณะกรรมการสถานศึกษาจะยากจนหรือขาดแคลนทรัพยากร แต่คณะกรรมการสถานศึกษาก็มีทรัพยากรที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานได้ อย่างน้อยคณะกรรมการสถานศึกษาก็มีแรงงานของตนเอง เป็นค่าสุดที่จะเข้าร่วมได้ในหลาย ๆ แห่ง การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ จะทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาเกิดความรักและความห่วงแหน

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญ เพราะถ้าหากการติดตามและการประเมินผลมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้รับทราบผลการปฏิบัติว่างานที่ทำไปจะได้ประโยชน์อย่างไรหรือไม่

ประยูร อัครบวร (2552) กล่าวถึงในปัจจุบันรัฐบาลได้มีการจัดระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็น “การบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา” ที่มีรูปแบบเช่นนี้ เพราะในโลกยุคปัจจุบันการพัฒนาและการให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรมชาติ จำเป็นต้องเน้นการเพิ่มศักยภาพของการพัฒนาในมิติพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องจัดระเบียบความสัมพันธ์ของการบริหารราชการในพื้นที่ให้เป็นอย่างดีเหมาะสม มีเอกภาพ และสามารถบูรณาการ เพื่อเชื่อมโยงการทำงานในระหว่างมิติและภาคส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยกระบวนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมระดับโครงการหรือแผนงานมี 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นที่ 1 มีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม

ขั้นที่ 2 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ

ขั้นที่ 3 มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ผลของกิจกรรมหรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 4 มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

อรรถัย กักพล (2552) กล่าวถึงหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด ไม่ใช่เป็นการจัดเวทีการมีส่วนร่วมครั้งเดียว ตัวอย่างเช่น ในแก้ปัญหาของชุมชนควรเปิดให้ประชาชนเข้าร่วมตั้งแต่ต้นจนจบ ดังนั้น

1. เริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอยู่

2. ร่วมคิดด้วยกันว่าอะไรที่เป็นปัญหาของชุมชน มีสาเหตุอย่างไรและจะจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเป้าหมายอย่างไร และควรที่จะจัดการกับปัญหาใดก่อนหลัง

3. ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใด จะจัดหางบประมาณมาจากที่ใด และใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา

4. ร่วมดำเนินงาน ประชาชนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลัง ความรู้ความสามารถของตนเอง

5. ร่วมกันติดตามประเมินผล ตลอดเวลาที่ทำงารร่วมกันประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าวสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

6. ร่วมรับผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนแล้ว ย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบายความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ได้

ทั้งนี้ ในการทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขหรือหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความเต็มใจและความตั้งใจที่จะเข้าร่วม เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการแก้ไขปัญหา/ตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค และขีดความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะเข้ามามีส่วนร่วม
3. การมีส่วนร่วมต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ/อิสรภาพที่จะตัดสินใจว่าจะเลือกหรือจัดให้มีการมีส่วนร่วมหรือไม่ ข้อสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมนั้นต้องไม่เกิดจากการบังคับหรือขู่เข็ญจากผู้ใดเหนือกว่า

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมจำแนกตามกระบวนการบริหารไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน
3. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย
4. การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากร
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

Cohen และ Uphoff (1980) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบหรือกำหนดระบบของโครงการเป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ได้แบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ (Operation Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรีหรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำและการสร้างพลังอำนาจในแก๊งค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม และผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์และข้อมูลข่าวสาร ทั้งหมดนี้เป็นแหล่งทรัพยากรหลักที่สำคัญซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่นนำมาใช้เพื่อพัฒนาโครงการ การส่งเสริมโดยใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดีการบริจาคเงินและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และอื่น ๆ แสดงให้เห็นทิศทางที่ชัดเจนของการมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้คือ การรู้ว่าใครเป็นผู้สนับสนุนและทำอย่างไรโดยวิธีการสมัครใจ การได้รับค่าตอบแทนหรือโดยการบีบบังคับ การสนับสนุนเรื่องทรัพยากรบ่อยครั้งที่พบว่ามีความไม่เท่าเทียมกันและการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Project Demonstration and Co-Ordination) คนในท้องถิ่นสามารถรวมตัวกันในการปฏิบัติงาน โดยการเป็นลูกจ้างหรือสมาชิกทีมที่ปรึกษาหรือเป็นผู้บริหารโครงการ เป็นสมาชิกอาสา ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมของโครงการ มีการฝึกอบรมให้รู้เทคนิคการปฏิบัติงานในโครงการสำหรับผู้เข้ามาบริหาร หรือประสานงาน วิธีนี้นอกจากจะเพิ่มความไว้วางใจให้กับคนในท้องถิ่นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาของตนเองอีกด้วย อีกทั้งยังทำให้เกิดการสื่อสารข้อมูลภายในและได้รับคำแนะนำซึ่งเป็นปัญหาของคนในท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่ได้รับเมื่อโครงการเข้ามา

2.3 การมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ (Enlistment) การขอความร่วมมือไม่จำเป็นต้องมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่าผลเสียที่ตามมาหลังจากนำโครงการเข้ามาและผลที่เกิดกับคนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมในโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านวัตถุ (Material Benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล เช่น เป็นการเพิ่มการบริโภค รายได้และทรัพย์สิน แต่สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้การสรุปข้อมูลล้มเหลวได้ ซึ่งควรวิเคราะห์ให้ได้ว่าใครคือผู้มีส่วนร่วมและดำเนินการให้เกิดขึ้น

3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณะ ได้แก่ บริการหรือความพึงพอใจการสาธารณสุขภาค การเพิ่มโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้รูปแบบการผสมผสาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนยากจน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งในเรื่องปริมาณ การแบ่งผลประโยชน์ และคุณภาพบริการและความพึงพอใจ

3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) เป็นความปรารถนาที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มหรือได้รับการคัดเลือกเข้ามา เป็นความต้องการอำนาจทางสังคมและการเมือง โดยผ่านความร่วมมือในโครงการ ผลประโยชน์สำคัญที่ได้จากโครงการมี 3 ชนิด คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อำนาจทางการเมือง และความรู้สึกว่าตนเองทำงานมีประสิทธิผลการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ควรศึกษาผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังด้วย เพราะอัตราการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มีความแตกต่างกัน จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องว่าจะให้ใครมีส่วนร่วม หากผลที่ออกมาตรงกันข้ามกับความคาดหวังจะได้แก้ไขเพื่อหาแนวทางที่มี

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

Sashkin (1982) ได้เสนอวิธีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in goal setting) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้งาน หรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in decision making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลาย ๆ โอกาส มีอิทธิพลในการ

กำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (Participation in problem solving)

เป็นความต้องการผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาความคิดใหม่ ๆ ในการทำงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลนั้น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาปรับปรุงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (Participation in change)

การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจากการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างวิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลองค์การ เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาขององค์การเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ

Hoy และ Miskel (1996) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า

ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความไว้วางใจให้ตัดสินใจนอกเหนือความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายและถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความไว้วางใจให้ตัดสินใจในสิ่งที่เข้าสนใจในองค์การแล้ว การมีส่วนร่วมก็จะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในองค์การ เรียกสถานการณ์แบบนี้ว่าสถานการณ์แบบประชาธิปไตย แต่ถ้าการตัดสินใจนอกเหนือความรับผิดชอบมีน้อยสถานการณ์ความขัดแย้งก็อาจเกิดขึ้นและการมีส่วนร่วมก็จะอยู่ในขอบเขตที่จำกัด การดำเนินภารกิจก็จะขาดความสอดคล้อง ถ้าการตัดสินใจไม่สอดคล้องกับผู้ใต้บังคับบัญชา และทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดความรู้ความชำนาญแล้ว การหลีกเลี่ยงการตัดสินใจในงานที่ตนรับผิดชอบก็จะเกิดขึ้นนี้ คือ สถานการณ์ที่ขาดการให้ความร่วมมือแท้ที่จริงแล้วการมีส่วนร่วมในลักษณะเช่นนี้จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความไม่พึงพอใจ เพราะไม่ได้รับความสนใจจากองค์การ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ
2. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ

องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม สามารถสังเคราะห์ได้ แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบ การบริหารแบบ มีส่วนร่วม	ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543)	อคิน ระพีพัฒน์ (2547)	ประยูร อัครบวร (2552)	อรทัย ก๊กผล (2552)	เมตตา เมตตาการุณจิต (2553)	Cohen and Uphoff (1980)	Sashkin (1982)	Hoy และ Miskel (1996)	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						✓	✓	✓	3
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	✓	✓	✓	✓		✓		✓	6
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	✓		✓			✓		✓	4
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓			6
5. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย หรือกำหนดนโยบาย					✓		✓		2
6. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา							✓		1
7. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง							✓		1
8. การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ								✓	1
9. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	✓	✓	✓	✓	✓				5
10. การมีส่วนร่วมในการ ประสานงาน					✓				1
11. การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากร					✓				1
12. การมีส่วนร่วมในการศึกษา ค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหา	✓	✓		✓					3

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีองค์ประกอบหลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบที่มีความถี่เฉลี่ยร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้ทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดขององค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้แนวคิดและแนวทางในการมีส่วนร่วมในการวางแผน ดังนี้

ฉลาด จันทรสมบัติ (2551) ได้สรุปว่า เกี่ยวกับการวางแผน หมายถึง กระบวนการที่องค์การหรือหน่วยงานดำเนินการเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคต โดยการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุดมีประสิทธิภาพมากที่สุด ให้บรรลุผลตามที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด และเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสามารถปรับปรุงแก้ไขได้อยู่

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2453) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนเป็นการ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่ต้องใช้

ประยูร อัครบรร (2552) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้เข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม

อรทัย ก๊กผล (2552) กล่าวถึง การร่วมกันวางแผนการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใด จะจัดหางบประมาณมาจากที่ใดและใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา

Koontz และ O'Donnell (1972) ได้ให้ความหมายของการวางแผนคือการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำเมื่อใด และใครเป็นผู้กระทำ การวางแผนเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างจากปัจจุบันไปสู่อนาคตตามที่ต้องการ และทำให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นตามต้องการ ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ การรับรู้ เข้าถึงข้อมูล เกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ และแนวทางการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ เวลาที่ต้องดำเนินการ และทรัพยากรที่ต้องใช้การตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกวิธีทำงานที่ดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด และมีการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้แนวคิดและแนวทางในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังนี้

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และประสานงาน

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยประชาชนเข้าร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ประยูร อัครบวร (2552) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ

อรทัย ก๊กผล (2552) กล่าวถึงหลักการการมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประชาชน จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ ความสามารถของตนเอง

Cohen และ Uphoff (1980) ได้ให้แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของ กิจกรรม และผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์และข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน โดยรวมตัวกันในการปฏิบัติงาน โดยการเป็นลูกจ้างหรือสมาชิกทีมที่ปรึกษาหรือเป็นผู้บริหารโครงการ เป็นสมาชิกอาสา ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมของโครงการ มีการฝึกอบรมให้รู้เทคนิคการปฏิบัติงานในโครงการสำหรับผู้เข้ามาบริหาร หรือประสานงาน และการมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วม การดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน การสนับสนุนทรัพยากร ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน การลงมือปฏิบัติงาน การบริหารและการประสานงาน การให้ความร่วมมือและการขอความช่วยเหลือจากภายนอก การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำงานเพื่อพัฒนาความคิดใหม่สำหรับการพัฒนา ปรับปรุงงาน การร่วมลงทุน การตัดสินใจ ซึ่งเป็นการร่วมดำเนินการด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงาน

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้แนวคิดและแนวทางในการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ดังนี้

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543) ได้ให้แนวทางการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น จากความสำคัญของผลประโยชน์ ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นอกจากนั้นต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของนโยบาย ซึ่งอาจจะ เป็นประโยชน์ และเป็นโทษ

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคลและสังคม

ประยูร อัครบวร (2552) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

อรรถัย ก๊กผล (2552) กล่าวถึงหลักการร่วมรับผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามา มีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนแล้วย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ใน รูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุข สบายความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ได้

Cohen และ Uphoff (1980) ได้ให้แนวทางการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ 1) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านวัตถุ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ของบุคคล เช่น เป็นการเพิ่มการบริโภค รายได้และทรัพย์สิน 2) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้าน สังคมเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณะ ได้แก่ บริการหรือความพึงพอใจการสาธารณสุข การเพิ่มโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้รูปแบบการผสมผสาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนยากจน 3) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล ได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อำนาจทางการเมือง และความรู้สึกว่าตนเองทำงานมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วม ในการจัดสรรผลประโยชน์ของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่ทำให้มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความรู้สึกที่ตนเองทำงานมี ประสิทธิภาพ มีความพึงพอใจ ซึ่งการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของ เงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบาย ความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ได้

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้แนวคิดและแนวทางในการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล ดังนี้

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล เพื่อที่จะร่วมแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

อคิน ระพีพัฒน์ (2547) ได้เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญยิ่ง เพราะถ้าหากการติดตามและการประเมินผลการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้รับทราบผลการปฏิบัติงานที่ ทำไปจะได้ประโยชน์อย่างไร หรือไม่

อรรถัย ก๊กผล (2552) กล่าวถึงหลักการการมีส่วนร่วมกันติดตามประเมินผล ตลอดเวลาทำงานร่วมกัน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกัน ในการหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าวสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

Cohen และ Uphoff (1980) ได้ให้แนวทางการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดี และข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน การค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง การมีประโยชน์ และการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรค เพื่อร่วมกันในแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และงานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต้องใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การร่วมดำเนินงาน ช่วยเหลือ สนับสนุน หรือดำเนินกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมกระบวนการบริหาร ร่วมติดตามผล และร่วมรับผิดชอบ มีการบูรณาการในด้านความรู้ ความคิด และความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน โดยใช้การระดมความคิด การแบ่งงานกันทำตามบทบาทหน้าที่ด้วยความยินยอมสมัครใจ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยทุกคนในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการรับรู้ ข้อมูล แสดงความคิดเห็น และร่วมวางแผนกิจกรรม ในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน การแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ และวางแผนด้านทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในทุกขั้นตอน การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้วยการสนับสนุนทรัพยากร ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน การลงมือปฏิบัติงาน การบริหารและการประสานงาน การวิเคราะห์ข้อมูล ในการทำงาน พัฒนาความคิดใหม่สำหรับการพัฒนาปรับปรุงงาน และร่วมตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการรับผลของกิจกรรม ผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น หรือผลประโยชน์ร่วมกัน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการวัดผลวิเคราะห์ผลและประเมินผล ในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา การมีประโยชน์ และการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรค และร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

บริบทของงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีการบริหารงานและแบ่งกลุ่มงาน ออกเป็น 9 กลุ่ม 1 หน่วย ซึ่งมีสภาพการจัดการศึกษาดังนี้ (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2566)

1. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีที่ตั้งอยู่ภายในพื้นที่
โรงเรียนมหาวิทยาลัยนุกูล ถนนเลี้ยวเมืองมหาสารคาม-ร้อยเอ็ด ตำบลแวงน่าง อำเภอเมือง จังหวัด
มหาสารคาม มีพื้นที่รับผิดชอบให้บริการครอบคลุม 13 อำเภอ ดังนี้ เมืองมหาสารคาม แกดำ
โกสุมพิสัย กันทรวิชัย เชียงยืน บรบือ นาเชือก พยัคฆภูมิพิสัย วาปีปทุม นาโดน ยางสีสุราช กุดรัง
และชื่นชม

มีนักเรียนในสังกัด จำนวน 32,484 คน

ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด จำนวน 1,889 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 86 คน
2. ครู จำนวน 1,696 คน
3. บุคลากรทางการศึกษาอื่น จำนวน 107 คน

มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 35 โรงเรียน แบ่งตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก (1-499 คน) จำนวน 22 โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดกลาง (500-1,499 คน) จำนวน 4 โรงเรียน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ((1,500-2,499 คน)) จำนวน 4 โรงเรียน
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป) จำนวน 5 โรงเรียน

2. นโยบาย จุดเน้น ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้น ประจำปีงบประมาณ
2566 ที่มุ่งมั่นดำเนินงานตามภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-
2580) และขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3
ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
(ฉบับปรับปรุง) และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และ
พัฒนาศักยภาพคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่อง การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21
และขับเคลื่อนแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) โดยเฉพาะ

หมวดหมู่ที่ 12 ให้คนไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยกำหนดนโยบายและจุดเน้นที่เกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ 2566 โดยกำหนดนโยบายด้านประสิทธิภาพ ดังนี้ เพิ่มประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปรับและปรับกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)

3. บริบทของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีจุดเน้นที่ให้ส่งเสริมสถานศึกษาและพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นองค์กรคุณภาพตามมาตรฐานต่าง ๆ เช่น มาตรฐานสำนักงานเขต PMQA ระบบประกันคุณภาพ เป็นต้น โดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ซึ่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เป็นดังนี้

3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามได้ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยแจ้งให้โรงเรียนดำเนินการ

3.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย

3.1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ

3.1.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

3.1.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.1.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาโดยสถานศึกษา

ภาคเรียนละ 2 ครั้ง

3.1.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาปีละ 2 ครั้ง

3.1.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.1.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยนำผลการประเมินทุกระดับไปใช้

3.2 สรุปผลการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เป็นการนำเอกสาร

รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ของ 35 โรงเรียน มาสังเคราะห์และประมวลผลในภาพรวมผลสรุปได้ ดังนี้ (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2565)

3.2.1 ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1) ระดับคุณภาพในภาพรวม อยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 42.86) ระดับดีเลิศ จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 42.86) ระดับดี จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 14.28) โดยมีผลประเมินแยกเป็น รายมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มีระดับยอดเยี่ยม จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 42.86) ระดับดีเลิศ จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 40.00) ระดับดี จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 17.14)

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีระดับยอดเยี่ยม จำนวน 23 แห่ง (ร้อยละ 65.71) ระดับดีเลิศ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 25.71) ระดับดี จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 8.57)

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระดับยอดเยี่ยม จำนวน 20 แห่ง (ร้อยละ 57.14) ระดับดีเลิศ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 28.57) ระดับดี จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 14.28)

2) จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา

จุดเด่น

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน จุดเด่นที่พบมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงตามเกณฑ์ ใช้ชีวิตอยู่บนความพอเพียงตาม เอกลักษณ์ของสถานศึกษา ร้อยละ 34.29 รองลงมา คือ มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ร้อยละ 22.86 และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร้อยละ 14.29 ตามลำดับ นอกจากนี้ก็จะเป็นความมีคุณธรรมจริยธรรม ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและท้องถิ่น

2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จุดเด่นที่พบมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ร้อยละ 71.43 รองลงมา คือ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา กำหนดชัดเจน ร้อยละ 20.00 และจัดเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ร้อยละ 8.57

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดเด่นที่พบมากที่สุด คือ ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ ครูพัฒนาตนเอง อยู่เสมอและจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ร้อยละ 20.00 ทั้งสองประเด็น และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ

จุดที่ควรพัฒนา

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา ร้อยละ 51.43 รองลงมา คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ร้อยละ 22.86 ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ร้อยละ 17.14 การกล้าแสดงออก และการรักความเป็นไทย ตามลำดับ

2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาร้อยละ 57.14 รองลงมา คือ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 20.00 และ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มากที่สุด คือ ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ร้อยละ 34.29 รองลงมา คือ ครูควรมีการพัฒนาตนเองและนำความรู้ด้านการวิจัยและการสร้าง นวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 22.86 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็น ระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 11.43 เท่ากันทั้งสองประเด็น

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างทีมงานประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับสถานศึกษา ในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้พร้อมรับการประเมินภายนอก เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาระบบการพัฒนาภายในให้เข้มแข็ง

2. พัฒนาระบบการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร

3. จัดหาสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน

4. ใช้กิจกรรมโครงงานบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหา ความรู้

5. ส่งเสริมให้มีการประกวดแข่งขันแนวคิด นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ในทุกระดับ

6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการทดสอบและแข่งขันความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ ในระดับโรงเรียนให้มากขึ้นและจัดอย่างต่อเนื่อง

7. ส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันในระดับหน่วยงานหรือสถาบันอื่น ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ มากขึ้นเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน เพราะฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะ ที่จำเป็นตามหลักสูตรทั้งทักษะความสามารถการสื่อสาร การคิด การใช้ทักษะชีวิต การแก้ปัญหา การใช้ เทคโนโลยี และการเข้าค่ายวิชาการ

8. นำผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ มาพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

9. ควรมีการรายงานการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่อผู้บริหารอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. ผลการตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมินของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปีงบประมาณ 2566 (กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม, 2566) มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังนี้

4.1 ข้อสังเกตที่ได้จากการตรวจเยี่ยม

4.1.1 สถานศึกษากำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่พบ คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (3-5 ปี) และการทำแผนปฏิบัติการประจำปี และมีระบบและกลไกในการบริหารจัดการเพื่อให้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระบบวงจรคุณภาพ PDCA หรือสถานศึกษามีการสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา และส่งรายงานให้ต้นสังกัด และดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอก และการดำเนินงานที่มีรูปแบบและวิธีการที่ยังไม่ชัดเจน ได้แก่ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาหรือการประเมินคุณภาพภายใน กระบวนการในการตรวจสอบการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการวิเคราะห์ผลการประเมินตนเอง ด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางการพัฒนาในอนาคต แต่การนำผลที่ได้ไปพัฒนาต่อเนื่องจากยังไม่มีรูปแบบหรือกำหนดกิจกรรม โครงการที่ชัดเจน และควรการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญของผู้ประเมินคุณภาพภายใน

4.1.2 มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของครูและบุคลากรในการประกันคุณภาพ แต่บุคลากรบางส่วนยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา

4.1.3 สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน

4.1.4 สถานศึกษาควรได้รับการส่งเสริมในการวิเคราะห์ กำหนดมาตรฐาน การศึกษาและค่าเป้าหมายตามบริบทสถานศึกษา และการเขียนรายงานประเมินตนเองที่ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษา และมีการสรุปสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์และพัฒนาต่อไป

4.1.5 สถานศึกษาควรได้รับการส่งเสริมให้มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายนอกจาก สมศ.

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ส่งเสริมครูให้พัฒนาผลงานทางวิชาการ พัฒนาสื่อและนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงานผ่านการประกวดแข่งขันต่าง ๆ

4.2.2 ส่งเสริมผู้เรียนด้านทักษะชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้

4.2.3 จัดการศึกษาตามบริบทสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและ ทรัพยากรที่มีอยู่ และระดมทรัพยากรจากชุมชนตามความเหมาะสมเพื่อมาสนับสนุนด้าน การจัดการเรียนรู้

4.2.4 พัฒนาค่าเป้าหมายตามมาตรฐานให้สูงขึ้นจากระดับดี พัฒนาให้เป็นดีเลิศ ยอดเยี่ยม

4.2.5 การสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพ การศึกษาให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา จะทำให้สามารถกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการ และจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง

4.3.6 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ให้นำเอา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย และนำไปสู่การกำหนดโครงการ กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการ

4.3.7 นำระบบประกันคุณภาพภายในควบคุมการจัดการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน การบริหารและครู

5. รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ และ ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID -19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2565)

ตาราง 2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19

จำนวน โรงเรียนที่ เข้ารับการ ประเมิน	ร้อยละของ จำนวน ร.ร. ในสังกัดที่รับการ ประเมิน	ระดับ คุณภาพ	ผลการประเมินคุณภาพภายนอก					
			มาตรฐานที่ 1		มาตรฐานที่ 2		มาตรฐานที่ 3	
			จำนวน ร.ร.	ร้อยละ	จำนวน ร.ร.	ร้อยละ	จำนวน ร.ร.	ร้อยละ
35	100.00	ดีเยี่ยม	3	8.57	4	11.43	3	8.57
		ดีมาก	2	5.71	1	2.86	2	5.71
		ดี	30	85.71	30	85.71	30	85.71
		พอใช้	-	-	-	-	-	-
		ปรับปรุง	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ทุกมาตรฐาน และมีผลประเมินระดับดีมากขึ้นไป จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 14

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พิทักษ์ ดวงอาสงค์ (2558) ได้ศึกษาสภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยมีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 327 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ แบ่งตามขนาดโรงเรียน และใช้เทคนิคการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทั้ง 8 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2. สภาพความต้องการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 8 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3. ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modify}) ของสภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสรุป แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในได้ดังนี้ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการประเมินคุณภาพภายในตาม

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้ออกรายการประกอบของการมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงานตามแผนการร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผล และการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน

วัชรินทร์ ภูมิภาค (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 2) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัย ประกอบด้วย 2 ระยะ ระยะที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในจากโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ไม่ผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสามโรงเรียน จำนวน 29 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวม 58 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และระยะที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพภายใน และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม 3) แบบประเมินสำหรับใช้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการประกันคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงประกาศใช้ 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ

7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ณัฐพล จันทร์พล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2) พัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 205 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามลำดับ 2) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้เกิดแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบประกันคุณภาพภายใน ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ธนพล วงศ์ฉลาด (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 339 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูโรงเรียนต้นแบบ และแบบประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สภาพปัจจุบัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 39 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Bugg (2001) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพและแผนการพัฒนากิจการดำเนินงานของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐอิลลินอย ผลการศึกษาพบว่า การให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพและแผนการพัฒนากิจการดำเนินงานทั้ง 2 โรงเรียน ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาที่มีการจัดโครงสร้างการพัฒนาโรงเรียนโรงเรียนตามชนบท สามารถใช้ประโยชน์จากกระบวนการประกันคุณภาพที่กระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการดำเนินงานที่เป็นทางการโรงเรียนในเขตตัวเมือง ไม่สามารถประสบความสำเร็จ ในการก่อตั้งเช่นเดียวกับการดำเนินการการประกันคุณภาพ มีผลกระทบที่เป็นแง่บวกต่อกลยุทธ์การสอนที่ใช้กับทั้ง 2 โรงเรียน แม้ว่าการประกันคุณภาพ ดูเหมือนว่าประสบความสำเร็จสำหรับโรงเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนาประเด็นสำคัญ ซึ่งสามารถได้แย้งการเตรียมการที่แน่ชัดได้ ซึ่งเป็นเวลาสั้น ๆ ในการเตรียมการของโรงเรียนเกี่ยวกับ โครงสร้างและสภาพปัญหาโครงสร้างของการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนาวัฒนธรรมการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการขาดภาวะผู้นำและ แหล่งการเงินจะส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์

Timm (2012) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท คำถามการวิจัย คือ สิ่งใดเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วม

ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบหลากหลายกรณี ซึ่งทำการศึกษากิจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท 3 แห่ง กรอบแนวคิดของการวิจัยได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา การเข้าร่วมสังเกตในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบททั้ง 3 แห่ง คือ ทรัพยากรทางการเงิน การหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง อคติส่วนบุคคล การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา อาจารย์ใหญ่และเพื่อนครู ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการฝ่ายข้อมูลของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและอคติส่วนบุคคล คือ ปัจจัยที่ได้ค้นพบเพิ่มเติมจากผลการวิจัยครั้งก่อน ๆ ดังนั้นผลการค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญมาก เพราะทำให้ได้ทราบข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบทให้สูงขึ้นได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ได้มีการศึกษาและพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีการใช้ประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางาน โดยการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และนำไปพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในแต่ละสังกัด รวมถึงการพัฒนานโยบายความร่วมมือด้านการประกันคุณภาพ การให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพและแผนการพัฒนากิจการดำเนินงานมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการศึกษาที่มีการจัดโครงสร้างการพัฒนาโรงเรียน และการใช้ประโยชน์จากกระบวนการประกันคุณภาพที่กระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการดำเนินงานที่เป็นทางการโรงเรียน กระบวนการบริหารจัดการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา การประยุกต์ใช้วิธีการประกันคุณภาพการจัดการกับปัญหา และกลไกการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพระหว่างประเมินภายนอกและภายใน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาที่ได้ให้ความสำคัญการนำการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

บทที่ 3

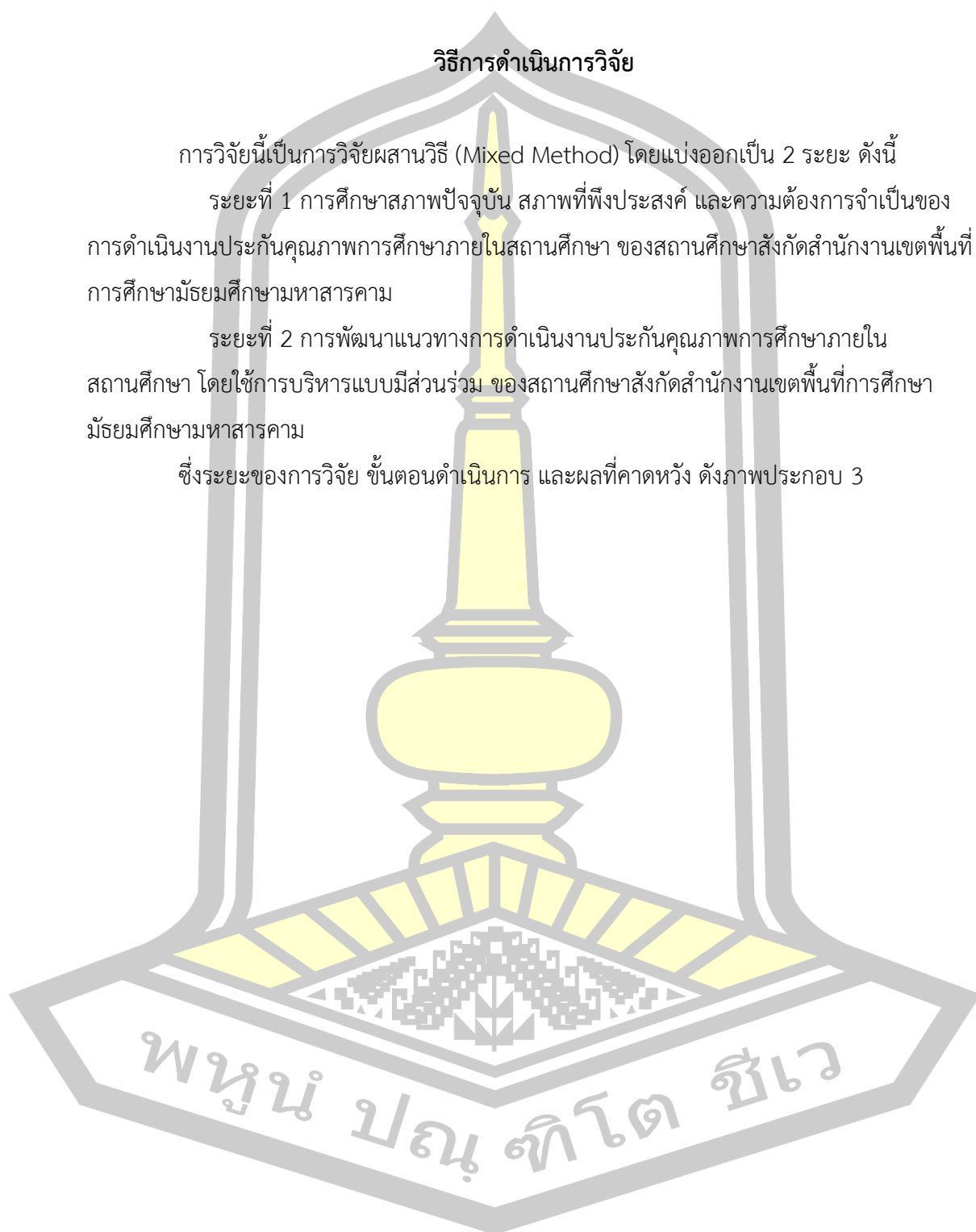
วิธีการดำเนินการวิจัย

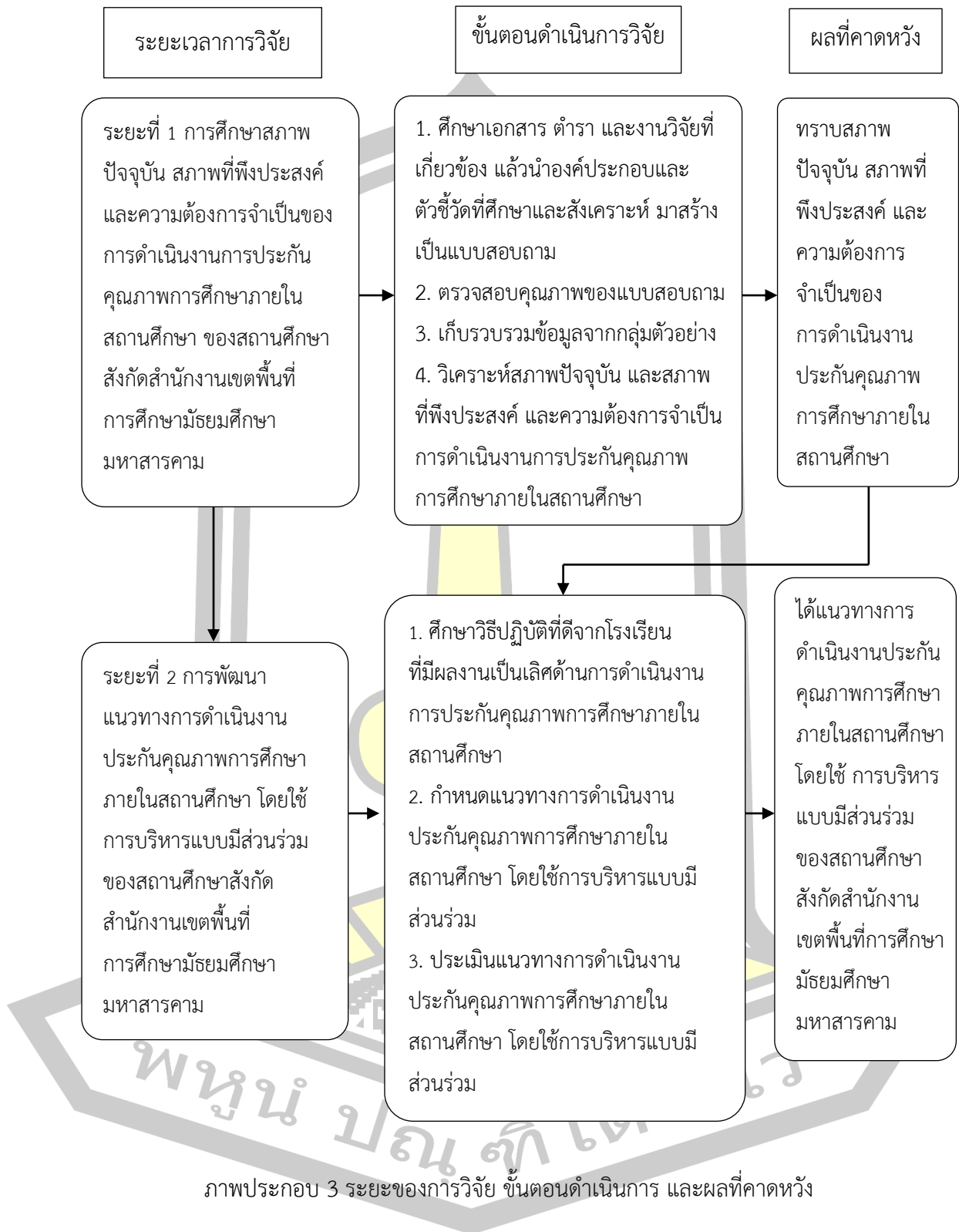
การวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมวิธี (Mixed Method) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ซึ่งระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง ดังภาพประกอบ 3

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน

1.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 35 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,782 คน ซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 86 คน

2.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 1,696 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 35 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 317 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970) และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดของสถานศึกษาโดยการกำหนดสัดส่วน และดำเนินการสุ่มอย่างง่าย ให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 15 คน

2.2.2 ครูผู้สอนจำนวน 302 คน

ซึ่งแสดงกลุ่มตัวอย่างดังตาราง 3

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดของสถานศึกษา	กลุ่มประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
ขนาดเล็ก	5	94	1	17
ขนาดกลาง	28	297	5	53
ขนาดใหญ่	15	244	3	43
ขนาดใหญ่พิเศษ	38	1,061	6	189
รวม	86	1,696	15	302
	1,782		317	

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการและแบบมาตราประมาณค่า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งงานหน้าที่ปฏิบัติปัจจุบัน ขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มี 7 องค์ประกอบ แบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert' Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
นักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
การพัฒนาแนวทาง และการบริหารแบบมีส่วนร่วม นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์
การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
ตามแนวคิดของลิเคอร์ท ครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาทั้ง 7 องค์ประกอบ

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อความ ความเหมาะสมของปริมาณข้อความ ความชัดเจน
ของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct
Validity) ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (Wording) โดยมีการประเมินดังนี้

- +1 เมื่อมั่นใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 เมื่อมั่นใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

และผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความ
(Index of item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาและคัดเลือกข้อความ
ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.6 – 1.0 สำหรับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ
ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน มีคุณสมบัติดังนี้

3.4.1 จำนวนและคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ

1) ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน เป็นอาจารย์ใน
สถาบันอุดมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหารการศึกษา

หรือเป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา

2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน
เป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในงานประกันคุณภาพการศึกษา

3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 1 คน เป็นครูผู้สอน หรือบุคลากรทางการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการวิจัยหรือการวัดและประเมินผลการศึกษา

3.4.2 ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) ดร.ปรีชา การสอาด วุฒิการศึกษา ปร.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
- 2) ดร.ชดสกร พิกุลทอง วุฒิการศึกษา กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชื่นชมพิทยาคาร วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
- 3) ดร.ฐิตารีย์ วิลัยเลิศ วุฒิการศึกษา คด. การบริหารจัดการการศึกษา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- 4) ว่าที่ ร.ท. ดร.สุเขตร์ ศรีบุญเรือง วุฒิการศึกษา ปร.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- 5) ดร.กรนันทน์ วรรณทวี วุฒิการศึกษา ปร.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา

3.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 30 คน

3.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้เข้ามาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson โดยดูจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวม (Item–Total Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ซึ่งมีค่าอำนาจการจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ตั้งแต่ .44 - .86 และมีค่าอำนาจการจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ ตั้งแต่ .58 - .93

3.7 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach' Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน .974 และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .982

3.8 หลังทดลองใช้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อขอคำแนะนำก่อนจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

4.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจนับ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัสของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยคำนวณ หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ซึ่งมีค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระยะเวลาที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ $PNI_{modified}$

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

1. ขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยนำวิเคราะห์ข้อมูลลำดับความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาโรงเรียนที่วิธีปฏิบัติที่ดี

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ โดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การพิจารณา คือ 1) ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1 การประเมิน SAR ที่มีผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดีขึ้นไป และผลการตรวจเยี่ยมออนไลน์ทั้ง 3 มาตรฐาน ในระดับ ดีเยี่ยม จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2) มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับ โดยได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษายอดเยี่ยม หรือรางวัล IQA AWARD ระดับยอดเยี่ยม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร 2) โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ 3) โรงเรียนผดุงนารี โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 6 คน และหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน

1.3 ผู้วิจัยร่างแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

2.1.1 เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา หรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

2.1.2 เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา

2.1.3 เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ปีขึ้นไป

2.1.4 เป็นบุคคลที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการบริหาร การศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ วุฒិการศึกษ กศ.ด. การบริหารและพัฒนการศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ดร.ไพฑูล พรหมมากุล วุฒิการศึกษ ปร.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวาปีปทุม วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

3. ดร.สำอางค์ จันทนตรี วุฒิการศึกษ พธ.ด. สาขาพระพุทธศาสนา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพยุภุมิวิทยาการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

4. ดร.อธิการ สุขศรี วุฒิการศึกษ ปร.ด. สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาชัยพิทยาการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

5. ดร.เอมอร จันทนตรี วุฒิการศึกษา พศ.ด. สาขาพระพุทธศาสนา
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกัน

คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
นักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

3.1.2 ผู้วิจัยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง

3.1.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ครอบคลุมองค์ประกอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม
แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

3.1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนดำเนินการ
จัดพิมพ์ฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นแบบ
มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ นักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมนำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมิน

3.2.2 ผู้วิจัยร่างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม

3.2.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแนะนำ

3.2.4 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วดำเนินการจัดพิมพ์ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษามหาสารคาม และโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติ ที่ดี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา สังเคราะห์ สรุปลผล และนำเสนอผลการวิจัย โดยการพรรณนาวิเคราะห์

5.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การร่างแนวทางการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

5.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการตรวจให้คะแนน

แบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified})

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N(\sum X)^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum X$ แทน ผลรวม

6.2 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs

Index : PNI_{modified})

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

โดยที่ I หมายถึง สภาพการดำเนินงานที่คาดหวัง
 D หมายถึง สภาพการดำเนินการในปัจจุบัน

6.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.3.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของ
 ข้อคำถามและความมุ่งหมาย เพื่อหาความเที่ยงตรงของข้อคำถาม IOC (Index of Item-Objective
 Congruence) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.3.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum x)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนข้อมูล
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสอง X
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสอง Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X และ Y คู่กันแต่ละคู่

6.3.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α - Coefficient) ของครอนบาคซ์ (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\alpha = \frac{k}{1 - \frac{k}{k-1} \left\{ \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบวัด
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แสดงผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับความจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความจำเป็น		
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.34	0.48	ปานกลาง	4.79	0.44	มากที่สุด	0.43	2
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.36	0.48	ปานกลาง	4.71	0.47	มากที่สุด	0.40	4
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.45	0.44	ปานกลาง	4.75	0.46	มากที่สุด	0.38	6
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.24	0.47	ปานกลาง	4.78	0.45	มากที่สุด	0.48	1

ตาราง 4 (ต่อ)

การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความ ต้องการ จำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ		
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา	3.47	0.47	ปานกลาง	4.72	0.48	มากที่สุด	0.36	7
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	3.40	0.44	ปานกลาง	4.74	0.46	มากที่สุด	0.39	5
7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.30	0.52	ปานกลาง	4.64	0.48	มากที่สุด	0.41	3
รวม	3.36	0.47	ปานกลาง	4.73	0.46	มากที่สุด		

ตาราง 4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.47) และสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษารายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.47) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.46) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.44) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.48) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.48) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.52) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.47) และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.46) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.44) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.45) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.46) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.46) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.48) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.47) และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.48) ตามลำดับ และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.48$) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.43$) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.41$) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.40$) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.39$) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.38$) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความ		
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน	4.15	0.47	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด	0.18	7

ตาราง 5 (ต่อ)

การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความ ต้องการ จำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ		
2. คณะกรรมการกำหนด มาตรฐานการศึกษาได้รับการ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.09	0.50	ปานกลาง	4.79	0.45	มากที่สุด	0.54	2
3. สถานศึกษามีการ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ข้อมูลสารสนเทศ บริบทของ สถานศึกษา นโยบายของ หน่วยงานต้นสังกัด ความต้องการของท้องถิ่น และชุมชน ที่เชื่อมโยง สู่มาตรฐานการศึกษาและ เป้าหมายของสถานศึกษา	3.20	0.47	ปานกลาง	4.76	0.46	มากที่สุด	0.48	5
4. สถานศึกษามีการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาตามกรอบ มาตรฐานการศึกษาระดับ ขั้นพื้นฐานที่ครอบคลุม คุณภาพสำคัญ 3 ด้าน สะท้อนถึงเป้าหมายหรือ ภาพความสำเร็จของ สถานศึกษา หรือเพิ่มเติม ความโดดเด่นของ สถานศึกษา	3.63	0.50	มาก	4.80	0.44	มากที่สุด	0.32	6

ตาราง 5 (ต่อ)

การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความ ต้องการ จำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ		
5. สถานศึกษามีการกำหนด ค่าเป้าหมายความสำเร็จทั้ง เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ ชัดเจน เฉพาะเจาะจง วัดและประเมินผลได้ ระบุสิ่งที่สถานศึกษาจะ ดำเนินการมีความท้าทาย เป็นไปได้ตามบริบท สถานศึกษา	3.05	0.48	ปานกลาง	4.73	0.48	มากที่สุด	0.58	1
6. สถานศึกษามีการ ตรวจสอบความเหมาะสม ของมาตรฐานการศึกษาและ ค่าเป้าหมาย และ การพิจารณาให้ความ เห็นชอบโดยคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.16	0.46	ปานกลาง	4.79	0.45	มากที่สุด	0.52	4
7. สถานศึกษามีการประกาศ ใช้มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และ ค่าเป้าหมาย และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ โดยใช้ช่องทางที่เหมาะสม	3.11	0.49	ปานกลาง	4.76	0.47	มากที่สุด	0.53	3
รวม	3.34	0.48	ปานกลาง	4.79	0.44	มากที่สุด		

จากตาราง 5 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.48) และสภาพปัจจุบันรายชื่ออยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยสภาพปัจจุบันระดับมากมี 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.47) และสภาพปัจจุบันระดับปานกลางมี 5 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง วัดและประเมินผลได้ ระบุสิ่งที่สถานศึกษาจะดำเนินการมีความท้าทาย เป็นไปได้ตามบริบทสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.48) และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และลำดับความต้องการจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ 1) สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง วัดและประเมินผลได้ ระบุสิ่งที่สถานศึกษาจะดำเนินการ มีความท้าทาย เป็นไปได้ ตามบริบทสถานศึกษา 2) คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาได้รับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเป้าหมาย และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ โดยใช้ช่องทางที่เหมาะสม 4) สถานศึกษามีการตรวจสอบความเหมาะสมของมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมาย และการพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลสารสนเทศ บริบทของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนที่เชื่อมโยงสู่มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายของสถานศึกษา 6) สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน สะท้อนถึงเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จของสถานศึกษา หรือเพิ่มเติมความโดดเด่นของสถานศึกษา 7) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความต้องการ		
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ทรงคุณวุฒิ	4.03	0.49	มาก	4.81	0.42	มากที่สุด	0.19	7
2. คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้รับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา	2.91	0.53	ปานกลาง	4.77	0.46	มากที่สุด	0.64	1
3. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศสภาพภายในและสภาพภายนอก บริบทของสถานศึกษา และข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	3.02	0.44	ปานกลาง	4.75	0.49	มากที่สุด	0.57	2
4. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหาและ ข้อมูลสารสนเทศหลายแนวทาง เช่น SWOT Analysis หรือ TOWS Matrix เป็นต้น	3.04	0.50	ปานกลาง	4.75	0.47	มากที่สุด	0.56	3

ตาราง 6 (ต่อ)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับความจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความต้องการ		
5. บุคลากรของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกำหนดกรอบกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	2.87	0.46	ปานกลาง	4.34	0.51	มากที่สุด	0.51	5
6. สถานศึกษามีการทำแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา	3.10	0.45	ปานกลาง	4.76	0.49	มากที่สุด	0.54	4
7. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นระบบ โดยมีแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประเมินการงบประมาณ กำหนดโครงการตามกลยุทธ์ จัดทำรายละเอียดของโครงการ และกิจกรรม และรูปเล่มเอกสาร	3.83	0.50	ปานกลาง	4.75	0.46	มากที่สุด	0.24	6

ตาราง 6 (ต่อ)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับความจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความต้องการ		
8. สถานศึกษาได้นำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้	4.04	0.50	มาก	4.76	0.45	มากที่สุด	0.18	8
รวม	3.36	0.48	ปานกลาง	4.71	0.47	มากที่สุด		

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.48) และสภาพปัจจุบันรายชื่ออยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยสภาพปัจจุบันระดับมากมี 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาได้นำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.50) และสภาพปัจจุบันระดับปานกลางมี 6 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกำหนดกรอบกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 0.46) และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และลำดับความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ 1) คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้รับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาการศึกษา 2) สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศสภาพภายในและสภาพภายนอก บริบทของสถานศึกษา และข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม 3) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลสารสนเทศหลายแนวทาง เช่น SWOT Analysis หรือ TOWS Matrix เป็นต้น 4) สถานศึกษามีการทำแผน

การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา 5) บุคลากรของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกำหนดกรอบกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 6) สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นระบบ โดยมีแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประเมินการ งบประมาณ กำหนดโครงการตามกลยุทธ์ จัดทำรายละเอียดของโครงการและกิจกรรม และรูปเล่มเอกสาร 7) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และผู้ทรงคุณวุฒิ 8) สถานศึกษาได้นำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความ ต้องการ จำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ		
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแผนงานโครงการ กิจกรรม ตามที่กำหนดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	4.06	0.47	มาก	4.80	0.43	มากที่สุด	0.18	4

ตาราง 7 (ต่อ)

การดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความ ต้องการ จำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ		
2. บุคลากรของสถานศึกษาทุก คนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาและดำเนินโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง	4.05	0.41	มาก	4.75	0.46	มากที่สุด	0.17	5
3. สถานศึกษามีระบบและกลไก การบริหารและจัดการในการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาที่เหมาะสมกับ บริบทสถานศึกษา	3.06	0.48	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด	0.54	3
4. สถานศึกษาจัดทำปฏิทิน ปฏิบัติงาน และมีการดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ของแผนงาน โครงการ กิจกรรม ให้เป็นไปตามระยะเวลา และบรรลุเป้าหมาย	3.09	0.40	ปานกลาง	4.78	0.45	มากที่สุด	0.55	2
5. สถานศึกษามีการรายงานผล หรือสรุปผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมและนำไปใช้เป็น ข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนา ต่อไป	3.01	0.42	ปานกลาง	4.72	0.47	มากที่สุด	0.57	1
รวม	3.45	0.44	ปานกลาง	4.75	0.46	มากที่สุด		

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.44) และสภาพปัจจุบันรายชื่ออยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยสภาพปัจจุบันระดับมากมี 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามที่กำหนดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) และสภาพปัจจุบันระดับปานกลางมี 3 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการรายงานผลหรือสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมและนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 0.42) และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ 1) สถานศึกษามีการรายงานผลหรือสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมและนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป 2) สถานศึกษาจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน และมีการดำเนินงานการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรม 3) สถานศึกษามีระบบและกลไกการบริหารและจัดการในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาให้เป็นไปตามระยะเวลาและบรรลุเป้าหมาย 4) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามที่กำหนดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 5) บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและดำเนินโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความต้องการ		
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้และเข้าใจบริบทของการจัดการ ศึกษาของสถานศึกษา	2.90	0.42	ปานกลาง	4.79	0.43	มากที่สุด	0.65	3
2. บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผน กำหนดเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา	3.02	0.49	ปานกลาง	4.79	0.43	มากที่สุด	0.59	4
3. สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินคุณภาพภายในโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	2.83	0.48	ปานกลาง	4.78	0.45	มากที่สุด	0.69	2

ตาราง 8 (ต่อ)

การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความ ต้องการ จำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ		
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินและ ให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ ผลการดำเนินงานของตนเองที่มี การบันทึกรวบรวมสารสนเทศ และมีเอกสารร่องรอยหลักฐาน อย่างเป็นระบบ	3.06	0.46	ปานกลาง	4.77	0.46	มากที่สุด	0.56	5
5. สถานศึกษามีการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่สะท้อนจุดเด่น และจุดที่ควร พัฒนา ตามข้อมูลหลักฐาน เชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติ งานตามสภาพจริงของสถานศึกษา และผลการดำเนินการจัดการศึกษา	2.75	0.49	ปานกลาง	4.75	0.47	มากที่สุด	0.73	1
6. สถานศึกษามีการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.05	0.46	มาก	4.79	0.43	มากที่สุด	0.18	7
7. สถานศึกษามีการสรุปรายงาน ผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาและนำผลการ ประเมินของสถานศึกษาไปใช้ วางแผนปรับปรุงพัฒนา สถานศึกษาให้คุณภาพสูงขึ้น	4.03	0.49	มาก	4.80	0.47	มากที่สุด	0.19	6
รวม	3.24	0.47	ปานกลาง	4.78	0.45	มากที่สุด		

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.47) และสภาพปัจจุบันรายชื่ออยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยสภาพปัจจุบันระดับมากมี 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.46) และสภาพปัจจุบันระดับปานกลางมี 5 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาตามข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษาและผลการดำเนินการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.49) และสภาพที่พึงประสงค์ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และลำดับความต้องการจำเป็นในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ 1) สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาตามข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษาและผลการดำเนินการจัดการศึกษา 2) สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินคุณภาพภายในโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม 3) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ และเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา 5) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินและให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของตนเองที่มีการบันทึกรวบรวมสารสนเทศและมีเอกสารร่องรอยหลักฐานอย่างเป็นระบบ 6) สถานศึกษามีการสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและนำผลการประเมินของสถานศึกษาไปใช้วางแผนปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพสูงขึ้น 7) สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา

การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความต้องการ		
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผน ปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	4.17	0.51	มาก	4.78	0.45	มากที่สุด	0.15	4
2. สถานศึกษามีการกำหนดรอบการติดตามผล เครื่องมือติดตามผล ปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผล ซึ่งอยู่ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน	3.16	0.41	ปานกลาง	4.75	0.46	มากที่สุด	0.50	1
3. สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.30	0.50	ปานกลาง	4.68	0.48	มากที่สุด	0.42	3
4. สถานศึกษามีการนำข้อมูลและสารสนเทศผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา	3.25	0.47	ปานกลาง	4.66	0.54	มากที่สุด	0.43	2
รวม	3.47	0.47	ปานกลาง	4.72	0.48	มากที่สุด		

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.47) และสภาพปัจจุบันรายชื่ออยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยสภาพปัจจุบันระดับมากมี 1 ข้อ คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.51) และสภาพปัจจุบันระดับปานกลางมี 3 ข้อ และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดกรอบการติดตามผล เครื่องมือติดตามผล ปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผลซึ่งอยู่ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.41) และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และลำดับความต้องการจำเป็นในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ

- 1) สถานศึกษามีการกำหนดกรอบการติดตามผล เครื่องมือติดตามผล ปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผลซึ่งอยู่ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน
- 2) สถานศึกษามีการนำข้อมูลและสารสนเทศผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา
- 3) สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 4) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความต้องการ		
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และคณะกรรมการประเมินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่ประกอบด้วยบุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.09	0.39	มาก	4.80	0.43	มากที่สุด	0.17	5
2. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา ผลการดำเนินงานของครูและบุคลากรและสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนงานโครงการและกิจกรรมที่สะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษา	2.93	0.50	ปานกลาง	4.75	0.46	มากที่สุด	0.62	2
3. สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีสาระสำคัญทั้งบทสรุปผู้บริหารและข้อมูลการประเมินตนเองที่แสดงระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีข้อมูลหลักฐานเอกสารเชิงประจักษ์ แผนงานและแนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น	3.07	0.52	ปานกลาง	4.83	0.40	มากที่สุด	0.57	3

ตาราง 10 (ต่อ)

การจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความ ต้องการ จำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ		
4. สถานศึกษามีการตรวจสอบ คุณภาพของรายงานผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษาใน ด้านความเหมาะสม ความคลอบ คลุมและผลการดำเนินงานที่ เป็นไปตามมาตรฐานและ ค่าเป้าหมาย	2.83	0.54	ปานกลาง	4.75	0.48	มากที่สุด	0.68	1
5. สถานศึกษามีการนำรายงานผล การประเมินตนเองเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความ เห็นชอบและรับรองผลการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	4.01	0.27	มาก	4.77	0.47	มากที่สุด	0.19	7
6. สถานศึกษามีการรายงาน และเผยแพร่ผลการประเมินตนเอง ต่อบุคลากรภายในสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ สาธารณชน โดยใช้ช่องทางที่ หลากหลายและเหมาะสม	2.86	0.48	ปานกลาง	4.45	0.50	มาก	0.56	4
7. สถานศึกษามีการรายงานผล การประเมินตนเองต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด และเตรียมรับการ ประเมินคุณภาพภายนอก	4.04	0.37	มาก	4.78	0.46	มากที่สุด	0.18	6
รวม	3.40	0.44	ปานกลาง	4.74	0.46	มากที่สุด		

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.44) และสภาพปัจจุบันรายชื่ออยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยสภาพปัจจุบันระดับมากมี 3 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและคณะกรรมการประเมินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่ประกอบด้วยบุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.39) และสภาพปัจจุบันระดับปานกลางมี 4 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบคุณภาพของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในด้านความเหมาะสม ความครอบคลุม และผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐานและค่าเป้าหมาย ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.54) และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และมากที่สุด 6 ข้อ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ 1) สถานศึกษามีการตรวจสอบคุณภาพของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในด้านความเหมาะสม ความครอบคลุมและผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐานและค่าเป้าหมาย 2) สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา ผลการดำเนินงานของครูและบุคลากรและสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนงานโครงการและกิจกรรมที่สะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษา 3) สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีสาระสำคัญทั้งบทสรุปผู้บริหารและข้อมูลการประเมินตนเองที่แสดงระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีข้อมูลหลักฐานเอกสารเชิงประจักษ์ แผนงานและแนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น 4) สถานศึกษามีการรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองต่อบุคลากรภายในสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน โดยใช้ช่องทางที่หลากหลายและเหมาะสม 5) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและคณะกรรมการประเมินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่ประกอบด้วยบุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 6) สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก 7) สถานศึกษามีการนำรายงานผลการประเมินตนเองเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการของสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$ (D)	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$ (I)	S.D.	ระดับความต้องการ		
1. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลและนำรายงานผลการประเมินตนเองที่สะท้อนจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา ข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดแนวทางหรือวิธีการในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษา	3.37	0.58	ปานกลาง	4.73	0.47	มากที่สุด	0.40	2
2. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายนอก	3.45	0.55	ปานกลาง	4.75	0.47	มากที่สุด	0.38	3
3. สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.08	0.43	ปานกลาง	4.44	0.50	มาก	0.44	1
รวม	3.30	0.52	ปานกลาง	4.64	0.48	มากที่สุด		

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.52) และสภาพปัจจุบันรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ

สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในให้สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายนอก ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.55) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.43) และสภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และมากที่สุด 2 ข้อ และลำดับความต้องการจำเป็น การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ 1) สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลและนำรายงานผลการประเมินตนเองที่สะท้อนจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดแนวทางหรือวิธีการในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับคุณภาพ การศึกษา 3) สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในให้สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายนอก

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ผลการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

ผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็น โรงเรียนที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาโดยการ ประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1 การประเมิน SAR ที่มีผลการประเมินคุณภาพทั้ง 3 มาตรฐาน อยู่ในระดับดีขึ้นไป และผลการตรวจเยี่ยมออนไลน์ทั้ง 3 มาตรฐาน ในระดับดีเยี่ยม และเป็นโรงเรียน ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษายอดเยี่ยม หรือรางวัล IQA AWARD ระดับยอดเยี่ยม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น โรงเรียน ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ตามลำดับ ดังนี้ โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ และโรงเรียนที่ 3 โรงเรียนผดุงนารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างาน ประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสิ้น 8 คน และใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม และนำข้อมูล การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษา ซึ่งเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ลำดับที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 4 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ลำดับที่ 5 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ลำดับที่ 6 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และลำดับที่ 7 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งนำมาเป็นข้อมูลในการสัมมนาในการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้ง 7 องค์ประกอบ มีดังนี้

1.1 แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความต้องการจำเป็นมาก คือ สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง วัดและประเมินผลได้ ระบุสิ่งที่สถานศึกษาจะดำเนินการ มีความท้าทายเป็นไปได้ตามบริบทสถานศึกษา

จากการสัมมนาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีผลดังนี้

1.1.1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม

“...การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายนั้นเราดูข้อมูลของปีที่ผ่านมา และก็ดูเนื้อหาและสาระของตัวมาตรฐานว่าอะไรที่เพิ่มสูงได้ อะไรที่ต้องค่อย ๆ เพิ่ม เพราะบางอย่างเราสามารถพัฒนาได้ในทีเดียว บางอย่างต้องใช้เวลา โดยการกำหนดมาตรฐานต้องประชุมครูทั้งโรงเรียน แต่งตั้งคำสั่งผู้รับผิดชอบ เมื่อได้มาตรฐานและค่าเป้าหมายแล้วก็ให้คณะกรรมการสถานศึกษารับรอง โดยจะนำเสนอการเปรียบเทียบผลปีที่ผ่านมาและปีนี้ซึ่งทำให้คณะกรรมการเห็นว่ามียุทธศาสตร์ที่สูงขึ้น และมีการตั้งเป้าให้สูงขึ้นกว่าเดิม แล้วจึงจัดทำเป็นประกาศ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 ตุลาคม 2566 : การสัมมนา)

1.1.2 โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษามหาสารคาม

“...ใช้เกณฑ์ของประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งจะมีการปรับเปลี่ยนทุกปี เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา จะให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้กำหนดเป้าหมาย ซึ่งจะมีค่าแตกต่างกัน แล้วคณะผู้บริหารจะทำการประชุมและพิจารณา และให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ และกำหนดค่าเป้าหมายร่วมกัน และทำเป็นประกาศของสถานศึกษาแต่ละปี และใช้การประชุมแจ้งมาตรฐานและค่าเป้าหมายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจะมีการกำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจะมีจุดเด่นด้านคุณลักษณะของผู้เรียน และมีโครงการของกลุ่มสาระสังคมที่ได้รางวัลโล่โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรม และนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมออกสู่ชุมชน ซึ่งถ้าโรงเรียนมีจุดเด่นด้านใด ก็จะมีการจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องกัน และมีการตั้งค่าเป้าหมายที่สูง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.1.3 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มหาสารคาม

“...ในระยะแรกก็จะเป็นการแต่งตั้งคำสั่งคณะทำงานเพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น เพื่อกำหนดเป้าหมาย โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมประชุมศึกษาหารือกับครูผู้สอน แล้วก็ร่วมกันกำหนดค่าเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระฯ แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเพื่อทราบ แล้วงานประกันคุณภาพการศึกษาจึงทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาและจัดทำคู่มือการดำเนินงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และการให้ความสำคัญกับการกำหนดค่าเป้าหมายของโรงเรียน แล้วจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามค่าเป้าหมาย ซึ่งเมื่อทำให้

ครูเข้าใจ ครูก็จะการเตรียมการสอน การสอนก็จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะมีการ PLC การวิเคราะห์ นักเรียนและหาวิธีพัฒนา ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทาย เพราะมีผลต่อค่าเป้าหมาย...”

“...มาตรฐานทั้ง 3 ด้าน จะมีการทบทวนจากเอกสารประกันคุณภาพ การศึกษา ผลการประเมินของ สมศ. โรงเรียนมีจุดบกพร่อง จุดดี และข้อเสนอแนะปรับปรุงอย่างไร ส่วนการตั้งค่าเป้าหมายจะเป็นระดับโรงเรียนและลงมาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณครูมีส่วนร่วม โดยการทบทวนผลการสอนของตัวเอง ดูค่าผลสัมฤทธิ์ย้อนหลัง 3 ปีย้อนหลัง นำผลมากำหนดเป็นค่าเป้าหมายของกลุ่มสาระ ตั้งค่าเป้าหมายของกลุ่มสาระให้มีความท้าทาย แต่ต่างกันในแต่ละกลุ่มสาระ แล้วขออนุมัติจากทางผู้บริหาร จากกรรมการบริหารโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ชี้แนะ ซึ่งโรงเรียนก็นำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ ซึ่งโรงเรียนมีแนวโน้มที่จะตั้งค่าเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นไป แต่บางวิชาที่อาจจะยังไม่เป็นไปตาม มาตรฐานของทาง เพราะธรรมชาติวิชา ความถนัดของนักเรียน แต่ก็มีมีการกระตุ้นส่งเสริม และการเพิ่มความโดดเด่นของสถานศึกษาในแต่ละปีจะไม่เหมือนกัน...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้ การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมร่วมกับครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดค่าเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วนำเสนอต่อที่ประชุม คณะกรรมการบริหารโรงเรียน แล้วก็นำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อทราบและให้ข้อเสนอแนะ และทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ที่ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และจัดทำคู่มือการดำเนินงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละมาตรฐานและตัวชี้วัด
2. มาตรฐานการศึกษาจะเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 และจะมีการทบทวนจากเอกสารจากงานประกันคุณภาพการศึกษา ผลการ ประเมินของสมศ. ทั้งด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะและมีการเพิ่มความโดดเด่นของ สถานศึกษา และมีการปรับปรุงทุกปี
3. การตั้งค่าเป้าหมาย มีการกำหนดเป้าหมายระดับโรงเรียน เป้าหมายใน ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนมีแนวโน้มที่จะตั้งค่าเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ให้สูงขึ้นไป ซึ่งหากผลสัมฤทธิ์หรือตัวชี้วัดใดที่อาจจะยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด

จะกำหนดวิธีการกระตุ้นส่งเสริม และด้านความโดดเด่นของสถานศึกษาจะตั้งค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น ก็จะมีการจัดทำแผนฯ ให้สอดคล้องกับจุดเด่นหรือมีโครงการ

4. คุณครูมีส่วนร่วมโดยการทบทวนผลการสอนหรือผลสัมฤทธิ์ของตนเอง โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ 3 ปีย้อนหลัง แล้วร่วมกันกำหนดค่าเป้าหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และตั้งค่าเป้าหมายให้มีความท้าทาย แต่จะแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. ผู้บริหารสถานศึกษาสับสนุนส่งเสริมให้จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมาย และร่วมวางแผน และการดำเนินงาน โดยให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เพื่อพิจารณาการกำหนดหนด มาตรฐานและค่าเป้าหมาย และพิจารณาอนุมัติ

6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้การรับรองและให้ข้อเสนอแนะ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมาย

7. ประกาศมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายและเผยแพร่ให้ครูและ ผู้เกี่ยวข้อง

1.2 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการ ศึกษาของสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 4 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความ ต้องการจำเป็นมาก คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้รับการเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาการศึกษา

จากการสัมภาษณ์การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีผลดังนี้

1.2.1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม

“...การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะดูที่ข้อมูลผลการดำเนินงาน รายงาน SAR และการสรุปรายงานของแผนงานที่ผ่านมาว่าโครงการหรือกิจกรรมใดที่ประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จ จากนั้นก็ประชุมคุณครูผู้รับผิดชอบทั้งโรงเรียน กิจกรรมหรือ โครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จก็มีการพิจารณาถึงที่มาของปัญหา เช่น เกิดจากงบประมาณ ขาดบุคลากร เกิดจากนักเรียนหรือกระบวนการ แล้วหาวิธีการใหม่ และโครงการที่ประสบความสำเร็จ ก็หากิจกรรมเพิ่มเติมเข้าไปให้เกิดการพัฒนามากขึ้น เช่น สนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนด้าน

บุคลากร และนำแผนเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือความสำเร็จที่จะเพิ่มในวิสัยทัศน์ และเป็นอัตลักษณ์ จะเป็นด้านดนตรีและกีฬา...”

“...แนวทางที่จะเสริมสร้างความรู้ เรื่องของการวางแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาในส่วนของครูจะใช้การประชุมชี้แจง และให้ความรู้ และเวลาให้ทำโครงการที่ชี้แจง ซึ่งครูบางส่วนไม่ยอมรับอะไรใหม่ รวมถึงการให้ทำกิจกรรมในแนวทางใหม่ที่เป็นระบบมากขึ้น ค่อนข้างที่จะทำได้ยาก ต้องปรับกระบวนการทัศนคติของครู ค่อย ๆ ทำ โดยจะให้เป็นที่ปรึกษาในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ แต่อย่างไรก็แล้วแต่ก็จะทีมคุณครูที่ร่วมทำ ร่วมเป็นที่ปรึกษา หรือทำร่วมกับน้องก็จะพอทำได้ ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.2.2 โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษามหาสารคาม

“...แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของคณะครู คือ แต่ละกลุ่มงาน ซึ่งมีกลุ่มงานบริหารบุคคล บริหารทั่วไป บริหารวิชาการและกิจการนักเรียน แต่ละกลุ่มก็จะร่วมกันทำแผนขึ้นมา แล้วฝ่ายแผนงานจะทำการรวบรวม ขั้นตอนการทำแผน คือ ท่านผู้อำนวยการดำเนินการประชุมวางแผนกับคณะครูให้จัดทำแผนให้เสร็จสิ้น และเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เห็นชอบ และจัดทำแผนปฏิบัติการ แต่ละปีงบประมาณ และดำเนินงานตามแผน...”

“...มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผน จัดทำงบประมาณ เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนตามปีงบประมาณ มีผู้รับผิดชอบโครงการในแต่ละโครงการ เพื่อรวบรวมทำแผน และสรุปแต่ละโครงการว่าได้ดำเนินการตามแผนหรือไม่...”

“...โครงการตามแผนครอบคลุมตามมาตรฐาน รวมถึงส่งเสริมความโดดเด่นของโรงเรียน เช่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งพอจัดทำแผนเสร็จ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาประชุม โดยโรงเรียนนำเสนอโครงการตามแผนและงบประมาณที่ใช้ และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแต่ละโครงการที่น่าเสนอ และให้ดำเนินการตามแผน และนำเสนอการจัดโครงการในการประชุมผู้ปกครอง และให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ในการประชุมชั้นเรียน และและจากแบบประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครอง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.2.3 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มหาสารคาม

“...ผู้บริหารบริหารงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ซึ่งจุดเด่น คือ มีชุมชนที่เข้มแข็งและทำงานเป็นทีม บริหารจัดการ โดยเลือกคนที่เหมาะกับงาน โดยมีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย รวมถึงผู้บริหารเองก็นำความรู้ใหม่ ๆ ถ่ายทอดให้กับคณะครู ซึ่งจะเป็นการร่วม ประชุมคณะกรรมการบริหารที่มีคณะผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างาน ต่าง ๆ หรือหัวหน้าระดับต่าง มาร่วมการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ทำให้การดำเนินงานบรรลุ วัตถุประสงค์...”

“...การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษารวมถึง ทำแผนปฏิบัติการประจำปี ประเด็นนี้ท่านผู้อำนวยการได้เริ่ม SWOT ใหม่ แล้วก็ดูข้อมูล 3 ปีย้อนหลัง คณะกรรมการประกอบด้วย หัวหน้างานกลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าแผนงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยที่เป็น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนผู้ปกครอง มาร่วมประชุม วิเคราะห์และจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นแผน 5 ปี และจะมีการปรับปรุงโดยการจะมีการเสริมโครงการใหม่ ทุกปี ”

“...การจัดทำกลยุทธ์ในแผนพัฒนาการศึกษา แล้วก็กำหนดโครงการ ตามแผนปฏิบัติการครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษา ครอบคลุมทุกตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษา แล้วก็เพิ่มความโดดเด่นของสถานศึกษาเข้าไป ซึ่งความโดดเด่นของสถานศึกษาด้านงานวิชาการ จะเป็นแผนการเรียนระดับชั้น ม.ปลาย ซึ่งเปิดได้หลากหลาย ซึ่งประสบผลสำเร็จมาก และครูเกิดความภูมิใจมาก ซึ่งปีก่อนนักเรียนไม่เต็มชั้น พอมาปีนี้ก็ชัดเจนมากขึ้นและเต็มทุกแผน การเรียน ซึ่งนวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่ดีหรือกิจกรรมที่สร้างที่มาจากใหม่ ที่นำมาใช้เพิ่มเติมทำให้แผนการเรียนหลากหลายขึ้น จะเป็นอะไรที่ประสบผลสำเร็จมากกว่า...”

“...คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนร่วมดำเนินการ ประชุมโดยความสำคัญมาก และให้ข้อเสนอแนะตั้งแต่การทำแผน จนถึงการทำรายงาน SAR และให้ความเห็นชอบทั้งแผน ทั้งรายงาน SAR แล้วถึงข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของชุมชน...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาทาง การศึกษา การพัฒนาคุณครูจะจัดอบรมทุกปี โดยมีวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ ทั้งเป็นกลุ่มย่อย

เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือกลุ่มใหญ่ทั้งโรงเรียน ซึ่งจะให้ความรู้ในการจัดทำแผน
การจัดทำหลักสูตรต่างๆ โดยเฉพาะหลักสูตรสมรรถนะซึ่งกำลังจะเริ่มใช้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้
การบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดผู้รับผิดชอบในกิจกรรมและโครงการ
ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าแผนงาน
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิ และตัวแทนผู้ปกครอง และร่วมการประชุม
วางแผน และกำกับติดตามให้มีการจัดทำแผน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ และให้มีการเสริมสร้าง
ความรู้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการปรับ
กระบวนการตัดสินใจของครูด้วยการประชุมชี้แจง และการอบรมให้ความรู้ทั้งแบบกลุ่มเป้าหมายย่อย
และกลุ่มเป้าหมายใหญ่ทั้งโรงเรียน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลและ
สารสนเทศผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมา จากรายงานผลการดำเนินกิจกรรมและ
โครงการ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และทำการ SWOT
4. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็น
คณะกรรมการร่วมกันจัดทำกลยุทธ์ในแผนพัฒนาการศึกษา กำหนดโครงการในแผนปฏิบัติการ
ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด มีการเพิ่มเติมโครงการใหม่ และกิจกรรมหรือโครงการ
ที่ส่งเสริมความโดดเด่นของสถานศึกษา หรือการส่งเสริมกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จให้พัฒนามาก
ขึ้น และนำไปเพิ่มเป็นวิสัยทัศน์หรืออัตลักษณ์ของสถานศึกษา พัฒนาเป็นนวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติที่ดี
ของสถานศึกษา และกิจกรรมที่ยังไม่ประสบความสำเร็จจะกำหนดวิธีการในการส่งเสริมให้สัมฤทธิ์ผล
มากขึ้น
5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทที่สำคัญ โดยร่วม
ดำเนินการประชุม พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะตั้งแต่การทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ
แผนปฏิบัติการประจำปี และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และให้ความเห็นชอบ
6. ผู้ปกครองได้ร่วมรับรู้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการ
ประจำปี ผ่านการประชุมผู้ปกครอง และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและความต้องการ

1.3 แนวทางการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า การดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 6 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความต้องการจำเป็นมาก คือ สถานศึกษามีการรายงานหรือสรุปผลการดำเนินงานโครงการหรือ กิจกรรมและนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

จากการสัมภาษณ์การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีผลดังนี้

1.3.1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษามหาสารคาม

“...การดำเนินการตามแผนฝ่ายบริหารจะดูในแผนปฏิบัติการว่า มีช่วงตามปฏิทินในช่วงเดือนนี้ สัปดาห์นี้ (ปฏิทินวิชาการ) มีกิจกรรมอะไรบ้าง และจะมีการแจ้งครูให้ ดำเนินโครงการ และให้ครูดำเนินงานตามแผน โดยมีการประชุม วางแผนกำหนดวิธีการ และทำคำสั่ง และปรึกษาหารือสิ่งที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน และเมื่อดำเนินการเสร็จก็รายงาน ครบกระบวนการ พอสิ้นปีหรือสิ้นเทอมก็สรุปรายงานและรวบรวมข้อมูลให้ฝ่ายที่จัดทำรายงาน SAR ปัญหามากที่สุดคือ รายงานการดำเนินงานตามแผนไม่ครบ คือ การรายงานมีรูปถ่ายและรายงานการใช้จ่ายเงิน ไม่ได้รายงาน ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งนำไปวิเคราะห์ต่อไม่ได้ หรือไม่มีระบบในการเก็บข้อมูล เพื่อจะสรุปผล แต่ก็มีเป็นบางโครงการที่ทำรายงานโครงการได้ดีและนำไปเป็นแบบอย่างได้ ซึ่งในส่วนของผู้บริหารท่านต้องลงมากำกับ และติดตามอย่างใกล้ชิด รวมถึงการช่วยหาแนวทางหรือ ตัวอย่างในการทำ และกระตุ้นให้ครูได้มีส่วนร่วม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.3.2 โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษามหาสารคาม

“...การดำเนินการตามแผน ซึ่งบทบาทสำคัญคือครูทั้งเป็นผู้สอนและ ผู้ดำเนินโครงการ ซึ่งจะมีการจัดทำคำสั่งที่กำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ มีปฏิทินกำหนดว่าครูต้องทำ ตามแผน ทางแผนงานจะมีการสรุปรายงานกิจกรรมโครงการที่ดำเนินการที่ทำแล้ว และที่ต้อง ดำเนินการซึ่งก็มีการแจ้งครูให้ดำเนินการ และผู้บริหารมีการกำกับติดตามการดำเนินงานตาม ในหลายรูปแบบ แต่จุดเด่นคือครูลงมือจะดำเนินการกิจกรรมหรือโครงการเอง...”

“...ระบบบริหารจัดการ คือ TAEM EXCELLENT NDPS เน้นการทำงานเป็นทีม เน้นการบริหารบุคคล และการกำกับ ติดตามโดยกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานร่วมกับปฏิทินวิชาการ การออกเยี่ยมครูอย่างกัลยาณมิตร พูดคุย ไปให้กำลังใจ สอบถามการสนับสนุนในสิ่งต้องการเพิ่มเติม และทำการนิเทศภายในทุกภาคเรียน เพื่อติดตามการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินโครงการต่าง ๆ และซึ่งการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานผู้บริหารทุกท่าน มีบทบาทสำคัญมาก ซึ่งถ้าผู้บริหารให้ความสำคัญ คุณครูก็มีกำลังใจในการทำงาน และเวลาปฏิบัติงานหรือได้รับมอบหมายงานสำคัญทุกคนร่วมดำเนินงานเป็นทีมซึ่งทำให้งานสำเร็จอย่างรวดเร็ว...”

“...โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านคุณลักษณะให้มีความโดดเด่น ซึ่งส่วนหนึ่งคือมีการดำเนินโครงการห้องเรียนคุณภาพที่ปรับให้มีการทำโครงการคุณธรรมประจำห้องเรียน ห้องเรียนละ 2 โครงการ โดยให้เด็กมีส่วนร่วม นักเรียนได้มีส่วนร่วม ร่วมคิด ช่วยกันและนำเสนอ โดยเพิ่มกิจกรรมนี้มาเป็นคุณธรรมประจำห้องเรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...การรายงานโครงการจะมีคณะกรรมการสรุปรายงานโครงการตามคำสั่ง หรือผู้รับผิดชอบโครงการสรุปเอง หรือมีคณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งเฉพาะขึ้นมาช่วยในการสรุปโครงการ ซึ่งการสรุปรายงานจะทำสรุปเล่มและข้อมูลการใช้งบประมาณ แล้วในส่วนของงานแผนจะรวบรวมรายงานโครงการมาวิเคราะห์ ประเมินการดำเนินงาน เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ การใช้งบประมาณ ผลที่ได้ ประโยชน์ และสรุปรายงานโครงการในรูปแบบหน้าเดียวและรวบรวมเป็นรูปเล่ม...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.3.3 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มหาสารคาม

“...การทำคำสั่งมอบหมายโครงการให้คุณครูดำเนินการ และมีการดำเนินการโครงการตามปฏิทินที่เรากำหนดไว้ เพราะว่าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีกิจกรรมมาก เวลาการจัดทำโครงการต้องแน่นอน ซึ่งคณะครูทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม โดยให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในดำเนินการตั้งแต่เริ่มประชุมกรรมการ หรือว่าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้ มีการกำกับติดตามโดยใช้ PLC กับการนิเทศ และผู้บริหารมีการติดตามให้มีการรายงานโครงการ โดยเจ้าของโครงการเป็นผู้ดำเนินการรายงานโครงการ มีคณะกรรมการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ผลและทำรายงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการบริหารมีส่วนร่วมโดยใช้ PN model ที่จะมีการต่อยอดเรื่องของหุ่นยนต์ให้เป็นเลิศ ให้โดดเด่น และมีการพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลาย เป็นโรงเรียนที่มีระบบ PLC ที่เข้มแข็งและเป็นรูปธรรม บูรณาการกับทางการนิเทศของโรงเรียน และการนิเทศของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้การนิเทศของฝ่ายบริหาร การ PLC จะเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหา แล้วจัดตั้งกลุ่ม และส่งข้อมูลมาให้ทางอนุมัติการจัดตั้งกลุ่ม และจะดำเนินการศึกษาข้อมูล ประชุม และนำเสนอสิ่งที่ทำในอาทิตย์นี้และเดือนนี้ พอเสร็จสิ้นกระบวนการประจำปีเขาก็จะมาสรุปว่าสิ่งที่ดีขึ้น จุดด้อย หรือจุดเด่น และมีผู้บริหาร กำกับ ดูแล และเกิดความสำเร็จ...”

“...ครูมีส่วนร่วม โดยในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะได้รับผิดชอบในเรื่องของงานประกัน ครูมีความตระหนักและมีความกระตือรือร้นมาก และจัดการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปแนวทางการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมดำเนินงานโดยการทำงานเป็นทีม ตั้งแต่การเริ่มประชุมวางแผนกำหนดวิธีการ และสิ่งที่ต้องใช้ สิ่งที่ต้องใช้ ดำเนินงานตามขั้นตอน และตามปฏิทินการปฏิบัติงานหรือปฏิทินวิชาการ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามเป้าหมาย และการจัดกิจกรรมโครงการ โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำกับและติดตามให้ครูผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการตามปฏิทินและแผนที่วางไว้ ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุม การนิเทศ ออกเยี่ยมอย่างกัลยาณมิตร และการติดตามให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน จนสำเร็จตามกระบวนการ
3. โรงเรียนมีการใช้ระบบบริหารจัดการ ได้แก่ วงจรบริหารคุณภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับบริบทและให้มีความโดดเด่น เช่น การพัฒนาด้านหลักสูตร การพัฒนาด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนและการดำเนินงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. จัดทำรายงานโครงการโดยผู้รับผิดชอบโครงการ หรือคณะกรรมการ ตามคำสั่ง โดยมีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และมีคณะกรรมการรวบรวมรายงาน

โครงการมาวิเคราะห์ ประเมินและสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ที่ได้ การใช้
งบประมาณ โดยใช้รูปแบบรายงานหน้าเดียว และสรุปเป็นรูปเล่ม

1.4 แนวทางการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า การประเมินผลและ
ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 โดยการดำเนินงาน
ที่มีความต้องการจำเป็นมาก คือ สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา ตามข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์
ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษาและผลการดำเนินการจัดการศึกษา

จากการสัมภาษณ์การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีผลดังนี้

1.4.1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษามหาสารคาม

“...มีการประชุมวางแผนการประเมิน และรวบรวมข้อมูลด้าน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และดูรายละเอียดการประเมินจากรายงาน SAR ที่ผ่านมา ซึ่งเรื่องมาตรฐาน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บางครั้งไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งต้องให้ครูทุกคนมาประชุมร่วมกันเพื่อหา
ว่า ปัญหาคืออะไร การกำหนดวิธีการประเมิน คือ แต่งตั้งกรรมการแล้วประเมิน แล้วจึงมาประชุม
องค์รวม ซึ่งผู้บริหารลงไปช่วยกำกับและติดตาม ผลการประเมินต่าง ๆ จะรวบรวมข้อมูลจาก ปพ.
หรือ sgs แต่อย่างการประเมินอื่น ๆ เช่น การอ่านคิด วิเคราะห์ การคำนวณ ผลสัมฤทธิ์ด้านอื่น ๆ
จะให้ครูผู้สอนทุกคนรวบรวมข้อมูลผลประเมินของนักเรียนที่ตนเองได้สอนและร่วมกันประชุม และ
ประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งในช่วงที่ครูมีจำนวนเพียงพอ
ครูมีการติดตามดูแล รวมถึงทางผู้ปกครองให้การสนับสนุนดูแลการมาโรงเรียนของนักเรียน ก็จะทำให้
ผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเป้าหมาย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.4.2 โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษามหาสารคาม

“...มีการแต่งตั้งคำสั่งผู้รับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดตามมาตรฐาน
การศึกษา และรวบรวมร่องรอยหลักฐานแต่ละมาตรฐาน และมีเครื่องมือ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนมีร่องรอยหลักฐานอะไร มีกิจกรรมโครงการอะไรรองรับ แล้วจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลแล้ว ประเมินคุณภาพแต่ละมาตรฐานและตัวชี้วัดเบื้องต้น แล้วงานประกันคุณภาพการศึกษาจะประชุม เพื่อพิจารณาความครอบคลุมของข้อมูลและพิจารณาผลการประเมิน ซึ่งจะประเมินในช่วงสิ้นปี การศึกษา ถ้าผลประเมินต่ำกว่าที่กำหนดไว้ก็จะนำเข้าสู่แผนและปรับปรุง เช่น ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทางโรงเรียนมีการทำข้อตกลงกับครูและกำหนดเป้าหมาย หากผลสัมฤทธิ์ต่ำผู้บริหารจะเข้ามาติดตามหาสาเหตุ และแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งฝ่ายวิชาการมีการพัฒนาโปรแกรมประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครู ซึ่งให้ครูทุกคนได้นำเข้าข้อมูลผลการเรียน แล้วจะมีสรุปผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ แล้วนำเสนอให้ผู้บริหารรับทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ครูแต่ละคนดำเนินการสอนและจะสรุปเป็นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจะรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละภาคเรียน...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงโครงการ เช่น การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้าน ซึ่งเด็กต้องผ่านในแต่ละตัวชี้วัด ถ้าไม่ผ่านครูติดตามและพัฒนาให้ผ่าน เพื่อให้สามารถที่จะยกระดับผลสัมฤทธิ์ได้ รวมถึงการทำข้อตกลงระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้กับโรงเรียน และโรงเรียนมีระบบดูแลโดยใช้โปรแกรมที่จะแจ้งไปในกลุ่มไลน์ว่านักเรียนเข้าแถวไม่เข้าแถว หรือเข้าเรียน ซึ่งช่วยในการติดตามนักเรียนได้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.4.3 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มหาสารคาม

“...โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละด้าน แต่ละตัวชี้วัด และมีการสร้างทีมในการทำงานเอง มีการกำหนดผู้ที่รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการประเมินจะแต่งตั้งคุณครูที่เป็นหัวหน้างาน มีคู่มือการประเมิน มีการพิจารณาแหล่งข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ส่งผลข้อมูลให้งานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ผล...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...งานประกันคุณภาพจะสรุปข้อมูลนำเข้าที่ประชุมกรรมการผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ท่านผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้า 4 ฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระ

การเรียนรู้ หัวหน้างานและหัวหน้าระดับ เพื่อพิจารณาผลการประเมินและวางแผนการปรับปรุงพัฒนา”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปแนวทางการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษาที่จะร่วมดำเนินการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน ทั้งข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและรวบรวมร่องรอยหลักฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด และประเมินระดับคุณภาพในเบื้องต้น
2. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างาน นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดตามมาตรฐานพิจารณากันกรอง ความครอบคลุมของข้อมูล แหล่งข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูล และประเมินคุณภาพ ตามคู่มือการประเมินคุณภาพภายใน
3. คณะทำงานประกันคุณภาพการศึกษาพิจารณาตรวจสอบผลการประเมิน แล้วให้กรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าระดับ หัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ พิจารณาผลการประเมิน
4. ผลประเมินคุณภาพภายในที่ต่ำกว่าที่เป้าหมาย ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาจะประชุมร่วมกันเพื่อหาสาเหตุ นำเข้าสู่แผนและปรับปรุงโครงการ โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีแนวทางในการพัฒนาโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการได้ติดตามผู้เรียน การทำข้อตกลงในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้เป็นไปตามเป้าหมาย และใช้ระบบดูแลในการช่วยควบคุมติดตามการจัดการเรียนรู้และนักเรียน ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ
5. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้และสรุปผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ และรายงานผล
6. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมประชุมวางแผน และกำกับ ติดตาม พิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายใน และร่วมหาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหากผลการประเมินไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้

1.5 แนวทางการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 7 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความต้องการจำเป็นมาก คือ สถานศึกษามีการกำหนดกรอบการติดตามผล เครื่องมือติดตามผล ปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผลซึ่งอยู่ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์การดำเนินงานการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีผลดังนี้

1.5.1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม

“...สถานศึกษามีการทำปฏิทินปฏิบัติงานและปฏิทินวิชาการ และมีการดำเนินการกำกับติดตาม โดยการนิเทศและการประชุม จะติดตามการดำเนินงานตั้งแต่วางแผนร่วมกันประชุมวางแผนดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ แล้วให้ครูดำเนินงานตามแผน ให้มีการสรุปรายงานให้ครบกระบวนการ ประชุมร่วมกันสรุปผล และหาแนวทางการปรับปรุงในกรณีที่มีการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.5.2 โรงเรียนนาตุนประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม

“...โรงเรียนมีการติดตาม ตรวจสอบสถานศึกษาซึ่งความโดดเด่นของผู้บริหารคือมีระบบในการติดตามตี ดำเนินการติดตามภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการนิเทศจัดการเรียนการสอนโดยท่านผู้บริหาร...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...การติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูมีการตรวจสอบผ่านโปรแกรม School Bright ที่ผู้บริหารเข้าไปตรวจสอบได้ มีคณะกรรมการสรุปรายงานผลทุกสัปดาห์ รวมถึง คณะครูก็จะช่วยกันติดตาม ตรวจสอบซึ่งกันและกัน และให้มีแนวทางในการปฏิบัติที่เหมือนกัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.5.3 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มหาสารคาม

“...มีการจัดโครงการตามปฏิทินที่กำหนดไว้ ผู้บริหารมีการติดตาม นิเทศ และร่วม PLC รวมถึงการติดตามให้มีการรายงานโครงการ ซึ่งส่วนหนึ่งจะเกี่ยวข้องกับการเงิน และต้องมีการรายงานกิจกรรม คณะบริหารจะแบ่งกันนิเทศทั้ง 4 ฝ่าย รวมถึงการเข้าร่วมประชุม PLC กับคณะครู หรือการไปประชุมกับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนิเทศการสอนและติดตาม การดำเนินงานโครงการร่วมด้วย การนิเทศการสอนที่ห้องเรียน ไปร่วมสังเกตแล้วก็ให้กำลังใจ นิเทศจะมีอยู่ 2 คณะ คณะแรกก็คือจะเป็นการจัดตั้งจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ และอีกคณะก็จะเป็น ในส่วนผู้บริหาร...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีคณะทำงานในกลุ่มบริหารงานวิชาการในการประเมินผลการ ดำเนินโครงการและรวบรวมข้อมูลสถิติ...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปแนวทางการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. สถานศึกษามีการทำปฏิทินปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารและคณะครูมีการ ประชุมวางแผนดำเนินกิจกรรมหรือโครงการให้มีการดำเนินงานตามแผน แล้วให้มีการสรุปรายงานให้ ครบกระบวนการ และประชุมร่วมกันสรุปผล หาแนวทางการปรับปรุงพัฒนาในกรณีที่มีการดำเนินงาน ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
2. คณะครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานตามแผน สรุปรายงานผลและมีการประเมินผลการดำเนินโครงการและรวบรวมข้อมูลสถิติ
3. ผู้บริหารมีระบบในการกำกับ ติดตาม ด้วยการประชุม การ PLC การนิเทศการสอนและการนิเทศการดำเนินกิจกรรมโครงการ ซึ่งเป็นการนิเทศโดยผู้บริหาร และการนิเทศโดยคณะครู และการกำกับ ติดตามด้วยการใช้เทคโนโลยีทางการบริหารจัดการ เช่น โปรแกรม School Bright
4. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.6 แนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 5 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความต้องการจำเป็นมาก คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบคุณภาพของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในด้านความเหมาะสม ความครอบคลุมและผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐานและค่าเป้าหมาย

จากการสัมภาษณ์การดำเนินงานการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีผลดังนี้

1.6.1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

“...การจัดทำรายงาน SAR มุ่งงานดำเนินงานตามระบบ ส่วนใหญ่ รายงาน SAR จะติดปัญหาที่การรวบรวมข้อมูลจากรายละเอียดของการรายงานผลของโครงการที่จะนำไปเป็นข้อมูลในรายงาน SAR ไม่ได้ ต้องมีการกำกับ ติดตามให้ทำใหม่ ซึ่งผลของ SAR มีการแจ้งสะท้อนผลให้ครูทราบ โดยการประชุม และให้ครูตรวจสอบผลของการดำเนินกิจกรรมและผลงานของตนเอง แล้วเสนอท่านคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาตามระบบ ซึ่งท่านก็เห็นชอบและมีการให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งปีนี้กรรมการสถานศึกษาเสนอให้ทำ MOU ที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ พัฒนาอาชีพ ซึ่งโรงเรียนได้รับรางวัลต้นแบบโรงเรียนขนาดเล็กเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งเป็นด้านพระบรมราโชบาย มุ่งงานทำ มีอาชีพ ที่เราได้ต้นแบบ 10 โรงเรียนของประเทศ และจะจัดหาทุนให้นักเรียนทำโครงการด้านอาชีพต่อเนื่อง ซึ่งท่านคณะกรรมการสถานศึกษาอยากให้มีร่วมพัฒนาเพราะเป็นผลิตภัณฑ์ กลัวยของโรงเรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.6.2 โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

“...การจัดทำรายงานประเมินตนเองมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแต่ละตัวชี้วัด แต่การทำรูปเล่มรายงานจะเป็นคณะกรรมการดำเนินงานประกัน จะแบ่งผู้รับผิดชอบเป็นด้าน ๆ จัดทำรายงานเสร็จมีการตรวจสอบเล่มรายงานโดยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ แล้วให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ ถ้ามีผลประเมินตามตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายจะมีการประชุมกัน มีการตั้งค่าเป้าหมายที่เพิ่มขึ้นทีละน้อย แต่มีเพิ่มมากในด้านที่โรงเรียนมีการพัฒนา เช่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ รายงาน SAR เมื่อสรุปเสร็จแล้วก็ให้ท่านกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับรอง และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้และผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และรายงานผลเพื่อใช้ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารกำหนดวิธีการที่จะลดภาระครู เช่น การรวบรวมข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจาก ป.พ. โดยทำเป็นแบบออนไลน์ และสำหรับการเผยแพร่รายงาน SAR มีการแจ้งในการประชุมผู้ปกครอง และมีการรายงานผลการศึกษาแต่ละปีการศึกษาให้ผู้ปกครองทราบ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.6.3 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มหาสารคาม

“...มีกรรมการที่จัดทำ SAR โดยเฉพาะ นำข้อมูลมาจัดทำรูปเล่มรายงาน SAR ส่งไปเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระแล้วก็ทีมงานวิชาการ ซึ่งเป็นคณะทำงานประกันคุณภาพร่วมกัน...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการนำรายงาน SAR ให้ระดับผู้บริหารตรวจสอบรายละเอียดของผลที่ได้ว่าสามารถทำได้ตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวกำหนดมาจากการประชุมร่วมกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และต้องให้คุณครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้พิจารณาผลที่ได้และค่าเป้าหมายที่กำหนดสามารถทำได้หรือไม่ โดยศึกษาข้อมูลจริง ๆ ที่เป็นอยู่ และเมื่อผู้บริหารพิจารณาแล้วจึงนำผลแล้วจึงนำรายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับรองผลและให้การเสนอแนะจุดที่เด่นและจุดที่ควรที่จะพัฒนา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปแนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด ซึ่งดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ผลการจัดการศึกษา ได้แก่ ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเอง ที่ประกอบด้วย

ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เจ้าหน้าที่งานประกันคุณภาพการศึกษา และเจ้าหน้าที่งานวิชาการ

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันรวบรวมข้อมูลสารสนเทศผลการจัดการศึกษา ได้แก่ ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายงานผลเพื่อใช้ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารร่วมกำหนดวิธีการในการรายงานข้อมูลที่เหมาะสม

3. การนำรายงานผลการประเมินคณะครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้พิจารณาผลที่ได้และค่าเป้าหมายที่กำหนด และผู้บริหารพิจารณาตรวจสอบ และถ้ามีผลประเมินต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จะมีการประชุมร่วมกันของคณะครูและบุคลากรเพื่อพิจารณาหาแนวทางการพัฒนารวมถึงการพิจารณาการพัฒนาค่าเป้าหมาย

4. การนำรายงานประเมินตนเองเสนอให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาเห็นชอบ และพิจารณาให้ข้อเสนอที่เป็นจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา และพิจารณาหาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความโดดเด่น ตามบริบทสถานศึกษา

5. มีการเผยแพร่รายงานประเมินตนเองให้ผู้เกี่ยวข้องทราบใช้ช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เว็บไซต์ การประชุมผู้ปกครอง การประชุมครู และส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด

1.7 แนวทางการดำเนินงานการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความต้องการจำเป็นมาก คือ สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และความต้องการจากการสัมภาษณ์การดำเนินงานการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีผลดังนี้

1.7.1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

“...ผู้บริหารต้องอธิบายให้ครูเห็นความสำคัญของงานประกันคุณภาพการศึกษาครูเปิดใจเข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารและครูร่วมกันประชุมและนำผลที่ได้เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขอความเห็นชอบแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน และจึงออกมาเป็นนโยบายของโรงเรียนที่จะเน้นเรื่องการพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันภายในคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพ

ภายนอก ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือ ครูผู้สอน ผู้ปกครองก็ต้องช่วย และผู้บริหารขับเคลื่อน และติดตาม และร่วมประสานงาน และและให้ความสำคัญกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.7.2 โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มัธยมศึกษา

“...แนวทางในการพัฒนานั้นก่อนทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี จะนำจุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนาที่เราประเมินมาจาก SAR จะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการแจ้งให้ครูทราบ โดยนำผลมาปรับปรุงให้เกิดผลกับคุณครู และเน้นนักเรียนเป็นสำคัญและการพัฒนาผู้เรียนให้มากที่สุด รวมถึงมีพัฒนาโดยการทวิวิจัยในชั้นเรียนและวิจัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน สำหรับการพัฒนาการประกันคุณภาพ มีเป้าหมายหลักที่จะส่งเสริมนักเรียน จะมุ่งไปที่เด็กนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและมีความเป็นเลิศเพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน จากนั้นจะช่วยส่งเสริมคุณครูในการยกระดับและพัฒนาตนเอง และให้ความร่วมมือกับชุมชนกับผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งในระบบดูแลนักเรียน จะกำหนดให้มีครูหมู่บ้าน โดยทุกหมู่บ้านจะมีครูประจำหมู่บ้านและให้การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองนักเรียนและครู และให้บทบาทผู้นำชุมชนหรือผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ที่ได้รับการยอมรับในชุมชนว่าจะทำหน้าที่ครูหมู่บ้าน โดยประสานกับครูที่ปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นความโดดเด่นของโรงเรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ในด้านการเตรียมรับการประเมินภายนอกนั้น โดยการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของโรงเรียน การพัฒนาคุณครูในการจัดการเรียนการสอนจะเป็นการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ หรือพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอน...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 30 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

1.7.3 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มัธยมศึกษา

“...สิ่งที่จะต้องพัฒนามีการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป มีการทำโครงการเพื่อพัฒนาขึ้นมาและส่งผลเป็นขั้นบันไดเป็นลำดับ หรือจุดที่ควรพัฒนาจากรายงาน SAR จะนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งงานประกันคุณภาพ

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีโครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้ง PLC กระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนด้วย ซึ่งในส่วนของ PLC คุณครูดำเนินการอย่างต่อเนื่องได้เป็นอย่างดี...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา, วันที่ 31 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาจากรายงานประเมินตนเอง จะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการแจ้งให้ครูทราบ สิ่งที่ต้องพัฒนานำข้อมูลมาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป หรือนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการเพิ่มเติมกิจกรรมโครงการที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มากที่สุด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาคุณครู
2. การพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการทำวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน วิจัยร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน
3. การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีเป้าหมายหลักที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และมีความเป็นเลิศเพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมคุณครูในพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง และการเพิ่มค่าเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษา
4. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาผู้เรียน ผ่านกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการครูหมู่บ้าน
5. มีการเตรียมรับการประเมินภายนอกนั้น โดยการทำแผนพัฒนาโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของโรงเรียน ทั้งการพัฒนาครู

2. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ดังนี้

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้ได้องค์ประกอบ
การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
ตามมาตรฐานของสถานศึกษา

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
และการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

โดยผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
สถานศึกษา และหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้แนวทางการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังตาราง 12

ตาราง 12 สรุปแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหาร
แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงานจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
1. การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	1. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน จัดทำคู่มือการดำเนินงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละมาตรฐาน และตัวชี้วัด

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงานจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
	<p>2. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยมีการทบทวนจากเอกสารจากงานประกันคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินของ สมศ. ทั้งด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะ และมีการเพิ่มความโดดเด่นของสถานศึกษา และมีการปรับปรุงทุกปี</p> <p>3. คุณครูมีส่วนร่วมโดยการทบทวนผลการสอนหรือผลสัมฤทธิ์ของตนเอง การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดค่าเป้าหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และตั้งค่าเป้าหมายให้มีความท้าทาย แต่จะแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเข้าร่วมการอบรม พัฒนาให้มีความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>4. การกำหนดเป้าหมายและการตั้งค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านความโดดเด่นของสถานศึกษา</p> <p>5. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริม การจัดอบรม การร่วมประชุม เพื่อพิจารณาการกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมาย และพิจารณาอนุมัติ</p> <p>6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้การรับรองและให้ข้อเสนอแนะการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมาย</p> <p>7. ประกาศมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายและเผยแพร่ให้ครูและผู้เกี่ยวข้องทราบ</p>
<p>2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p>	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมการประชุม กำหนดแนวทาง วางแผน การดำเนินงาน กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดผู้รับผิดชอบ กิจกรรมและโครงการ ถ่ายทอดความรู้ใหม่ และให้มีการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษาให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมจัดทำแผน และกำกับติดตาม</p> <p>2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และสารสนเทศผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมา จากรายงานผลการดำเนินกิจกรรมและโครงการ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และทำการ SWOT</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงานจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
	<p>3. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็น คณะกรรมการร่วมกันการจัดทำกลยุทธ์ในแผนพัฒนาการศึกษา แล้วกำหนดโครงการในแผนปฏิบัติการครอบคลุมตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัด มีการเพิ่มเติมโครงการใหม่ และกิจกรรม หรือโครงการที่ส่งเสริมความโดดเด่นของสถานศึกษา และพัฒนา เป็นนวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษา</p> <p>4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมดำเนินการประชุม พิจารณา และให้ข้อเสนอแนะตั้งแต่การทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และให้ความเห็นชอบ</p> <p>5. ผู้ปกครองได้ร่วมรับรู้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ผ่านการประชุมผู้ปกครอง และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการ</p>
<p>3. การดำเนินการ ตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของ สถานศึกษา</p>	<p>1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมประชุมวางแผน กำหนดวิธีการ และสิ่งที่ต้องใช้ ดำเนินงานตามขั้นตอนและตามปฏิทินการปฏิบัติงาน หรือปฏิทินวิชาการร่วมกันทำงานเป็นทีม ทั้งด้านการจัดการเรียน การสอนให้เป็นไปตามเป้าหมาย และการจัดกิจกรรมโครงการ และจัดทำ รายงานโครงการ โดยมีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และมีการวิเคราะห์ ประเมินและสรุปรายงานผลการดำเนินงานตาม เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ที่ได้ การใช้งบประมาณ โดยใช้รูปแบบรายงาน หน้าเดียว และสรุปเป็นรูปเล่ม</p> <p>2. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนา และใช้นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับบริบทและให้มีความโดดเด่น กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน และการดำเนินงาน</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงานจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
	<p>3. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบในการบริหารจัดการ ได้แก่ วงจรบริหาร คุณภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่มีความ สอดคล้องกับบริบทและให้มีความโดดเด่น การ PLC ร่วมวางแผนการ ดำเนินการกำกับและติดตามการดำเนินกิจกรรมโครงการตามปฏิทิน และแผนที่วางไว้ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุม การนิเทศ ออกเยี่ยม อย่างกัลยาณมิตร และการติดตามให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน</p>
<p>4. การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา</p>	<p>1. การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษา ที่เข้าร่วม ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ร่องรอยหลักฐานผลการดำเนินงานของสถาน ศึกษาตามมาตรฐานและตัวชี้วัด โดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประเมินระดับคุณภาพ</p> <p>2. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ประกอบด้วย หัวหน้า ฝ่าย และหัวหน้างาน ดำเนินการพิจารณากลับกรอง ความครอบคลุม ของข้อมูล แหล่งข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูล และประเมินคุณภาพ ภายในตามคู่มือการประเมิน</p> <p>3. การร่วมตรวจสอบตรวจสอบผลการประเมินโดยงานประกันคุณภาพ การศึกษา และกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าระดับ หัวหน้างาน และหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ พิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายใน</p> <p>4. ผลประเมินคุณภาพภายในที่ต่ำกว่าที่เป้าหมาย ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาจะประชุมร่วมกันเพื่อหาสาเหตุ นำเข้าสู่แผน และปรับปรุงโครงการ โดยมีการกำหนดวิธีการ ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ</p> <p>5. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ และสรุปผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง โดยใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสม รวมทั้งผลการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ และรายงานผล</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงานจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
	<p>6. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมประชุมวางแผน กำกับ ติดตาม พิจารณา ผลการประเมินคุณภาพภายใน และร่วมหาแนวทางการปรับปรุง และพัฒนาหากผลการประเมินไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี หรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้</p>
<p>5. การติดตามผลการ ดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้คุณภาพ ตามมาตรฐานของ สถานศึกษา</p>	<p>1. ผู้บริหารมีระบบในการกำกับ ติดตาม มีการกำหนดปฏิทิน ปฏิบัติงานร่วมติดตามตรวจสอบ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนิน กิจกรรมหรือโครงการ หรือการจัดการเรียนการสอน ติดตามให้มีการสรุปรายงานให้ครบกระบวนการ และประชุมร่วมกันสรุปลง หาแนวทางการปรับปรุงพัฒนาในกรณีที่มีการดำเนินงานไม่เป็นไป ตามเป้าหมาย</p> <p>2. คณะครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานตามแผน สรุปรายงานผลและมีการประเมินผลการดำเนินโครงการและรวบรวม ข้อมูลสถิติ และหาแนวทางการปรับปรุงพัฒนา</p> <p>3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกัน ติดตาม และประเมินผล ด้วยการประชุม การ PLC การนิเทศ การสอนและการนิเทศการดำเนินกิจกรรมโครงการ ซึ่งเป็นการนิเทศ โดยผู้บริหาร และการนิเทศโดยคณะครู และการกำกับ ติดตาม ด้วยการใช้นวัตกรรมทางการบริหารจัดการ เช่น โปรแกรม School Bright</p> <p>4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ติดตามผล การดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p>

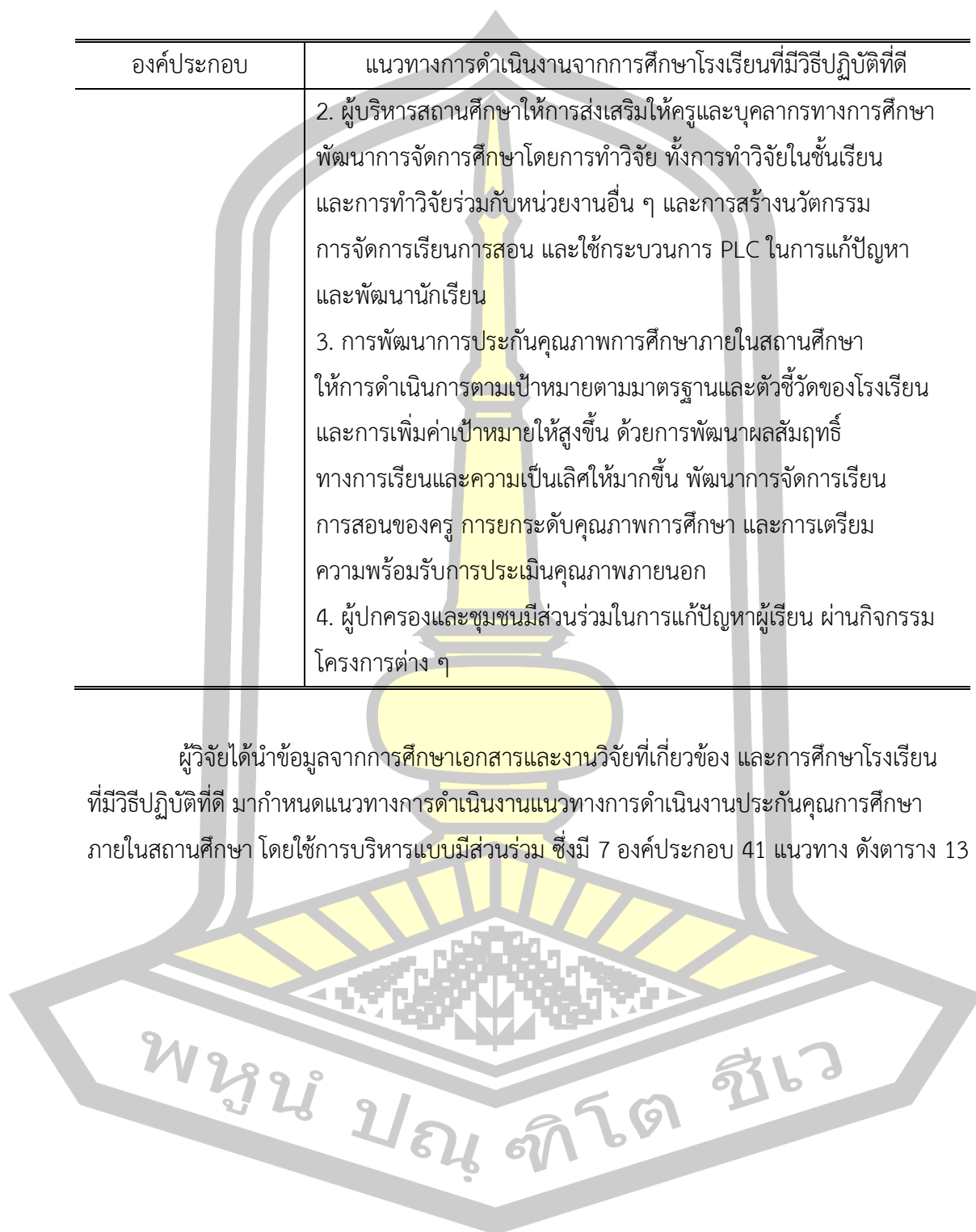
ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงานจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
<p>6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง</p>	<p>1. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด และคณะกรรมการจัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเอง</p> <p>2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันรวบรวมข้อมูลสารสนเทศผลการจัดการศึกษา ได้แก่ ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปรายงานผลเพื่อนำไปใช้ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และร่วมพิจารณาผลการประเมินเทียบกับค่าเป้าหมาย</p> <p>3. ผู้บริหารร่วมกำหนดวิธีการในการรายงานข้อมูลที่เหมาะสม และพิจารณาผลการประเมินตนเอง และถ้ามีผลประเมินต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จะมีการประชุมร่วมกันของคณะครูและบุคลากรเพื่อพิจารณาหาแนวทางการพัฒนา รวมถึงการพิจารณาการเพิ่มค่าเป้าหมาย และติดตามการส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด</p> <p>4. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาเห็นชอบรายงานผลการประเมินตนเอง และร่วมให้แนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้มีความโดดเด่น ตามบริบทสถานศึกษา</p> <p>5. มีการเผยแพร่รายงานประเมินตนเองให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยใช้ช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เว็บไซต์ การประชุมผู้ปกครอง การประชุมครู และการรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด</p>
<p>7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมพิจารณาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาจากรายงานประเมินตนเอง เพื่อมาวางแผนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป หรือนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการเพิ่มเติมกิจกรรมโครงการที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มากที่สุด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงานจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
	<p>2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาการจัดการศึกษาโดยการทำวิจัย ทั้งการทำวิจัยในชั้นเรียน และการทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ และการสร้างนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอน และใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหา และพัฒนานักเรียน</p> <p>3. การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้การดำเนินการตามเป้าหมายตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของโรงเรียน และการเพิ่มค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น ด้วยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นเลิศให้มากขึ้น พัฒนาการจัดการเรียน การสอนของครู การยกระดับคุณภาพการศึกษา และการเตรียม ความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>4. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาผู้เรียน ผ่านกิจกรรม โครงการต่าง ๆ</p>

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาโรงเรียน ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี มากำหนดแนวทางการดำเนินงานแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมี 7 องค์ประกอบ 41 แนวทาง ดังตาราง 13

ตาราง 13 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดแนวทางหรือคู่มือการดำเนินงาน และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษาและกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
	1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมการอบรมพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศและสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมรับรู้แนวทาง วางแผนการดำเนินงาน และการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
	1.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมรวบรวมข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้ ผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดค่าเป้าหมายด้านคุณภาพผู้เรียน
	1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศ บริบทสถานศึกษา และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพิ่มเติมความโดดเด่นตามบริบทสถานศึกษา และกำหนดค่าเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ชัดเจน มีความท้าทาย เป็นไปได้ตามบริบทสถานศึกษา
	1.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมประชุมพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณารับรองให้ความเห็นชอบ และให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
	1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมรับรู้การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย และนำไปเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา
	1.7 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมติดตามและประเมินผลการนำมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายไปใช้ในการจัดการศึกษา ทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการพัฒนาค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา วางแผนการดำเนินงาน กำหนดแนวทาง แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรมและโครงการ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษา
	2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมการอบรมพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศและสร้างความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมรับรู้แนวทาง วางแผนการดำเนินงาน และการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่
	2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ สภาพภายในและสภาพภายนอก บริบทของสถานศึกษา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลสารสนเทศหลายแนวทางตามความเหมาะสม เช่น SWOT
	2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และชุมชน และสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาความโดดเด่นหรือความเป็นเลิศของสถานศึกษา

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
	2.5 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นระบบ ร่วมกันวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกำหนดโครงการในแผนปฏิบัติการตามกลยุทธ์ ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัด และส่งเสริมความโดดเด่นของสถานศึกษา ประเมินการงบประมาณ จัดทำรายละเอียดของโครงการและกิจกรรมและรูปเล่มเอกสาร และมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมโครงการเพื่อการพัฒนา
	2.6 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ร่วมวิเคราะห์ผลและประเมินผลการจัดทำแผนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีก่อนนำไปใช้
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมและโครงการ และสนับสนุนทรัพยากรที่ต้องใช้
	3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ต้องใช้ และแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่
	3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบ โดยการทำงานเป็นทีม ใช้กระบวนการ PLC ในการวิเคราะห์ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน และใช้นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาความโดดเด่นของสถานศึกษา
	3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบในการบริหารจัดการ ได้แก่ วงจรบริหารคุณภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับบริบทและให้มีความโดดเด่น การ PLC กำกับและติดตามการดำเนินกิจกรรมโครงการตามปฏิทินและแผนที่วางไว้ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุม การนิเทศ ออกเยี่ยมอย่างกัลยาณมิตร และการติดตามให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>3.5 ครูและบุคลากรทางการศึกษารายงานผลและสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย มีการประเมินกิจกรรมโครงการและมีส่วนร่วมนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน</p> <p>3.6 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงานผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและบรรลุเป้าหมายโครงการ โดยการประชุม การนิเทศ การสังเกตการณ์ หรือกระบวนการ PLC หรือใช้วิธีการที่หลากหลาย</p>
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	<p>4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการและคู่มือการประเมิน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของคณะกรรมการประเมิน</p>
	<p>4.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมการวางแผนดำเนินงาน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือ แบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ และคณะกรรมการประเมินเข้ารับการอบรมพัฒนาให้มีทักษะในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา</p>
	<p>4.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานของตนเองและสถานศึกษา มีการบันทึกรวบรวมสารสนเทศและเอกสารร่องรอยหลักฐานอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>4.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นคณะกรรมการร่วมกัน ประเมินผลและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ตามข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริง ของสถานศึกษาและตามคู่มือการประเมิน สรุปและรายงานผลการประเมิน และให้ข้อเสนอแนะ</p>
	<p>4.5 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกัน ตรวจสอบผล วิเคราะห์ผล และนำผลการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา ไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนา การจัดการศึกษา โดยกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ และการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง</p>
	<p>4.6 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานและให้มีการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p>
5. การติดตามผลการ ดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้คุณภาพ ตามมาตรฐาน ของสถานศึกษา	<p>5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดระบบ การติดตาม ปฏิทินการติดตาม และแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผล การดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐาน ของสถานศึกษา</p>
	<p>5.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนด วิธีการ สร้างเครื่องมือและกรอบการติดตาม และแบ่งงานกันตามบทบาท หน้าที่</p>
	<p>5.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันติดตามผลการจัดการเรียน การสอนและการจัดกิจกรรมโครงการ ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้น การดำเนินงาน ด้วยการประชุม PLC การนิเทศ หรือใช้วิธีการ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
	5.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ผลการดำเนินงาน และรายงานผลการติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา
	5.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด และคณะกรรมการจัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเอง
	6.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการเขียนรายงาน โดยแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่
	6.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งการจัดการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมโครงการ การบริหารและการจัดการ การดำเนินงานครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษา
	6.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีสาระสำคัญทั้งบทสรุปผู้บริหาร ข้อมูลการประเมินตนเองที่แสดงระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ข้อมูลหลักฐานเอกสารเชิงประจักษ์ แผนงานและแนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
	6.5 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมตรวจสอบคุณภาพของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในด้านความเหมาะสม ความครอบคลุม และพิจารณาให้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้ผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐานและค่าเป้าหมาย และติดตามการจัดส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด
	6.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรับรองผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้มีความโดดเด่น ตามบริบทสถานศึกษา
	6.7 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องร่วมรับรู้รายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งมีการเผยแพร่ในช่องทางที่หลากหลายและเหมาะสม
7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	7.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวิเคราะห์ผล และนำผลการประเมินตนเองที่สะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากหน่วยงานต้นสังกัด มากำหนดแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
	7.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการทำวิจัย และการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน การใช้กระบวนการ PLC และการจัดกิจกรรมโครงการที่ให้ผู้ปกครองและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
	7.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีการดำเนินงานตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และการเพิ่มค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความเป็นเลิศ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก
	7.4 ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรในสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็ง มีการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานและนำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและเป็นระบบ

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ดังนี้

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ดังตาราง 14-21

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.71	0.39	มากที่สุด	4.83	0.30	มากที่สุด
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.77	0.31	มากที่สุด	4.87	0.27	มากที่สุด
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.73	0.38	มากที่สุด	4.83	0.28	มากที่สุด
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.73	0.38	มากที่สุด	4.83	0.33	มากที่สุด
5. การติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานของสถานศึกษา	4.72	0.37	มากที่สุด	4.80	0.34	มากที่สุด
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.69	0.41	มากที่สุด	4.80	0.36	มากที่สุด
7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	4.70	0.44	มากที่สุด	4.75	0.34	มากที่สุด
รวม	4.72	0.38	มากที่สุด	4.82	0.32	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกัน
 คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
 ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.38) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การจัดทำแผนพัฒนา
 การจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการ
 เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.32) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมวางแผน การดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกันคุณภาพการศึกษา กำหนด แนวทางหรือคู่มือการดำเนินงาน และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษามีการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในการประกันคุณภาพการศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วม การอบรมพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศ และสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมรับรู้แนวทาง วางแผนการดำเนินงาน และการแบ่งงาน ตามบทบาทหน้าที่ ในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วม รวบรวมข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้ ผลการ ดำเนินงานกิจกรรมโครงการ ร่วมวิเคราะห์ ข้อมูลและกำหนดค่าเป้าหมายด้านคุณภาพ ผู้เรียน	4.80	0.40	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษาร่วมวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศ บริบทสถานศึกษา และข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานการ ศึกษาขั้นพื้นฐานและเพิ่มเติมความโดดเด่น ตามบริบทสถานศึกษาและกำหนด ค่าเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่ชัดเจน มีความท้าทาย เป็นไปได้ ตามบริบทสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมประชุม พิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสม และคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานพิจารณารับรองให้ความ เห็นชอบ และให้ข้อเสนอแนะในการ กำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
6. ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมรับรู้การประกาศ ใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเป้าหมาย และนำไปเป็นกรอบ แนวทางในการออกแบบการเรียน การสอนและการจัดการศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
7. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษา และคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานร่วมติดตาม และประเมินผลการนำมาตรฐาน การศึกษาและค่าเป้าหมายไปใช้ในการ จัดการศึกษา ทบทวนและปรับปรุง มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการพัฒนาค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.71	0.39	มากที่สุด	4.83	0.30	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.39)

และมีแนวทางที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 7 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศ บริบทสถานศึกษา และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพิ่มเติมความโดดเด่นตามบริบทสถานศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ชัดเจน มีความท้าทาย เป็นไปได้ตามบริบทสถานศึกษา ลำดับที่สอง มี 2 แนวทาง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมรวบรวมข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้ ผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดค่าเป้าหมายด้านคุณภาพผู้เรียน และ 5. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมประชุมพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณารับรองให้ความเห็นชอบ และให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย ลำดับที่ 3 มี 4 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดแนวทางหรือคู่มือการดำเนินงาน และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศและสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมรับรู้แนวทาง วางแผนการดำเนินงาน และการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6. ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมรับรู้การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย และนำไปเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา และ 7. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมติดตามและประเมินผลการนำมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายไปใช้ในการจัดการ ศึกษาทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการพัฒนาค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.30) และมีแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 7 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง มี 2 แนวทาง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมรวบรวมข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้ ผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดค่าเป้าหมายด้านคุณภาพผู้เรียน 4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศ บริบทสถานศึกษา และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพิ่มเติมความโดดเด่นตามบริบทสถานศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ชัดเจน มีความท้าทาย เป็นไปได้ตามบริบท

สถานศึกษา ลำดับที่ 2 มี 4 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้ง คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดแนวทางหรือคู่มือการดำเนินงาน และส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการ อบรมพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศและสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมรับรู้แนวทาง วางแผนการดำเนินงาน และการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 5. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมประชุมพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสม และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณารับรองให้ความเห็นชอบ และให้ข้อเสนอแนะ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย 6. ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมรับรู้การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย และนำไปเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา และลำดับที่ 3 คือ 7. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมติดตามและประเมินผลการนำมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายไปใช้ในการจัดการศึกษา ทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการพัฒนาค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา วางแผนการดำเนินงาน กำหนดแนวทาง แต่งตั้ง คณะกรรมการ กำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรม และโครงการ และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วม การอบรมพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศ และสร้างความรู้ ความเข้าใจในการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาและจัดทำแผน พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมรับรู้แนวทาง วางแผนการดำเนินงาน และการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวม ข้อมูลสารสนเทศสภาพภายในและสภาพ ภายนอก บริบทของสถานศึกษา ผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม และวิเคราะห์ ปัญหาและข้อมูลสารสนเทศหลายแนวทาง ตามความเหมาะสม เช่น SWOT	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนด ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และชุมชนและสะท้อนคุณภาพความสำเร็จ อย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาความโดดเด่นหรือความเป็นเลิศ ของสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นระบบ ร่วมกัน วิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ กำหนดโครงการในแผน ปฏิบัติการตามกล ยุทธ์ ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาและ ตัวชี้วัด และส่งเสริมความโดดเด่นของ สถานศึกษา ประเมินการงบประมาณ จัดทำรายละเอียดของโครงการและกิจกรรม และรูปเล่มเอกสาร และมีการปรับปรุงและ เพิ่มเติมโครงการเพื่อการพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ร่วมวิเคราะห์ผลและประเมินผลการจัดทำ แผนและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา การจัดการศึกษาและแผน ปฏิบัติการ ประจำปีก่อนนำไปใช้	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
โดยรวม	4.77	0.31	มากที่สุด	4.87	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาการ
จัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$,
S.D. = 0.31) และมีแนวทางที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 6 แนวทาง สามารถเรียงลำดับ
สามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง มี 2 แนวทาง คือ 4. ผู้บริหารสถาน ศึกษา ครูและ
บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนด
ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ
สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและชุมชน และสะท้อนคุณภาพ

ความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาความโดดเด่นหรือความเป็นเลิศของสถานศึกษา และ 5. ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นระบบ ร่วมกันวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกำหนดโครงการในแผนปฏิบัติการตามกลยุทธ์ ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และส่งเสริมความโดดเด่นของสถานศึกษา ประเมินการงบประมาณ จัดทำรายละเอียดของโครงการและกิจกรรมและรูปเล่มเอกสาร และมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมโครงการเพื่อการพัฒนา ลำดับที่สอง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศสภาพภายในและสภาพภายนอก บริบทของสถานศึกษา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลสารสนเทศหลายแนวทางตามความเหมาะสม เช่น SWOT ลำดับที่ 3 มี 3 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการดำเนินงาน กำหนดแนวทาง แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรมและโครงการ และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษา 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมการอบรมพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศและสร้างความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมรับรู้แนวทาง วางแผนการดำเนินงาน และการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ 6. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ร่วมวิเคราะห์ผลและประเมินผลการจัดทำแผนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีก่อนนำไปใช้

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความเป็นไปได้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.27) และมีแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 6 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสองลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง มี 2 แนวทาง คือ 4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และชุมชนและสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาความโดดเด่นหรือความเป็นเลิศของสถานศึกษา และ 5. ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นระบบ ร่วมกันวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกำหนดโครงการในแผนปฏิบัติการตามกลยุทธ์ ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และส่งเสริมความโดดเด่นของสถานศึกษา ประเมินการงบประมาณ จัดทำรายละเอียดของโครงการและกิจกรรม และรูปเล่มเอกสาร และมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมโครงการเพื่อการพัฒนา ลำดับที่สองมี 4 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการดำเนินงาน กำหนดแนวทาง แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรมและโครงการ และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากร

ทางการศึกษามีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษา 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมการอบรมพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศและสร้างความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมรับรู้แนวทางวางแผนการดำเนินงาน และการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศสภาพภายในและสภาพภายนอก บริบทของสถานศึกษา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลสารสนเทศหลายแนวทางตามความเหมาะสม เช่น SWOT และ 6. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตามร่วมวิเคราะห์ผลและประเมินผลการจัดทำแผนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีก่อนนำไปใช้

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา

การดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ วางแผนการดำเนินงาน กำหนดปฏิทิน ปฏิบัติงาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรม และโครงการ และสนับสนุนทรัพยากร ที่ต้องใช้	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวางแผน การดำเนินงาน กำหนด วิธีการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ต้องใช้ และแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนิน โครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีอย่างเป็นระบบ โดยการทำงาน เป็นทีม ใช้กระบวนการ PLC ในการ วิเคราะห์ ปรับปรุงและพัฒนาการ ดำเนินงาน และใช้นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติ ที่ดีในการพัฒนาความโดดเด่นของ สถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบในการ บริหารจัดการได้แก่ วงจรบริหารคุณภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม นวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับบริบท และให้มีความโดดเด่น การ PLC กำกับ และติดตามการดำเนินกิจกรรมโครงการ ตามปฏิทินและแผนที่วางไว้ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุม การนิเทศ ออกเยี่ยม อย่างใกล้ชิด และการติดตามให้มีการ การรายงานผลการดำเนินงาน	4.80	0.40	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ครูและบุคลากรทางการศึกษารายงานผล และสรุปผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมที่สะท้อนความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย มีการ ประเมินกิจกรรมโครงการและมีส่วนร่วม นำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษาร่วมกันติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานและการ รายงานผลการดำเนินงานให้เป็นไป ตามระยะเวลาและบรรลุเป้าหมาย โครงการ โดยการประชุม การนิเทศ การสังเกตการณ์ หรือกระบวนการ PLC หรือใช้วิธีการที่หลากหลาย	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.73	0.38	มากที่สุด	4.83	0.28	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.38) และมีแนวทางที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 6 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบ โดยการทำงานเป็นทีม ใช้กระบวนการ PLC ในการวิเคราะห์ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน และใช้นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาความโดดเด่นของสถานศึกษา ลำดับที่สอง มี 2 แนวทาง คือ 4. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบในการบริหารจัดการ ได้แก่ วงจรบริหารคุณภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับบริบทและให้มีความโดดเด่น การ PLC กำกับและติดตามการดำเนินกิจกรรมโครงการตามปฏิทินและแผนที่วางไว้ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุม การนิเทศ ออกเยี่ยมอย่างใกล้ชิดมิตร และการติดตามให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน 5. ครูและบุคลากรทางการศึกษารายงานผลและสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย มีการประเมินกิจกรรมโครงการและมีส่วนร่วมนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ลำดับที่ 3 มี 3 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมและ

โครงการ และสนับสนุนทรัพยากรที่ต้องใช้ 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ต้องใช้ และแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่

6. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานและการรายงานผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและบรรลุเป้าหมายโครงการ โดยการประชุม การนิเทศ การสังเกตการณ์ หรือกระบวนการ PLC หรือใช้วิธีการที่หลากหลาย

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความเป็นไปได้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.28) และมีแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 6 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง มี 2 แนวทาง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบ โดยการทำงานเป็นทีม ใช้กระบวนการ PLC ในการวิเคราะห์ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน และใช้นวัตกรรมหรือวิถีปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาความโดดเด่นของสถานศึกษา 4. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบในการบริหารจัดการได้แก่ วงจรบริหารคุณภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม นวัตกรรมหรือวิถีปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับบริบทและให้มีความโดดเด่น การ PLC กำกับและติดตามการดำเนินกิจกรรมโครงการตามปฏิทินและแผนที่วางไว้ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุม การนิเทศ ออกเยี่ยมอย่างกัลยาณมิตร และการติดตามให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน ลำดับที่สอง มี 3 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมและโครงการ และสนับสนุนทรัพยากรที่ต้องใช้ 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ต้องใช้ และแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ 5. ครูและบุคลากรทางการศึกษารายงานผลและสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย มีการประเมินกิจกรรมโครงการและมีส่วนร่วมนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ลำดับที่ 3 คือ 6. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานและการรายงานผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและบรรลุเป้าหมายโครงการ โดยการประชุม การนิเทศ การสังเกตการณ์ หรือกระบวนการ PLC หรือใช้วิธีการที่หลากหลาย

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การ
บริหารแบบมีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมวางแผน การดำเนินงาน กำหนดวิธีการและคู่มือ การประเมิน แต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดตามมาตรฐาน การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา และส่งเสริมให้มีการพัฒนา ความรู้ ความสามารถของคณะกรรมการ ประเมิน	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วม การวางแผนดำเนินงาน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือ แบ่งงานกันตามบทบาท หน้าที่ และคณะกรรมการประเมินเข้ารับ การอบรมพัฒนาให้มีทักษะในการ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวม ข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงาน ของตนเองและสถานศึกษา มีการบันทึก รวบรวมสารสนเทศและเอกสารร่องรอย หลักฐานอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นคณะกรรมการร่วมกันประเมินผล และตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา ตามข้อมูลหลักฐาน เชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ตามสภาพจริงของสถานศึกษา และตามคู่มือการประเมิน สรุป และรายงานผลการประเมิน และให้ข้อเสนอแนะ	4.80	0.40	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกัน ตรวจสอบผล วิเคราะห์ผล และนำผล การประเมินและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษา โดยกำหนด วิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ และการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษาร่วมติดตาม ตรวจสอบผล การดำเนินงานและให้มีการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
โดยรวม	4.73	0.38	มากที่สุด	4.83	0.33	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.38) และมีแนวทางที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 6 แนวทาง สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานของตนเองและสถานศึกษา มีการบันทึกรวบรวมสารสนเทศและเอกสารร่องรอยหลักฐานอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ลำดับที่สอง มี 2 แนวทาง คือ 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นคณะกรรมการร่วมกันประเมินผลและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ตามข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษาและตามคู่มือการประเมิน สรุปและรายงานผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะ 5. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันตรวจสอบผลวิเคราะห์ผล และนำผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา โดยกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ลำดับที่ 3 มี 3 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการและคู่มือการประเมิน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของคณะกรรมการประเมิน 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมการวางแผนดำเนินงาน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือ แบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ และคณะกรรมการประเมินเข้ารับการอบรมพัฒนาให้มีทักษะในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 6. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานและให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.33) และมีแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 6 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสองลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นคณะกรรมการร่วมกันประเมินผลและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ตามข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษาและตามคู่มือการประเมิน สรุปและรายงานผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะ ลำดับที่ 2 มี 5 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผน

การดำเนินงาน กำหนดวิธีการและคู่มือการประเมิน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด ตามมาตรฐานการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา และส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของคณะกรรมการประเมิน 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมการวางแผนดำเนินงาน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือ แบ่งงานกันตาม บทบาทหน้าที่ และคณะกรรมการประเมินเข้ารับการอบรมพัฒนาให้มีทักษะในการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลและ ประเมินผลการดำเนินงานของตนเองและสถานศึกษา มีการบันทึกรวบรวมสารสนเทศและเอกสาร ร่องรอยหลักฐานอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม 5. ผู้บริหาร สถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันตรวจสอบผล วิเคราะห์ผล และนำผลการ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา โดยกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ และการจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง 6. ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานและให้มีการ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การ บริหารแบบมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา

การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดระบบการติดตาม ปฏิทินการติดตาม และแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผน การดำเนินงาน กำหนดวิธีการสร้างเครื่องมือและกระบวนการติดตามและแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันติดตามผลการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมโครงการ ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ด้วยการประชุม PLC การนิเทศ หรือใช้วิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานและรายงานผลการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
5. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.72	0.37	มากที่สุด	4.80	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 19 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.37) และมีแนวทางที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

5 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันติดตามผลการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมโครงการ ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ด้วยการประชุม PLC การนิเทศ หรือใช้วิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ลำดับที่สอง คือ 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานและรายงานผลการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา ลำดับที่ 3 มี 3 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดระบบการติดตาม ปฏิทินการติดตาม และแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือและกรอบการติดตาม และแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ 5. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $S.D. = 0.34$) และมีแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 5 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันติดตามผลการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมโครงการ ระหว่างหรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ด้วยการประชุม PLC การนิเทศ หรือใช้วิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ลำดับที่ 2 มี 3 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดระบบการติดตาม ปฏิทินการติดตาม และแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือและกรอบการติดตาม และแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานและรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และลำดับที่ 3 คือ 5. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การ
บริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผน การดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด และคณะกรรมการ จัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเอง	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วม วางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการเขียน รายงาน โดยแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกัน รวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับ ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งการจัดการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม โครงการ การบริหารและการจัดการ การดำเนินงานครูและบุคลากรทางการ ศึกษาที่สะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน การศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกัน จัดทำรายงานประเมินตนเองของสถาน ศึกษาที่มีสาระสำคัญทั้งบทสรุปผู้บริหาร ข้อมูลการประเมินตนเองที่แสดงระดับ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ข้อมูล หลักฐานเอกสารเชิงประจักษ์ แผนงาน และแนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมตรวจสอบคุณภาพของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในด้านความเหมาะสม ความครอบคลุม และพิจารณาให้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้ผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐานและค่าเป้าหมาย และติดตามการจัดส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรับรองผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้มีความโดดเด่น ตามบริบทสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
7. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องร่วมรับรู้รายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งมีการเผยแพร่ในช่องทางที่หลากหลาย และเหมาะสม	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.69	0.41	มากที่สุด	4.80	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.41) และมีแนวทางที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 7 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับ

จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งการจัดการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมโครงการ การบริหารและการจัดการ การดำเนินงานครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษา ลำดับที่สอง คือ 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีสาระสำคัญทั้งบทสรุปผู้บริหาร ข้อมูลการประเมินตนเองที่แสดงระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ข้อมูลหลักฐานเอกสารเชิงประจักษ์ แผนงานและแนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น ลำดับที่ 3 มี 5 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด และคณะกรรมการจัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเอง 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการเขียนรายงาน โดยแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ 5. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมตรวจสอบคุณภาพของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในด้านความเหมาะสม ความครอบคลุม และพิจารณาให้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้ผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐานและค่าเป้าหมาย และติดตามการจัดส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด 6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรับรองผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้มีความโดดเด่นตามบริบทสถานศึกษา 7. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องร่วมรับรู้รายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งมีการเผยแพร่ในช่องทางที่หลากหลายและเหมาะสม

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีความเป็นไปได้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.36) และมีแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 7 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งการจัดการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมโครงการ การบริหารและการจัดการ การดำเนินงานครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษา ลำดับที่ 2 มี 5 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด และคณะกรรมการจัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเอง 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการเขียนรายงาน โดยแบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีสาระสำคัญทั้งบทสรุปผู้บริหาร ข้อมูลการประเมินตนเองที่แสดงระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ข้อมูลหลักฐานเอกสารเชิงประจักษ์ แผนงานและแนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น 5. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมตรวจสอบ

คุณภาพของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในด้านความเหมาะสม ความครอบคลุม และพิจารณาให้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้ผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐาน และค่าเป้าหมาย และติดตามการจัดส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด 6. คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรับรองผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้มีความโดดเด่น ตามบริบทสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ 7. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องร่วมรับรู้รายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งมีการเผยแพร่ในช่องทางที่หลากหลายและเหมาะสม

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การ
บริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมวิเคราะห์ผล และนำผลการประเมินตนเองที่สะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากหน่วยงานต้นสังกัด มากำหนดแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.80	0.40	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนา การจัดการศึกษาโดยการทำวิจัย และการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน การใช้กระบวนการ PLC และการจัดกิจกรรมโครงการที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน	4.60	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีการดำเนินงานตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และการเพิ่มค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความเป็นเลิศ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรในสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็ง มีการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานและนำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.70	0.44	มากที่สุด	4.75	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.44) และมีแนวทางที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 4 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสองลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง มี 2 แนวทาง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวิเคราะห์ผล และนำผลการประเมินตนเองที่สะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นจากหน่วยงานต้นสังกัด มากำหนดแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีการดำเนินงานตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และการเพิ่มค่าเป้าหมาย

ให้สูงขึ้นทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความเป็นเลิศ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ลำดับที่สอง มี 2 แนวทาง คือ 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการทำวิจัย และการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน การใช้กระบวนการ PLC และการจัดกิจกรรม โครงการที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน 4. ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรในสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็ง มีการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานและนำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและเป็นระบบ

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความเป็นไปได้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.34) และมีแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 4 แนวทาง สามารถเรียงลำดับสามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวิเคราะห์ผล และนำผลการประเมินตนเองที่สะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นจากหน่วยงานต้นสังกัด มากำหนดแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 2 คือ 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการทำวิจัย และการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน การใช้กระบวนการ PLC และการจัดกิจกรรมโครงการที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน และลำดับที่ 3 มี 2 แนวทาง คือ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีการดำเนินงานตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และการเพิ่มค่าเป้าหมายให้สูงขึ้น ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความเป็นเลิศ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก 4. ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรในสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็ง มีการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานและนำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่อง และเป็นระบบ

พหุบัณฑิต ชีวะ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม สรุปผลตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

สรุปผล

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม สรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม โดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การจัดทำ

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา

2. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และเป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้ การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ร่วมดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในผล ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และได้แนวทางการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม 7 องค์ประกอบ 41 แนวทาง ดังนี้ 1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 7 แนวทาง 2. การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง 3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการ ศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง 4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง 5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานของสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง 6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จำนวน 7 แนวทาง 7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 4 แนวทาง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.47) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาซึ่งมีผลการดำเนินงานที่พิจารณาจากผลการประเมินคุณภาพตนเองของสถานศึกษาในภาพรวมส่วนใหญ่เป็นระดับดีและระดับดีเลิศ และผลการตรวจเยี่ยมเชิงประเมินของสถานศึกษาพบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาควรมีการสร้างความตระหนักและความสำคัญกับงานประกันคุณภาพการศึกษาให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาและให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2566) และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.46) เพราะมีความสำคัญที่สถานศึกษาต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาที่ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และลำดับความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยมีความต้องการจำเป็นมากที่สุดที่ต้องการการประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา มีวิธีการและเครื่องมือในการประเมิน และมีคณะกรรมการประเมินที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ และเข้าใจบริบทและการประเมินซึ่งความต้องการจำเป็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมินของสถานศึกษาที่พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ หรือคู่มือในการประเมินคุณภาพภายในที่ยังไม่ชัดเจน และคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ควรได้รับการอบรมและพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญในการประเมิน และเป็นความต้องการจำเป็นที่สอดคล้องกับแนวคิดและหลักการของสำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ที่สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ เปรียบเทียบเป้าหมายที่กำหนด นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ ภูมิภาค (2563) ที่ได้ศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันของงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของณัฐพล จันทรืพล (2564) ที่ได้ศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และงานวิจัยของธนพล วงศ์ฉลาด (2564) ได้ศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่มี 7 องค์กรประกอบ 41 แนวทาง มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.38) และมีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.32) ที่เป็นเช่นนี้ เพราะเป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถบริหารจัดการศึกษาได้คุณภาพระดับยอดเยี่ยม และได้รับการรับรองคุณภาพด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการประเมินคุณภาพภายนอก โดยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามี 7 องค์กรประกอบ ที่มีความครอบคลุมตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งทุกคนในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยการรับรู้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น

และร่วมวางแผนกิจกรรม กำหนดเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน ทรัพยากรที่จะต้องใช้ และการแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยการสนับสนุนทรัพยากร การลงมือปฏิบัติงาน การบริหารและการประสานงาน การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำงาน พัฒนาปรับปรุงงานและร่วมตัดสินใจ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยร่วมรับผลของกิจกรรม ผลของการตัดสินใจและผลประโยชน์ร่วมกัน 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยร่วมวิเคราะห์ผล ประเมินผล และการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรค และร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวนิตย์ ชัยมุสิก (2544) ที่ให้แนวทางว่าการที่โรงเรียนได้รับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ รวมถึงต้องพร้อมให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต้นสังกัด ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจในมาตรฐาน และคุณภาพที่เป็นหลักประกันให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้อย่างแท้จริง และแนวคิดของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545); วันชัย โกลละสุด (2549) และเมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ที่ระบุ ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ทำให้เกิดการปรับปรุงงาน การปฏิบัติงานและการตัดสินใจมีคุณภาพ ผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจ และทำงานประสบความสำเร็จ และแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา 7 องค์ประกอบ 41 แนวทาง ยังมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ดังนี้ 1. การกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 7 แนวทาง ที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561); สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ก) และสำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ที่มีแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ และกำหนดเป้าหมายที่มีความท้าทาย เป็นไปได้ หรือมีเป้าหมายเฉพาะทาง เน้นการมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่ สนับสนุนสถานศึกษาตามความเหมาะสม และสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล บริบท ความต้องการและทิศทางการจัดการศึกษา 2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง ที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) และ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ข) ที่กำหนดให้การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต้อง สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมออกแบบ ร่วมวางแผน ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง ที่สอดคล้องกับสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2563 ข) และสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ที่ให้นำหลักการและทฤษฎีทางการบริหารขับเคลื่อนสถานศึกษาผ่านการทำโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีจนกระทั่งบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและต่อเนื่อง และมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดและบรรลุเป้าหมาย

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 6 แนวทาง ที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561); สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ค) และสำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ที่กำหนดให้ต้องมีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งผู้มีส่วนร่วมในการประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษา มีความรู้รอบด้านและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินใจ เพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดและเน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา ประเมินเชิงคุณภาพผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) และสำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ที่ให้มีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาและนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา และติดตามผลการบริหารจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย และติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ กำหนดผู้รับผิดชอบ ปฏิทินปฏิบัติงาน วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จำนวน 7 แนวทาง ที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) และสำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ค) ที่ต้องเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประเมินและให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของตนเอง รวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา รับรองผลการประเมิน และเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 4 แนวทาง ที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) และสำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 จ) ที่ให้มีการ

พิจารณาผลจากรายงานผลการประเมินตนเอง และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และนำผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาแนวทางเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ ดวงอาจงค์ (2558) ได้ศึกษาพบว่า แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยได้องค์ประกอบ ของการมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงานตามแผน การร่วมติดตาม ตรวจสอบประเมินผล และการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน และงานวิจัยของ วชิรินทร์ ภูมิภาค (2563) ได้ศึกษาพบว่า แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานเพื่อยกระดับ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ที่กระทรวงประกาศใช้ 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 3) การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ สถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา 6) การจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเองและตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพล จันทรพล (2564) ได้ศึกษาพบว่า แนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้ การกำหนด มาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบประกันคุณภาพภายใน ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางโดยรวม มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของธนพล วงศ์ฉลาด (2564) ได้ศึกษาพบว่า แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 39 แนวทาง และพบว่าแนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ Bugg (2001) ได้ศึกษาพบว่า การให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพและแผนการ พัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐอิลลินอย ทั้ง 2 โรงเรียน ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาที่มีการจัดโครงสร้างการพัฒนาโรงเรียนโรงเรียนตามชนบท สามารถใช้

ประโยชน์จากกระบวนการประกันคุณภาพที่กระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการดำเนินงานที่เป็นทางการ โรงเรียนในเขตตัวเมือง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Timm (2012) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการเพื่อส่งเสริมบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล แถบชนบทให้สูงขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ไปใช้กำหนดแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพการศึกษา

1.2 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมโดยทุกคนในสถานศึกษาและมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน

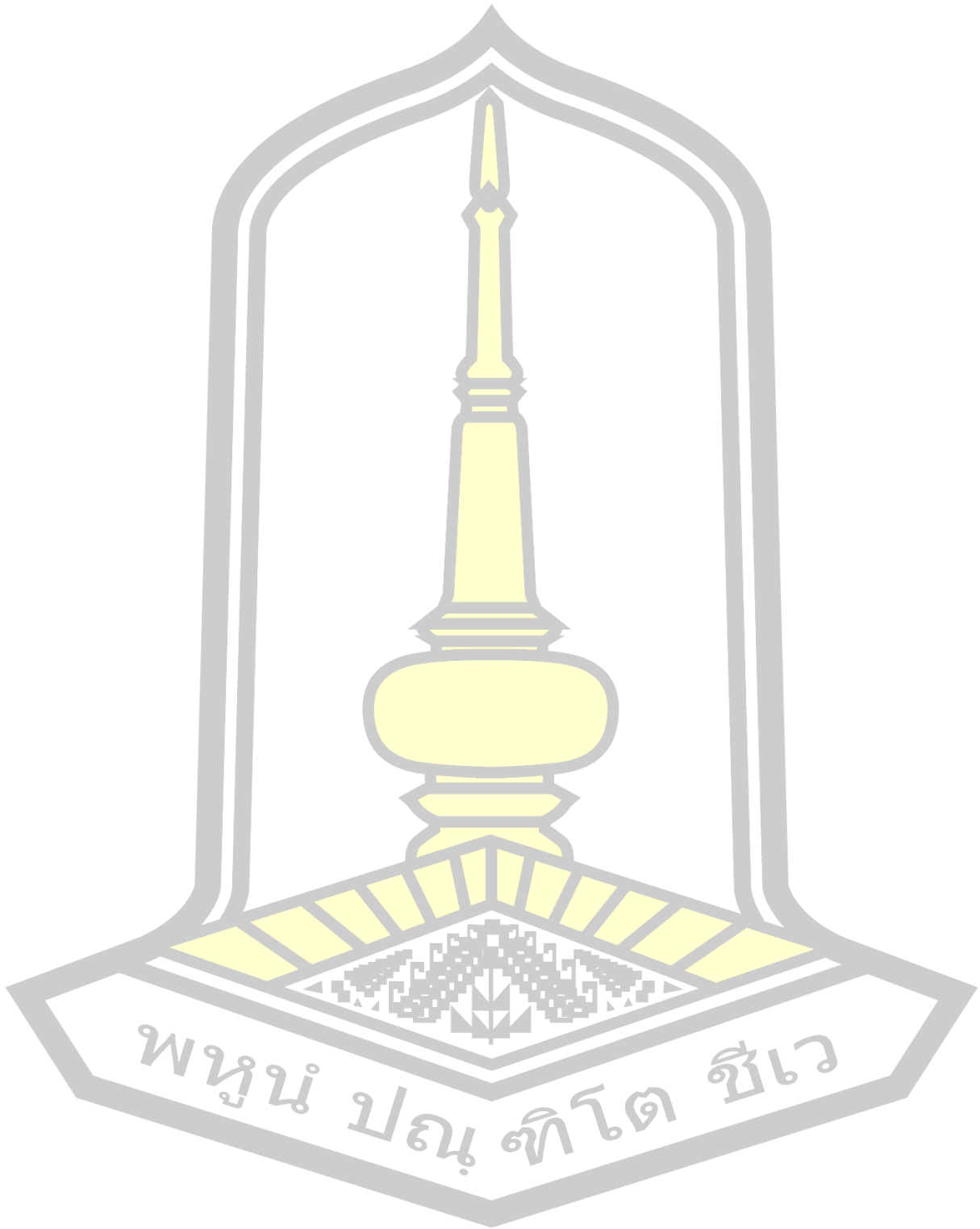
1.4 สถานศึกษาสามารถนำแนวทางการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไปใช้พัฒนาการดำเนินงานให้เป็นระบบ และมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้และความสามารถของผู้ประเมิน และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผู้ประเมินและวิธีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาพัฒนาวิธีการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (23 กุมภาพันธ์ 2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก, หน้า 3.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2561). *คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ การศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 8 พฤษภาคม 2566].
- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. (2566). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม.
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม. (2565). *รายงานการตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมินเพื่อพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2566*. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม.
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม. (2566). *รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2565*. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้*. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- คุณวุฒิ คนฉลาด. (2540). *การพัฒนาองค์กร*. ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์กรและบุคลากรทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลาด จันทรสุมบัติ. (2551). *การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชน*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

- ณัฐพล จันท์พล. (2564). *การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- เดช กาญจนางกูร. (2547). *การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ. เชียงใหม่ : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ธีระพงษ์ แก้วหาญ. (2543). *กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม ประชาสังคม. ขอนแก่น : โครงการจัดตั้งมูลนิธิเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ชมรมนักวิชาการสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.*
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). *หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.*
- ธนพล วงศ์ฉลาด. (2564). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่ : สิริลักษณ์การพิมพ์.*
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2547). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : เซ็นทรัลเอกซ์เพรสส์.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.*
- ประยูร อัครบวร. (2552). *การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์ (1996) จำกัด.*
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2543). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.*
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (1 พฤษภาคม 2562). *ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก, หน้า 79.*
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (19 สิงหาคม 2542). *ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 1-23.*
- พิทักษ์ ดวงอาจงค์. (2558). *ภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2541). *การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารกองทุน สงเคราะห์การศึกษาเอกชน, 8(77), 37-40, มิถุนายน.*

- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม* : ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บুদ্ধพอยท์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). *การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. (11 ตุลาคม 2540). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก, หน้า 1-99.
- รุ่ง แก้วแดง. (2545). *ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- วัชรินทร์ ภูมิภาค. (2563). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันชัย โกลละสุต. (2549). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2551). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน*. ขอนแก่น : ศิริภรณ์.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และเฉลิมชัย หาญกล้า. (2546). *คุณภาพ : ความสำเร็จที่ต้องเริ่มจากภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สงบ ลักษณะ. (2541). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. *วารสารข้าราชการครู*, 18(6), 2, สิงหาคม-กันยายน.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). *หลักทฤษฎีการมีส่วนร่วมในองค์กร*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2565). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://circular.bangkok.go.th/doc/20220316/5406.pdf>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 มีนาคม 2566].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://spbkk1.seasao1.go.th/yera2560>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 มีนาคม 2566].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.obec.go.th/about/นโยบายสพฐ-ปีงบประมาณ-พ-ศ-2566>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 พฤษภาคม 2566].

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2554). *แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. นนทบุรี : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563 ก). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น. เอ. รัตนะเทรตติ้ง.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563 ข). *การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น. เอ. รัตนะเทรตติ้ง.

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ค). *การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น. เอ. รัตนะเทรตติ้ง.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563 ง). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563 จ). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น. เอ. รัตนะเทรตติ้ง.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). *เอกสารการสอนชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 7*. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2544). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัท บั๊คพอยท์ จำกัด.

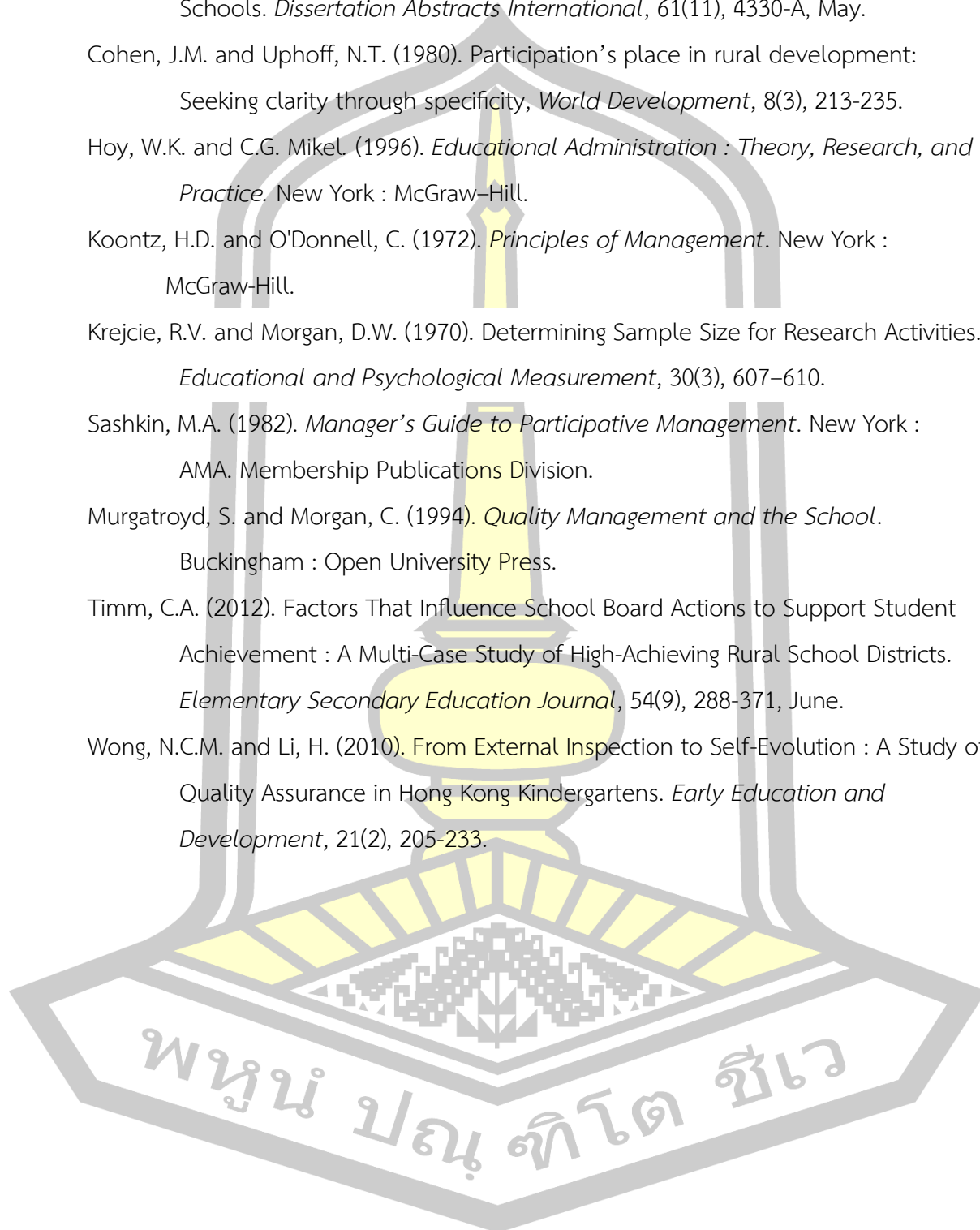
อคิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานโยบาย สาธารณสุข.

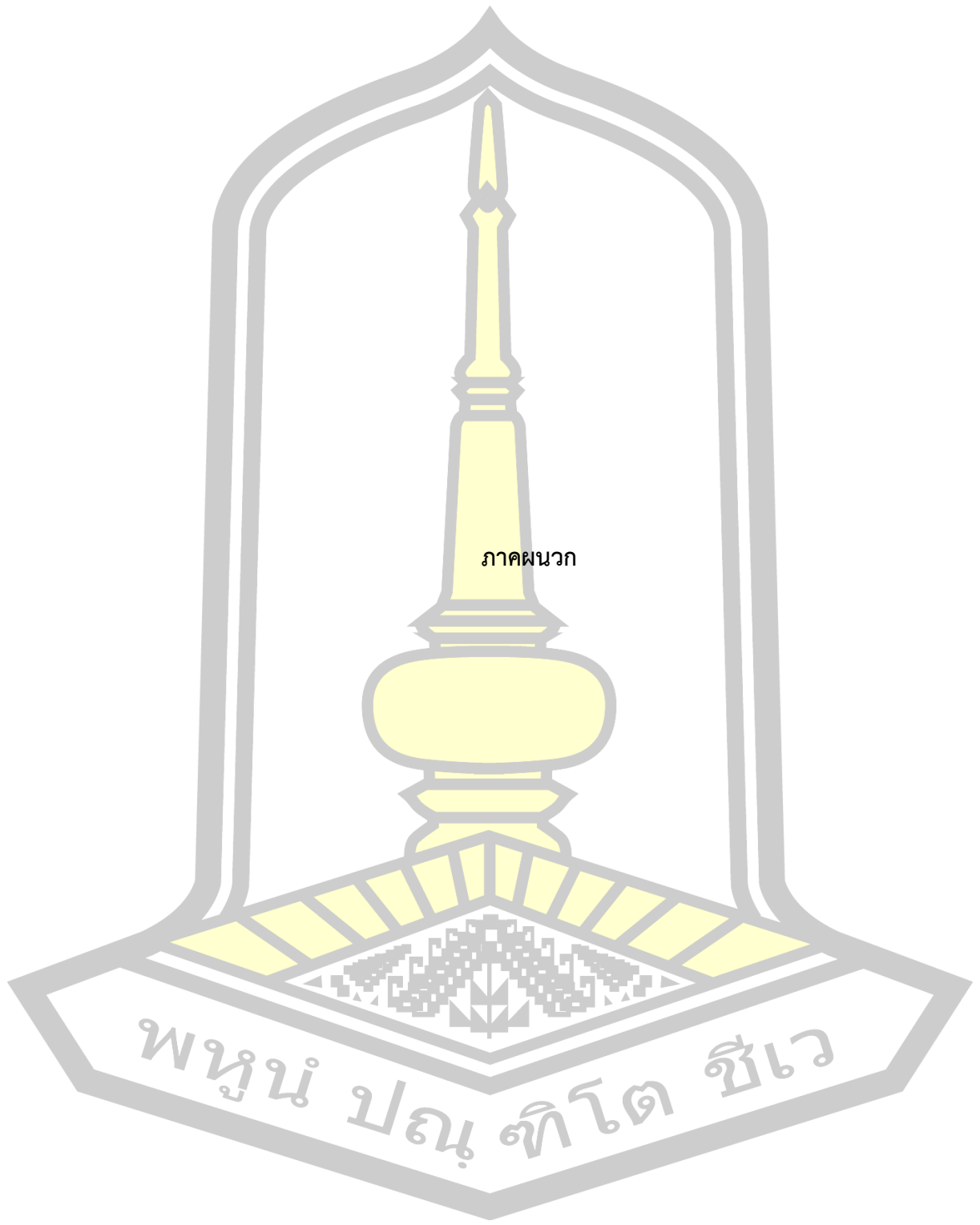
อภิญา ดันศิริ. (2541). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : รมัไพรทอง.

อรทัย กักผล. (2552). *คู่มือ คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น*. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.

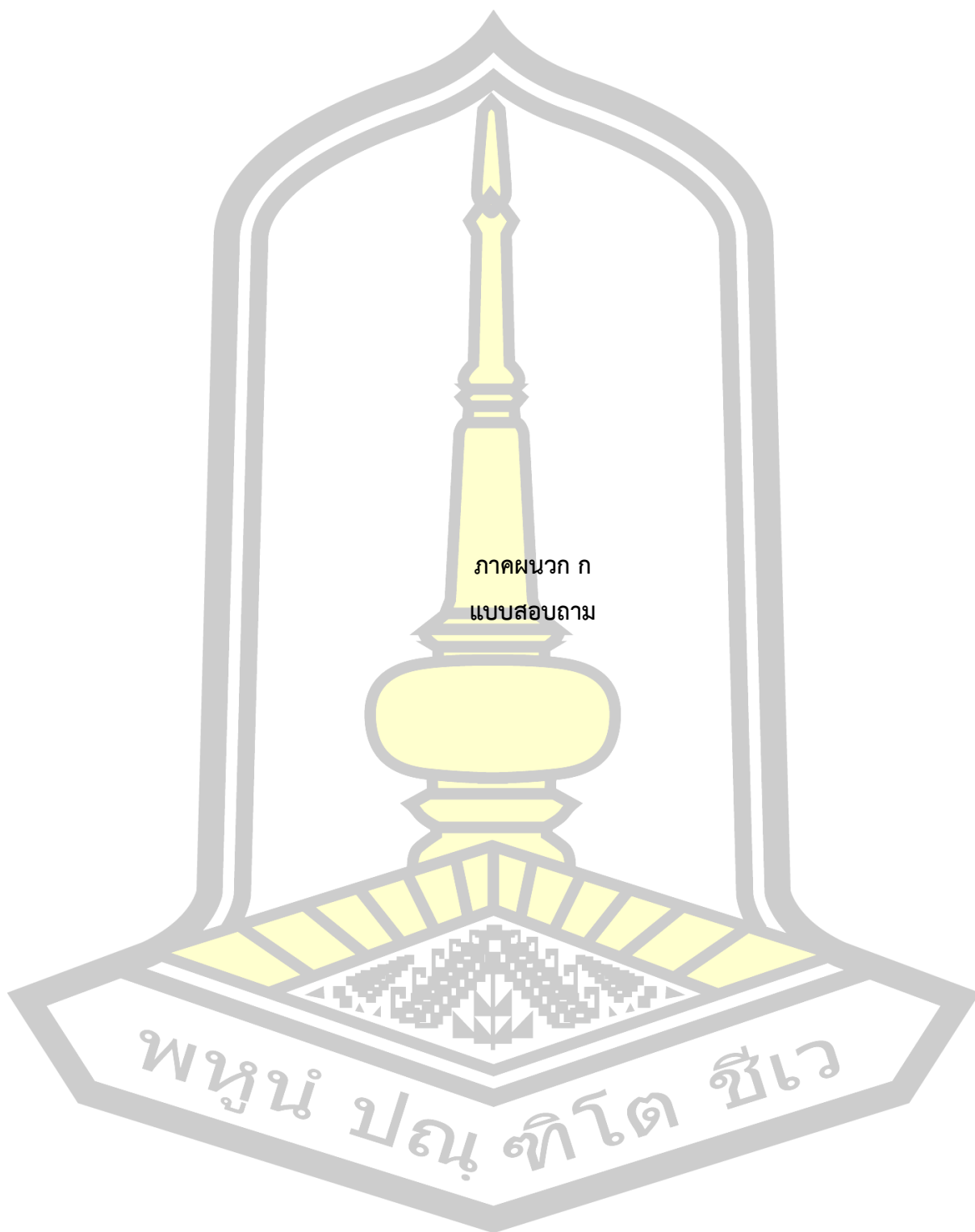
- Bugg, K.A. (2001). Quality Assurance and Improvement Planning in Illinois High Schools. *Dissertation Abstracts International*, 61(11), 4330-A, May.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity, *World Development*, 8(3), 213-235.
- Hoy, W.K. and C.G. Mikel. (1996). *Educational Administration : Theory, Research, and Practice*. New York : McGraw-Hill.
- Koontz, H.D. and O'Donnell, C. (1972). *Principles of Management*. New York : McGraw-Hill.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Sashkin, M.A. (1982). *Manager's Guide to Participative Management*. New York : AMA. Membership Publications Division.
- Murgatroyd, S. and Morgan, C. (1994). *Quality Management and the School*. Buckingham : Open University Press.
- Timm, C.A. (2012). Factors That Influence School Board Actions to Support Student Achievement : A Multi-Case Study of High-Achieving Rural School Districts. *Elementary Secondary Education Journal*, 54(9), 288-371, June.
- Wong, N.C.M. and Li, H. (2010). From External Inspection to Self-Evolution : A Study of Quality Assurance in Hong Kong Kindergartens. *Early Education and Development*, 21(2), 205-233.

ภาคผนวก

พหุ ประจักษ์ ชัยเว

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

พหุบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อการนำเสนอแนวทางการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ
จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนิน
การตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม
มาตรฐานของสถานศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7) การพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 41 ข้อ ซึ่งเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม
พิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านที่ตรงกับความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งการตอบคำถามของท่านไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด เพราะคำตอบจากแบบสอบถามนี้จะมีการนำเสนอ ในภาพรวมและใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ในด้านการบริหารและ พัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้”

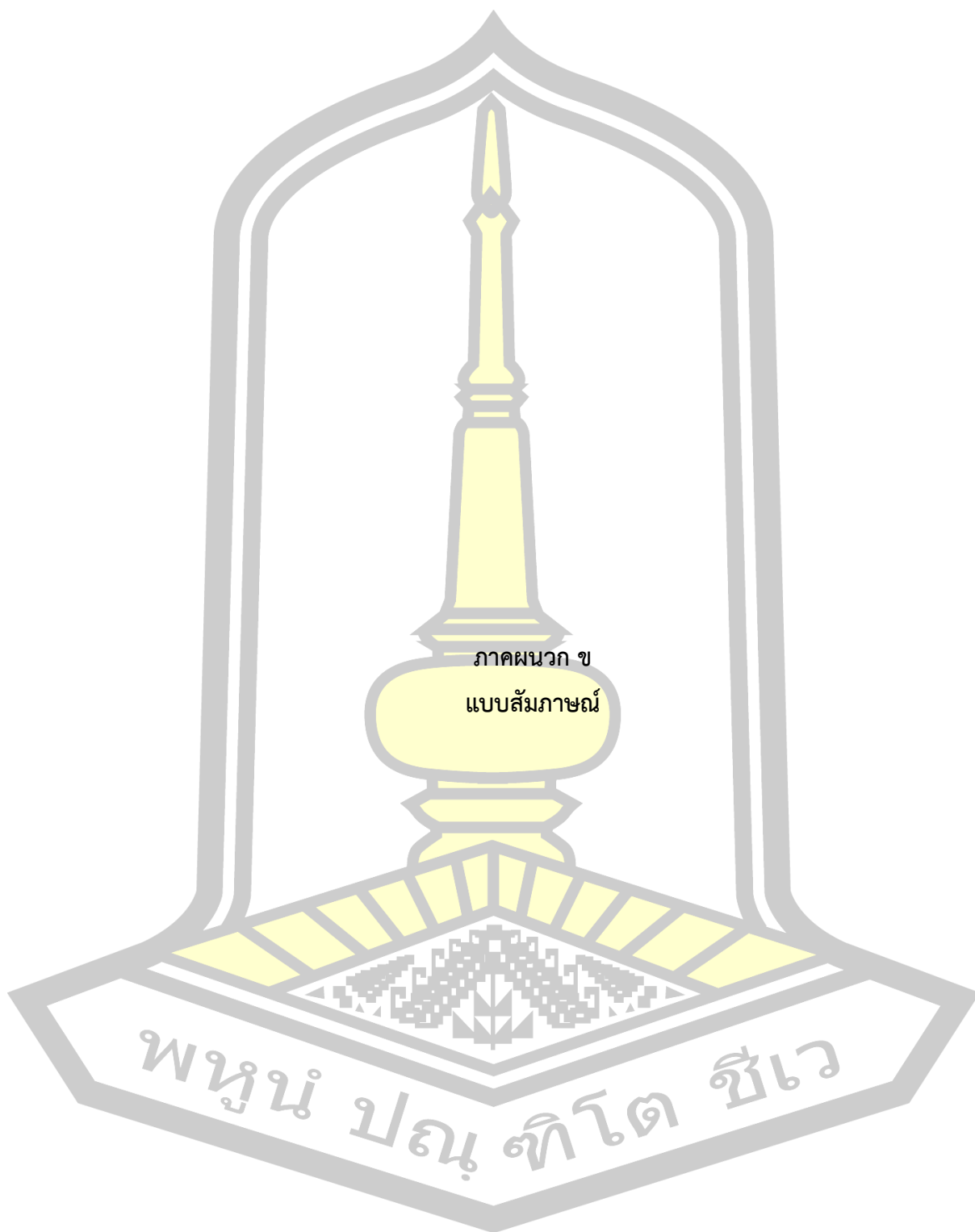

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม

การวิจัยตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชา การบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้สัมภาษณ์

1. ชื่อ สกุล.....
2. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
3. เวลาสัมภาษณ์.....
4. สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ สกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด.....
4. สถานที่ทำงาน .....
5. ประสบการณ์การทำงานประกันคุณภาพการศึกษา.....

ตอนที่ 3 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม

1. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไร และ
ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร

2. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไร และ
ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร

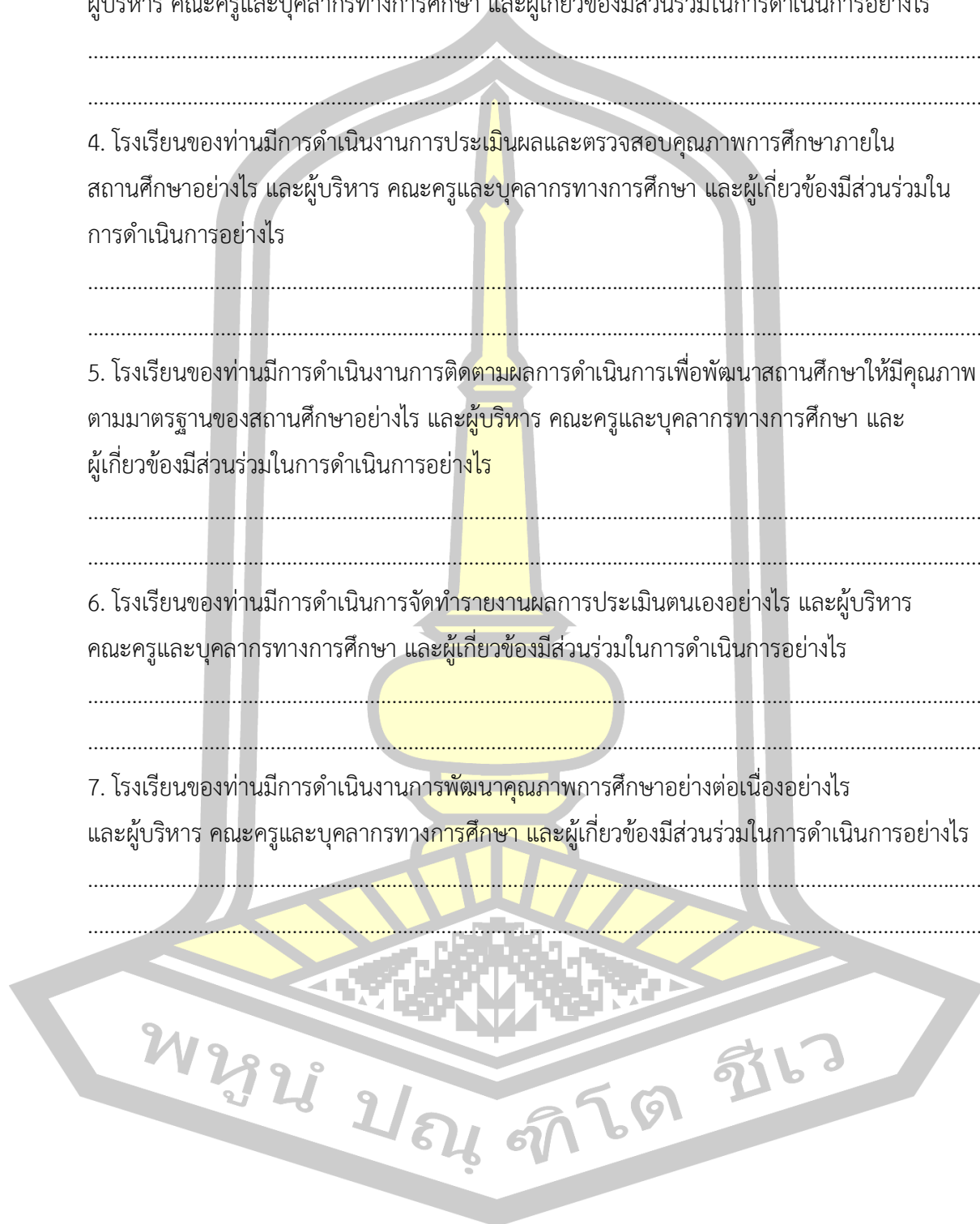
3. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไร และผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร

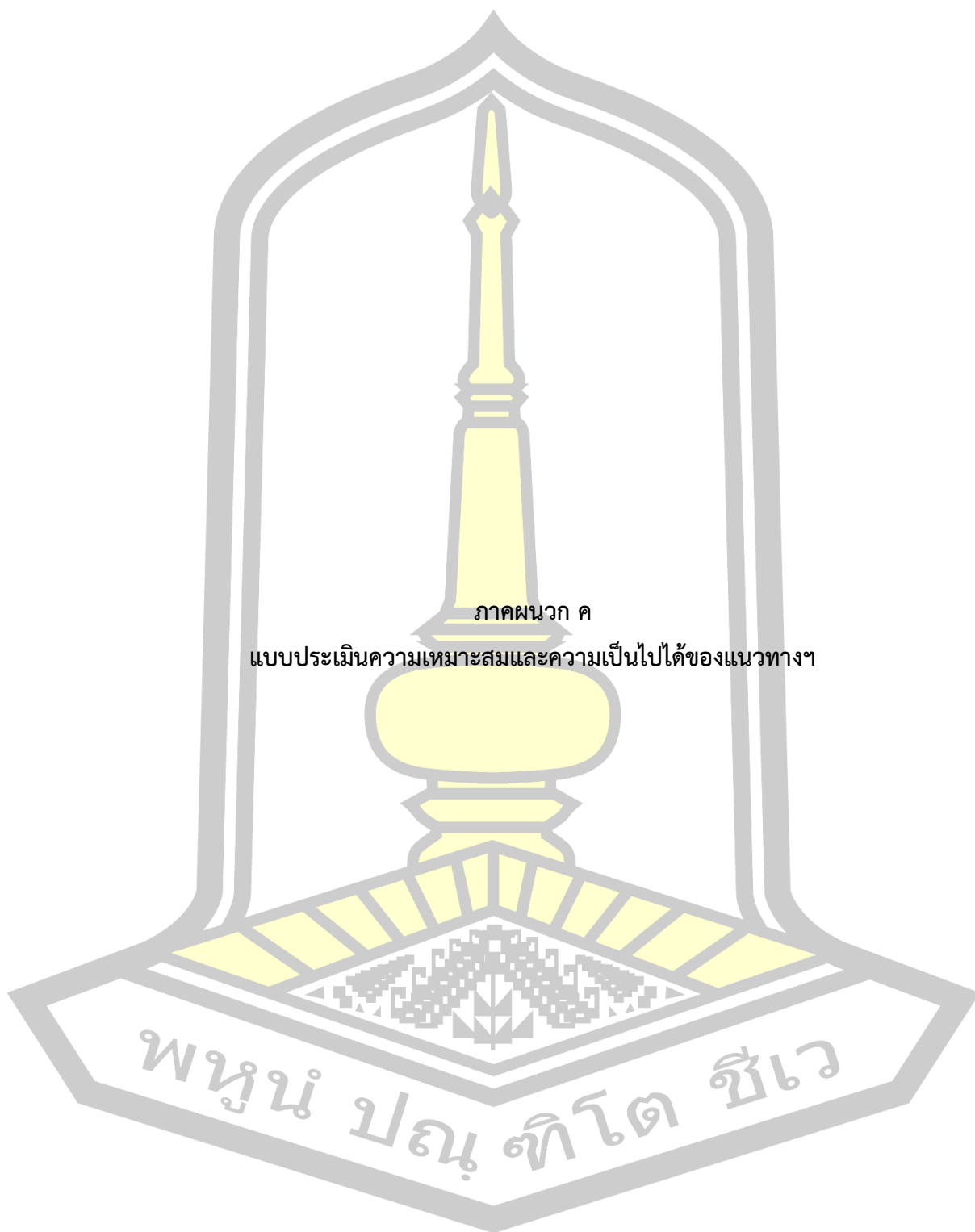
4. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างไร และผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร

5. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินงานการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างไร และผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร

6. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองอย่างไร และผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร

7. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องอย่างไร และผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางฯ

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

**แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 41 ข้อ ซึ่งเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม และประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม **อยู่ในระดับมากที่สุด**

ระดับ 4 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม **อยู่ในระดับมาก**

ระดับ 3 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม **อยู่ในระดับปานกลาง**

ระดับ 2 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม **อยู่ในระดับน้อย**

ระดับ 1 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม **อยู่ในระดับน้อยที่สุด**

3. ขอความกรุณาตอบแบบประเมินที่ตรงกับความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านในการตอบแบบประเมินนี้จะถือว่าเป็นความลับและไม่มีการนำข้อมูลไปทำให้ท่านได้รับความเสียหายโดยเด็ดขาด “ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมินนี้”

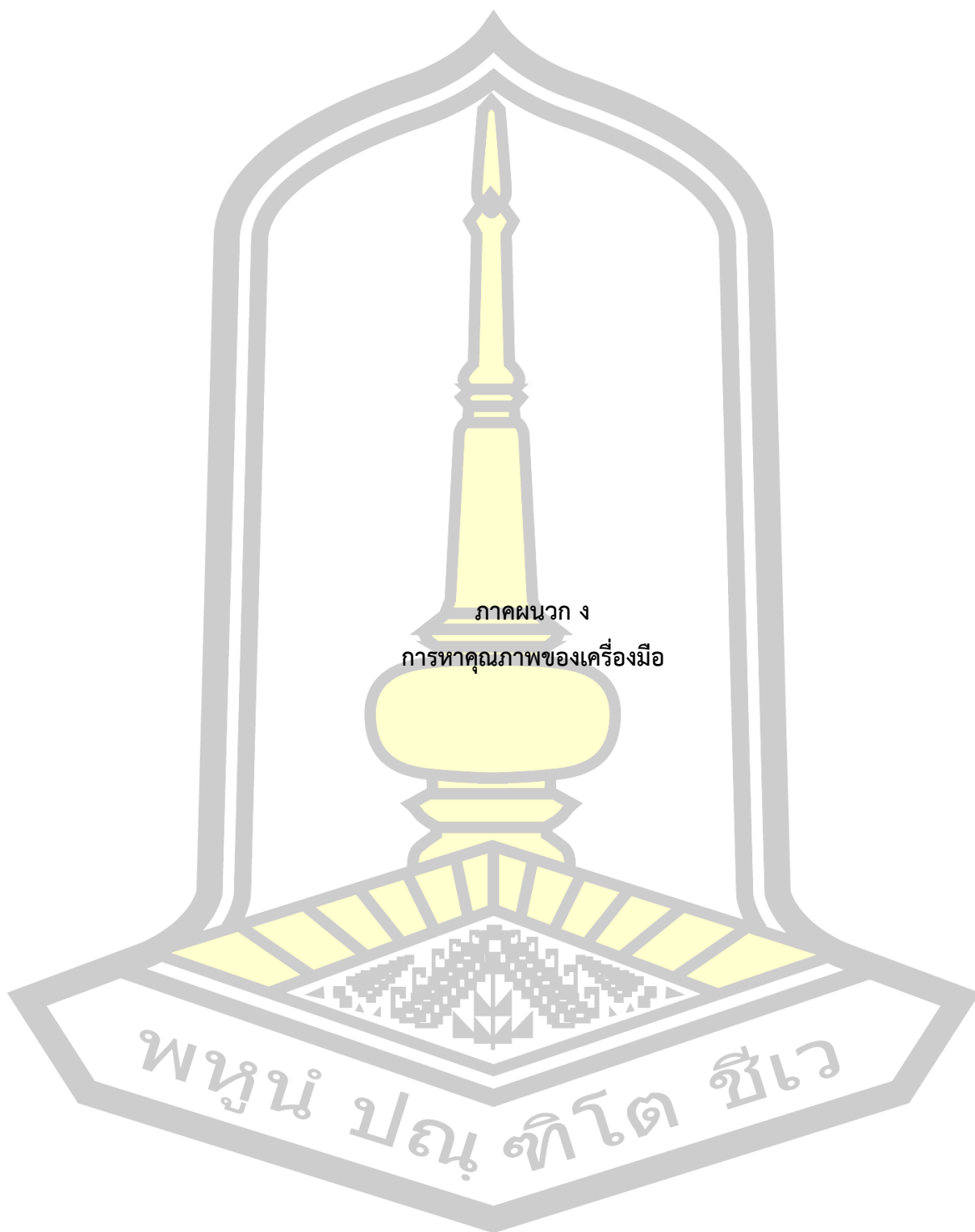
ข้อ	แนวทางการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.4	ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรในสถานศึกษามีการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเข้มแข็ง มีการวิเคราะห์ ประเมิน ผลการดำเนินงานและนำผลไปวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่อง และเป็นระบบ											

ลงชื่อ.....

( )

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพของเครื่องมือ

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่
พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
22	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
26	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
31	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
33	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
40	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	สอดคล้อง
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

พหุ ประถมศึกษา

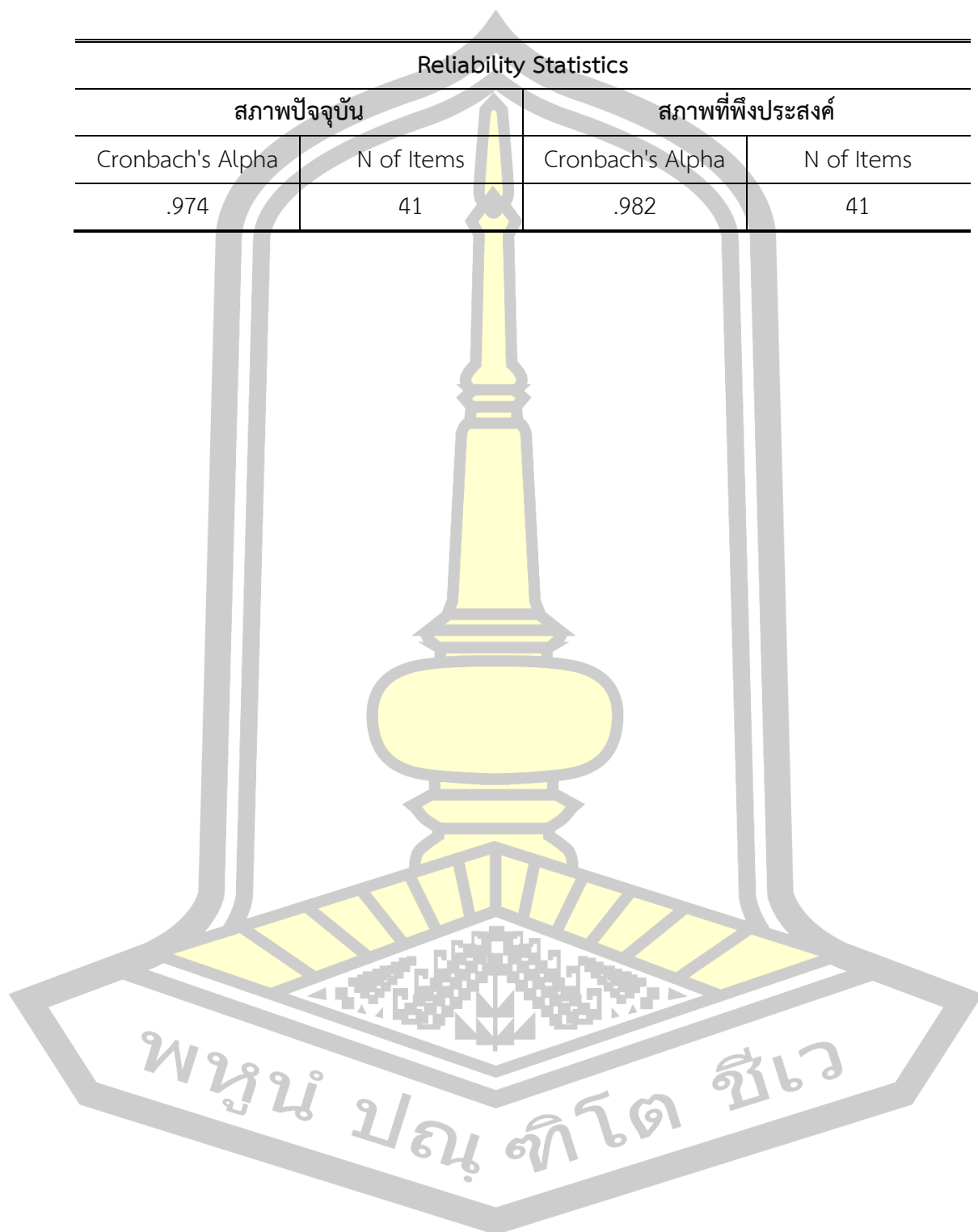

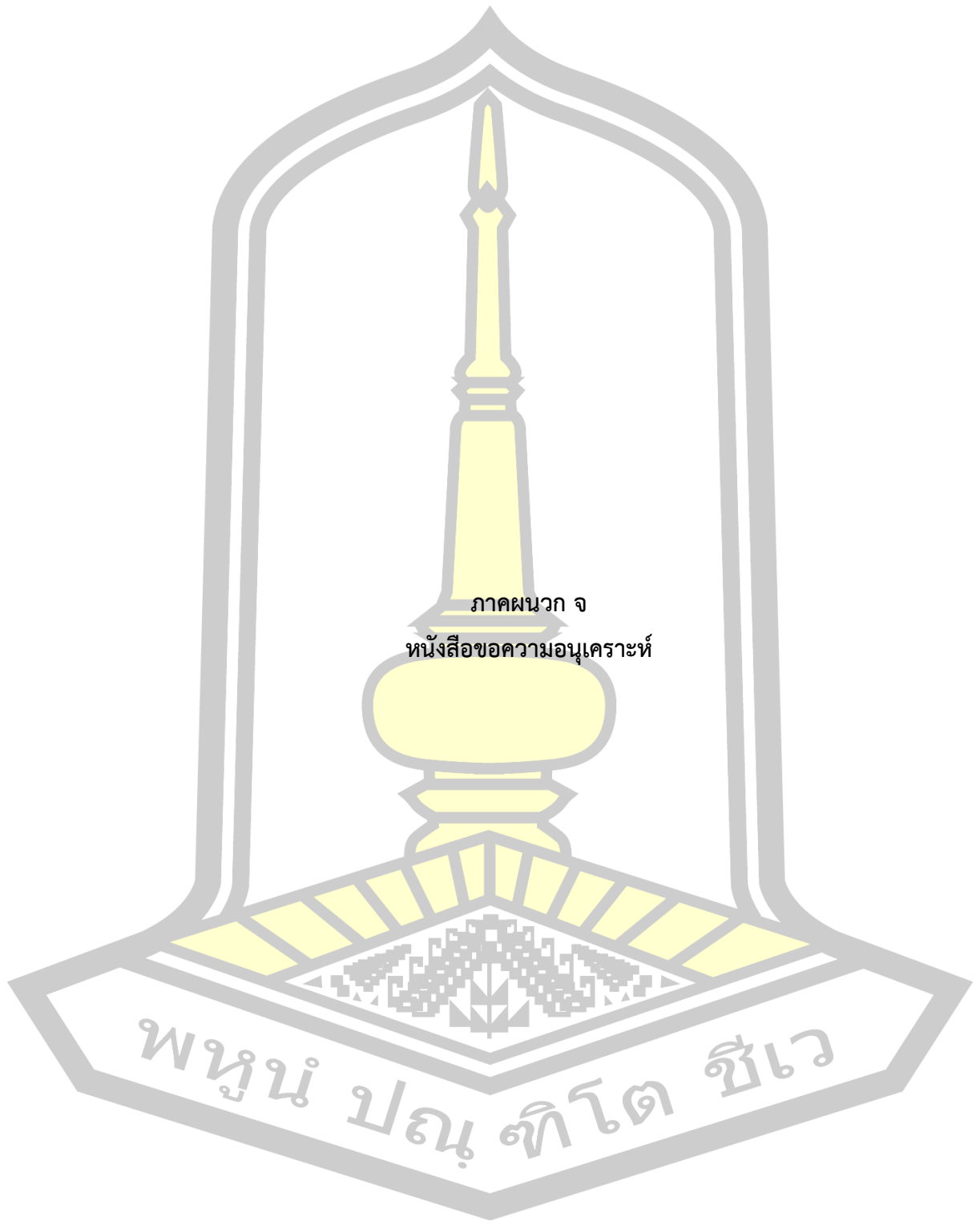
ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (rxy)		ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (rxy)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	.44	.64	22	.76	.75
2	.71	.61	23	.78	.67
3	.72	.93	24	.69	.64
4	.74	.93	25	.76	.66
5	.48	.93	26	.65	.66
6	.65	.66	27	.51	.66
7	.72	.62	28	.63	.93
8	.59	.75	29	.65	.70
9	.65	.61	30	.61	.93
10	.86	.93	31	.62	.93
11	.84	.93	32	.44	.93
12	.84	.82	33	.67	.93
13	.70	.71	34	.77	.93
14	.65	.82	35	.85	.72
15	.75	.93	36	.75	.82
16	.46	.67	37	.50	.93
17	.68	.66	38	.55	.58
18	.69	.75	39	.83	.82
19	.68	.75	40	.75	.71
20	.68	.93	41	.79	.82
21	.73	.82			

ตาราง 24 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Statistics			
สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์	
Cronbach's Alpha	N of Items	Cronbach's Alpha	N of Items
.974	41	.982	41

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว4274

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ปรีชา การสอาด

ด้วย นางวีไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/4344

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ชัชกร พิกุลทอง

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4274

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ฐิตารีย์ วิสัยเลิศ

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4274

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ว่าที่ ร.ท. ดร.สุเชษฐ์ ศรีบุญเรือง

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4274

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.กรนันทน์ วรรณทวี

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/4448

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กันยายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพศกภูมิวิทยาการ

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4578

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กันยายน 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสารคามพิทยาคม

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4578

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กันยายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4578

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กันยายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวาปีปทุม

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4578

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กันยายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังยาวศึกษาวิทย์

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จตุสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4578

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กันยายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเขื่อนพิทยาสรรค์

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4578

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กันยายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4578

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กันยายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาตุนประชาสรรค์

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4578

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กันยายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา

เรียน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา กศ.ม. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธี
ปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป
ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาคนประชาสรรพ์

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคศ.ม. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนว
ทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีปฏิบัติ
ที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการใน
ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสุอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรฟรี 0274705508

ที่ อว 0605.5(2)/ว4974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา

เรียน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนาคุณประชาสรรค์

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา กศ.ม. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนว
ทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธี
ปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ
ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนผดุงนารี

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา กศ.ม. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนว
ทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธี
ปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ
ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว4974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา

เรียน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนผดุงนารี

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา กศ.ม. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนว
ทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธี
ปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ
ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ อว 0605.5(2)/ว5604 วันที่ 20 ธันวาคม 2566
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว5604

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สำอางค์ จันทนตรี

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว5604

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ไพฑูล พรหมมากุล

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว5604

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.อธิการ สุขศรี

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ที่ อว 0605.5(2)/ว5604

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.เอมอร จันทนตรี

ด้วย นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหาร แบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

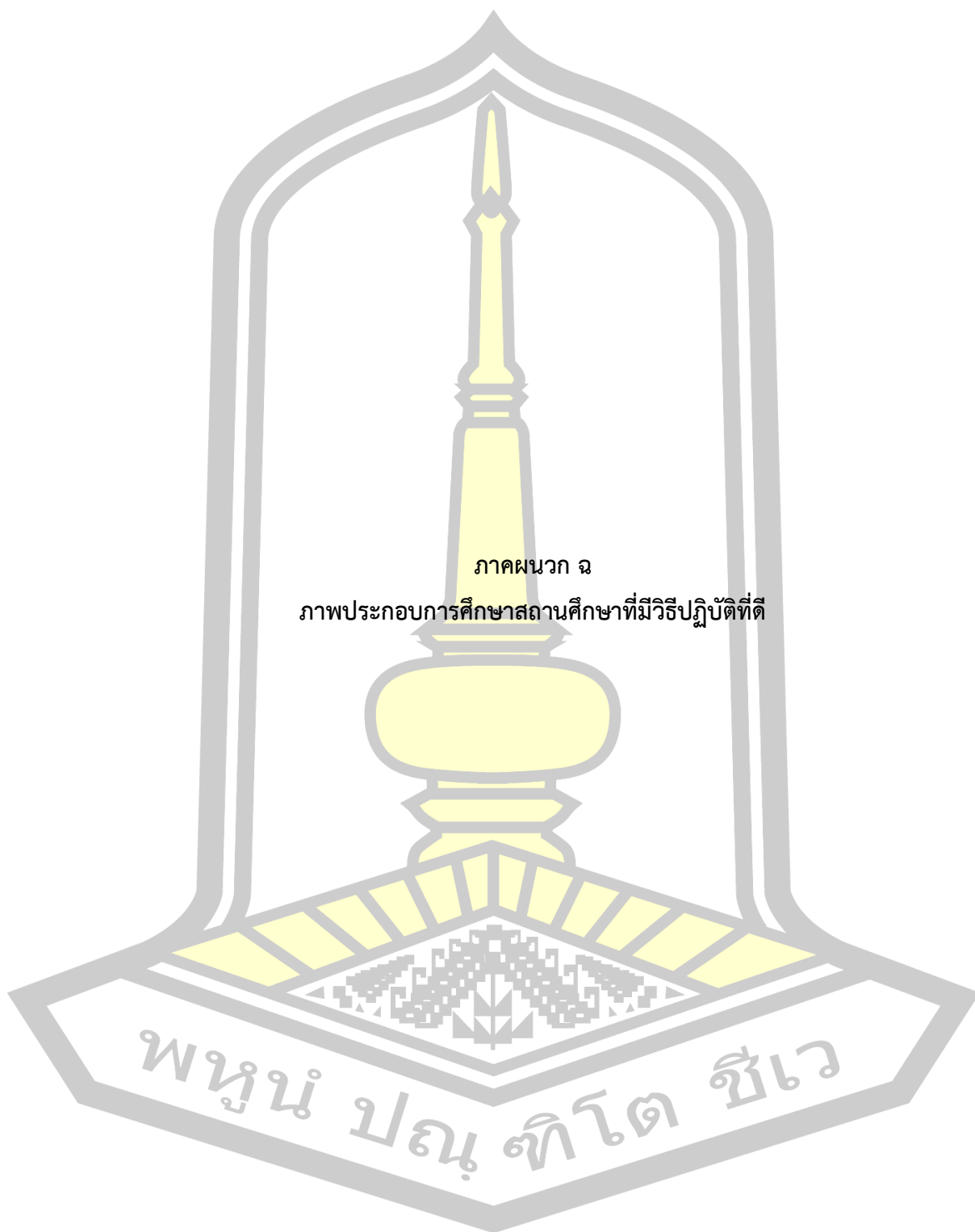
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0974795598

ภาคผนวก ฉ

ภาพประกอบการศึกษาศูนย์การศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

พหุพันธ์ ปณฺ ทิโต ชีเว

การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร

การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

โรงเรียนนาตุนประชาสรรค์

การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

โรงเรียนผดุงนารี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม
วันเกิด	วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 333/25 หมู่ที่ 12 ตำบลเวียงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ศึกษานิเทศก์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนขุนหาญวิทยาสรรค์ จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2548 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเคมี มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2556 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาวิทยาศาสตรศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2567 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณุกิตโต ชีวะ